tenţa era prea mare.

Incetarăm cu acest sistem până la 2 Iunie, când ghiaţa se deschise d'a lungul crăpătureĭ celeĭ vechĭ, în apropierea vaporuluĭ, peste noapte. Atuncĭ aprinserăm o mină de bumbac explosiv tocmaĭ îndărătul vaporuluĭ. Ghiaţa se sfărîmă până aproape de vapor. Apoĭ sfredelirăm o gaură tocmaĭ lângă vapor şi o încărcarăm cu 10 prisme saŭ 330 grame bumbac exploziv (cam egal cu 12 kgr. pulbere obişnuită); dar credeam că e prea primejdios a aprinde o mină aşa de puternică aproape de vapor, maĭ întâiŭ încercarăm cu 5 kgr. de pulbere. Efectul fiind însă neînsemnat, aprinserăm mina cea mare.

Efectul fu considerabil! Vaporul primi o aşa zguduitură, în cât în salon un tabloŭ şi o puşcă căzură de pe pereţĭ, iar în cabina mea ceasornicul fu aruncat la pămînt. In încăperea maşinelor se sparse o sticlă de lampă şi o butelie. Asupra gheţeĭ efectul fu atât de tare, că acum vaporul era aproape liber şi nu se maĭ ţinea de cât puţin la cele două ca pete. Cu puţină muncă am fi putut să'l liberăm chiar în seara aceea, dar socotiĭ că osteneala era de ajuns pentru această zi. Ne regalarăm cu un mic banchet pentru o zi de muncă atât de rodnică.

In dimineaţa următoare am aruncat în aer ghiaţa dinaintea vaporuluĭ, iar cea din dărĕt am spart'o cu casmalele. In sfîrşit, de o-dată Fram se adânci în apă de vr'o 15 centimetri: era desfăcută din gheţurĭ şi gata a'şĭ face drum, îndată ce împrejurările aveaŭ s'o permită. De o cam-dată însă nu eram în stare să ne mişcăm din loc.

Deja în luna Maĭ observaserăm în crepăturile deschise urme de narvalĭ şi foce; o dată am vĕzut şi o pasĕre. In lunile Iunie şi Iulie observarăm şi maĭ multă viaţă în jurul nostru, aşa că puturăm să începem vînătorile. In decursul vereĭ împuşcam fel de fel de pasĕrĭ, vr'o şeapte varietăţĭ. Impuşcarăm şi maĭ multe foce micĭ, dar nu puturăm să prindem de cât vr'o şase; cele l'alte se cufundară prea repede.

Fireşte că profitam de orĭ-ce ocazie de vînătoare, maĭ ales de vînătoare de urs. Aceştia nu ne prea făceaŭ onoare cu prezenţa lor, şi de acea interesul era şi maĭ mare când ni se prezenta ocazia. In total am împuşcat în decursul vereĭ 17 urşĭ marĭ; am prins de viŭ un puiŭ, dar a trebuit să'l ucidem şi pe el, căcĭ făcea un tapaj îngrozitor pe bord.

Când Hendriksen într'o seară pe la începutul luneĭ Iunie plecă la coliba meteorologică să citească temperatura, de o dată veni spre el un urs. Inainte de a pleca, el se urcase pe puntea de sus a vaporuluĭ şi se uitase de jur împrejur, dar nu observase nimic suspect. Cu atât maĭ mare îĭ fu acum surprinderea observând fără veste în faţa luĭ un urs care sta pe o ridicătură de ghiaţă şi se uita fix la el clănţănind din fălcĭ. Fireşte nearmat cum era, Hendriksen nu prea se simţia la largul luĭ. Maĭ întĕĭ se gândi ce era maĭ bine: să se retragă cu demnitate saŭ să alerge cât îl ţineaŭ picioarele? Şi el şi ursul eraŭ cam la aceiaşĭ distanţă de vapor, şi dacă ur sul avea intenţiĭ rele, era maĭ prudent ca Peter s'o ia la sănătoasa până nu se apropia ursul. O şi porni decĭ cât îl ţinură picioarele, fără să se maĭ uite macar dacă ursul îl urmărea saŭ nu.

Dar ajunse cu bine la vapor şi puse mâna pe puşca ce sta gata pe punte. In vreme ce se întorcea, câiniĭ mirosiseră ursul şi-l atacară imediat. Ursul se întorcea cu atâta repeziciune când fntr'o parte când într'alta, în cât Hendriksen nu găsea momentul să tragă; în cele din urmă se aruncă în cea maĭ apropiată crepătură şi dispăru din ochiĭ câinilor şi vênătoruluĭ. Unul din câinĭ sări, în zelul luĭ pe o bucată de ghiaţă, unde rĕmase apoĭ urlând, necutezând să sară înapoĭ. Auzindu-ĭ urletele, alergaĭ cu Scott-Hansen şi'l scăparăm.

Peste câte-va zile auzirăm pe Nordahl dimineaţa pe la 10 ore strigând *urs*! şi imediat ne repezirăm cu toţiĭ pe punte cu puştile. Dar şi de astă-dată câiniĭ porniseră înainte şi alungaseră urşiĭ,—căcĭ eraŭ douĭ. Incepusem să disperăm d'a-ĭ maĭ vîna, când Mogstad, urcându se pe un butoiŭ, observă că câiniĭ se adunaseră la o mică crepătură şi lătraŭ cu furie. Alergarăm imediat într'acolo. Când ajunserăm, zărirăm urşiĭ pe un bloc mare de ghiaţă în crepătură Douĭ câinĭ săriseră după eĭ, pe când ceĭ-l'alţĭ staŭ de strajă de jur împrejur. Câiniĭ 'şĭ jucaseră bine rolul. Ne fu uşor să împuşcăm urşiĭ. Le trimiserăm maĭ multe gloanţe, până ce furăm sigurĭ că n'aveaŭ să se maĭ mişte.

Acum zăceaŭ fără viaţă. Dar nu era uşor să ajungem la dînşiĭ. In sfîrşit isbutirăm să trecem pe bordul cel mare de ghiaţă, sărind de pe un bloc pe altul; spintecarăm urşiĭ, şi ca să fie maĭ uşorĭ, le aruncarăm măruntaele, apoĭ îĭ legarăm cu funiĭ şi îĭ traserăm ast fel, nu fără greutate prin apă. Când îĭ ridicarăm pe mal, iata că sosiră şi Nordahl, Pettersen, Bentsen, Hendriksen şi pilotul, aducând cu o admirabilă prevedere, şi două săniĭ cu dînşiĭ. Puserăm urşiĭ pe săniĭ, înhămarăm nouĕ câinĭ la ele şi pe urmă trebuirăm să alergăm bine ca să ne ţinem de dînşiĭ.

In noaptea de 24 Iunie primirăm iar visita a douĭ urşĭ. Nordahl îĭ descoperi, tot pe când se ducea la staţiunea noastră meteorologică. Alergă repede înapoĭ şi chemă pe ceĭ carĭ nu se culcaseră încă. Dar alarma fu prea mare şi urşiĭ dispărură.

Peste treĭ zile, iată că pe la amiazĭ o ursoaică venea tacticos spre vapor însoţită de un puĭ. Fripserăm slănină ca să'ĭ atragem, dar ursoaica bĕtrână era foarte precaută şi tocmaĭ într'un târziŭ se apropia până la 2—300 de metri. Atuncĭ pilotul nu se maĭ putu stăpâni şi dete foc; noĭ ceĭ-l'alţĭ traserăm la rêndul nostru; după ce maĭ făcu câţĭ-va paşĭ ursoaica căzu şi după ce vĕzurăm că nu se maĭ mişcă, pornirăm s'o aducem. Trebuirăm să ne folosim de o luntre, căcĭ între noĭ şi urşĭ era o crepătură largă. Puiul era un exemplar admirabil, alb peste tot şi botul negru; nu era maĭ mare de cât cel maĭ mic câine al nostru.

Când ajunserăm, sta pe corpul mameĭ luĭ, liniştit la aparenţă. Hendriksen îĭ aruncă un laţ de gât şi el veni fără împotrivire. In luntre se urcă iar pe spinarea ursoaiceĭ. Dar, ajunşĭ la vapor şi voind a'l despărţi de mama, de odată deveni furios, începu a se sbate, a muşca şi a urla teribil. Iĭ aruncarăm câte-va bucăţĭ de carne pe carĭ el le înghiţia repede şi continua a urla iar, imediat Era atât de mic şi deja aşa de energic în sĕlbăticia luĭ, în cât trebui să'l împuşcăm.

Vr'o două sĕptĕmânĭ după aceea numaĭ vĕzurăm urşĭ până în seara de 13 Iulie, când ne vizitară treĭ. După o agitată vînĕtoare, unul din eĭ fu împuşcat. Şi de astă-dată câiniĭ ne făcură serviciĭ bune. Ceĭ l'alţĭ douĭ urşĭ fugiră de la prima descărcătură de puşcă şi dispărură în ceaţă.

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numĕrul viitor)

Flinta fermecată

— Legendă bosniacă —

Sunt, ce e drept, flinte (puştĭ) cu inele de aur şi podoabe de argint, ba chiar şi cu petre scumpe. Flinta beyuluĭ Sava avea 12 inele de aur şi tot atâtea de argint, apoĭ podoabe de sidef destule. Dar nu aceasta era cauza că flinta luĭ Sava era vestită peste nouĕ ţĕrĭ şi nouĕ mărĭ.

Maestrul care o făcuse a înţeles să'ĭ dea însuşirea, că orĭ-ce glonţ care eşia din ea omora un om.

Sava se luptase cu Dellein, care era acoperit cu o cuirasă cu treĭ rîndurĭ de inele, şi cu un arnăut, care avea o bluză de pâslă, şi sub asta alte şeapte bluze de mătase. Glonţul din flinta sa rupsese aceste bluze.

Dawud, cel maĭ îndrăzneţ dintre luptătoriĭ bosniacĭ, 'şĭ aruncă cea maĭ scumpă puşcă pe umĕr, îşĭ umplu

chimirul cu banĭ de aur şi dintre douĕ-spre-zece citere îşĭ alese pe cea care suna maĭ bine.

Intr'o Vinerĭ plecă din Banjaluka şi Duminecă ajunse în împĕrăţia luĭ Bey Sava.

Indată ce făcu să rĕsune acordurile citereĭ, toate fetele ascultară. Maĭ întêiŭ cântă un cântec duios; toate fetele plângeaŭ şi vĕrsaŭ lacrămĭ. Apoĭ cântă un cântec de amor plin de dor şi de duioşie.

Atuncĭ Nastasia, fiica beyuluĭ îĭ aruncă un buchet de florĭ şi fugi apoĭ roşindu-se.

Noaptea ea deschise fereastra şi sub ea zări pe Dawud. Când se plecă, pentru ca să'l vadă maĭ bine, îĭ căzu de pe cap fesul eĭ roşu, la picioarele luĭ Dawud. Acesta îl ridică, îl umplu cu banĭ de aur şi'l dete înapoĭ zicênd:

— Vezĭ acolo norul cel negru, voeştĭ să mĕ laşĭ să pier înaintea ochilor tĕĭ?

Atuncĭ ea îşĭ desfăcu brîul de mătase şi'l legă de cerceveaua ferestriĭ. In curênd îndrăzneţul Dawud era lângă dânsa şi o strîngea în braţe.

— Vorbeşte încet, îĭ zise ea. Căcĭ dacă ne va descoperi tata, vom fi omorîţĭ amêndouĭ.

Şi eĭ şoptiră încet, jurându'şĭ iubire şi credinţă eternă. In zorile zileĭ Dawud plecă dispărênd în munţĭ.

In fie-care noapte era brîul la fereastră şi Dawud pleca la cântatul cocoşilor.

In noaptea a cincea el se întoarse palid şi plin de sânge.

— M'aŭ atacat haiduciĭ, zicea el, eĭ se află acum în pădure... Indată ce se va face ziuă, trebue să părăsesc şi eĭ mĕ vor omorî. Pentru ultima oară te sărut... te strâng în braţele mele... Ah! dacă aşĭ avea puşca fermecată a tatăluĭ tĕŭ! Cine ar îndrăzni atuncĭ să mĕ atace?

— Flinta tatăluĭ meŭ? exclamă fata speriată. Cum să o iaŭ? Ziua o poartă la umĕr şi noaptea doarme cu ea lângă dânsul. Dacă nu o va găsi dimineaţa, îmĭ taie capul.

Nastasia plângea şi privea desperată spre cerul în amurgul dimineţeĭ.

— Adu'mĭ flinta tatăluĭ tĕŭ şi în locul eĭ pune puşca mea, care are şi ea 12 inele de aur şi 12 de argint, de patul eĭ atârnă treĭ ciucurĭ de mătase. El nu va observa schimbarea.

Aşa se ruga Dawud, iar Nastasia se strecură abia rĕsuflând în cortul tatăluĭ eĭ, îĭ luă flinta şi puse în locul eĭ pe aceea a luĭ Dawud. Beyul se mişcase, ce e drept, dar nu se deşteptase.

Dawud cerceta flinta cu de amĕnuntul, strînse pe fata în braţe şi jură că va veni a doua zi.

Vinerĭ se despărţi de dânsa şi Duminică era din noŭ în Banjaluka.

Bey Sava luă în mână flinta luĭ Dawud şi zise:

— Bĕtrâneţele mĕ doboară şi flinta îmĭ apasă greŭ braţul, dar maĭ înainte de a muri, voĭ omorî un necredincios.

In fie-care noapte era brîul Nastasieĭ la fereastră. Trădătorul Dawud nu maĭ veni.

Atuncĭ năvăliră necredincioşiĭ în ţară şi nimenea nu era în stare să supună pe şeful lor Aga Dawud.

La oblâncul şeleĭ caluluĭ sĕŭ se afla un sac mare, pe carĭ sclaviĭ sĕĭ îl umpleaŭ cu urechile duşmanilor ucişĭ în luptă.

Toţĭ locuitoriĭ se pregăteaŭ de luptă împreună cu beyul Sava.

Nastasia se urcă pe acoperişul caseĭ ca să privească sângeroasa luptă. In învălmăşeală recunoscu pe Dawud, care tocmaĭ năvălea cu calul asupra tatăluĭ eĭ Beyul, sigur de victorie, trase cu flinta, — capsa nu luă foc. Beyul îngălbeni. Acum împuşcă şi Dawud. Glonţul luĭ găuri cuirasa luĭ Sava şi'ĭ eşi prin spate. Beyul se clătină pe cal şi căzu mort la pămênt. Un sclav îĭ tăie capul, pe care'l legă la oblâncul şeleĭ luĭ Dawud.

Când Nastasia vĕzu aceasta, îşĭ şterse lacrămile şi'şĭ înăbuşi suspinele.

Repede hotărîtă se înveli în mantaua frateluĭ eĭ maĭ mic, se urcă pe un cal negru şi se repezi în învălmăşeala lupteĭ, ca să caute pe Danud, şi să'l omoare.

Abia zări Dawud pe tînĕrul călăreţ, şi deja ochi asupra luĭ cu flinta fermecată. Glonţul nemeri, Nastasia căzu moartă la pămênt dând un suspin adênc.

Sclavul negru îĭ tăiă capul, îĭ luă fesul din cap şi îl apucă de pĕrul cel lung. Acum recunoscu Dawud pe Nastasia, pe care o iubise odinioară.

Descălecă şi sărută capul însângerat.

— Aşĭ da cu bucurie un ban de aur pentru fie-care picătură de sânge a frumoaseĭ Nastasia, esclamă Dawud, aceluia care o va putea readuce la viaţă!

Zicênd acestea aruncă flinta fermecată în fântâna de la Wistyn şi plecă luând cu sine capul şi trupul frumoaseĭ Nastasia pe care o îngropă cu mare pompă.

Cornel.

Ultimul atac

— 1847 —

Beduiniĭ, urmăriţĭ de francezĭ, aŭ cedat o parte din teritoriul lor: Algeria va deveni în curênd o colonie franceză; încă câte-va ciocnelĭ şi arabiĭ ceĭ sĕlbatecĭ se vor găsi subt scutul civilizaţieĭ.

Abd el-Rader, regele lor saŭ dey [1]) e în capul lor; numaĭ poate rezista furieĭ inamicilor; deşi brav, el crede în acest rezbel mânia luĭ Alah, care părăseşte ţara sa, pedeapsă dreaptă ce se cuvine unuĭ popor care se dă leneĭ şi nu ştie să profite de bogăţiile de carĭ natura îl înconjoară.

El e acolo în câmpie, nobilul Abd-el-Rader, aşezat lângă braviĭ armateĭ sale şi se gândeşte cu tristeţe la consecinţele rezbeluluĭ. Corturile sunt făcute pe munte, caiĭ pasc în linişte şi restul trupeĭ arăbeştĭ e prin vecinătate. Cu un ochiŭ senin, Abd-el-Rader contemplă câmpia imensă, pregătirile lupteĭ. Se gândeşte la curagiul fanatic al tovarĕşilor sĕĭ.

— Amicĭ,—le zise el,—încă puţină răbdare; un ultim efort şi să ne liberăm patria. Arătaţi-vĕ demnĭ urmaşĭ aĭ Maurilor, carĭ ştiură să cucerească Spania. Aideţĭ, copiĭ, la arme! Nu vĕ lăsaţĭ să cădeţĭ în bătălie!

Ast fel vorbea deyul, când de odată un nour de cavalerĭ acoperi câmpia, făcênd un praf ce se ridica în nişte nourĭ deşĭ.

— Francezĭĭ! Francezĭĭ! strigaŭ eĭ.

La marginea colinelor se zărea o dungă roşie şi regulată, care înainta din ce în ce.

— Suntem pierduţĭ, voinţa luĭ Alah să fie îndeplinită!—suspină Abd-el-Rader.

Arabiĭ se aruncară pe caiĭ lor ceĭ iuţĭ, agitându'şĭ carabinele; dar puteaŭ eĭ oare să reziste tacticeĭ europenilor?

După un măcel sângeros, drapelul tricolor fu arborat pe muntele unde se găsea maĭ 'nainte câmpul luĭ Abd-el-Rader.

Deyul, prizonier, tot ca şi bătrâniĭ sĕĭ şeicĭ [2]), purta cu mândrie capul sĕŭ inteligent.

Când sosi la cortul generaluluĭ francez, deyul fu cu totul mirat de primirea respectuasă şi politicoasă ce 'i se făcea.

Nu'ĭ ceru nimenĭ iataganele sale, ci din contra, îl poftiră la un prânz.

— Oare aşa tratează francezĭĭ pe inamiciĭ lor? zise deyul. Eŭ nu sunt condamnat la moarte, eŭ, şeful învinşilor?!

— Noĭ respectăm nenorocul armelor, nobile dey,—rĕspunse generalul. In vechime se zicea: *Nenorocire celor învinşĭ!* şi se abuza de eĭ ca să îĭ jupoaie. Francezĭĭ sunt maĭ gene roşĭ în această privinţă, ca cuceritoriĭ antichităţeĭ. Ţara voastră va fi administrată după legile noastre, dar ea se va bucura de libertatea obiceiurilor sale. Cât despre d-ta, nobile dey, castelul d'Amboise îţĭ este destinat; dar să credeţĭ în mărinimia compatrioţilor noştri şi veţĭ vedea maĭ târziŭ patria.

Abd-el-Rader, cu totul mişcat de această generositate a învingĕtorilor,

[1]) Cap al vechiuluĭ guvern în Algeria.

[2]) Capul unuĭ trib arab.

întinse mâinile către cer şi strigă astfel ca soldaţiĭ sĕĭ să'l audă :

— Voinţa luĭ Alah e ca noĭ să ascultăm pe generoşiĭ francezĭ. Dacă mĕ iubiţĭ, amicĭ, nu vĕ revoltaţĭ nicĭ odată în contra lor !

promisiunea de a nu aţîţa pe compatrioţiĭ sĕĭ la revoltă.

Fiul deşertuluĭ îşĭ ţinu promisiunea. Fu un credincios aliat al Francezilor şi tot d'a-una zicea :

— *Recunoştinţa e o legătură pe care*

TARENTELA.—(Vezi explicaţia)

Arabiĭ duseră mâna la inimă în semn de ascultare şi soldaţiĭ strigară :

— «Trăiască Franţa !»

Abd el Rader, după ce petrecu maĭ mulţĭ anĭ în Franţa, obţinu dreptul de a se întoarce în patrie, dar sub

nu trebue nicĭ odată s'o rup, subt pedeapsă de perfidie!

De la Olt.

Tarentela

In fungul golfuluĭ Tarente, înconjurat de ruine şi bogate suvenirĭ, se ridică oraşul care a luat numele golfuluĭ. Vestit odinioară, azĭ Terente a început să'şĭ piardă renumele. Barbariĭ din toate părţile aŭ tăbărît asupra luĭ şi în cursul veacurilor, l'aŭ ars, l'aŭ pustiit, ast-fel că azĭ n'a maĭ rĕmas de cât un oraşel, care se

oglindeşte cu durere în apele albastre ale portuluĭ sĕŭ, unde şĕrpuesc doar bărcile pescarilor, în locul flotelor de odinioară.

Populaţia se compune din pescarĭ, oamenĭ liniştiţĭ, ca şi liniştea care'ĭ înconjoară. Prietenĭ aĭ odihneĭ, aĭ luĭ *dolce far niente*, propriŭ întregeĭ Italiĭ meridionale, eĭ nu se tem de cât de D zeŭ, de soarta rea şi de tarentula.

Tarentula? E un păiajen veninos care s'a instalat la tarentinĭ. Muşcătura luĭ, după spusele unuĭ medic din secolul trecut, deranjează dispoziţia corpuluĭ şi tulbură atâta spiritul, în cât pacientul plânge, dansează, tremură, rîde, se păleşte şi moare în curênd, dacă nu i se dă ajutor la vreme. Antidote puternice pot scăpa pe bolnav, dar boala revine în fie-care an, la aniversarea muşcătureĭ. Atuncĭ tratamentul reîncepe cu o muzică scăpărătoare. Două saŭ treĭ ceasurĭ el dansează într'una; apoĭ, după un minut de prostraţie, reîncepe şi aceasta durează o zi, adesea maĭ mult.

De la tarentula a venit decĭ numele de tarentela, cel maĭ vioiŭ, cel maĭ picant, cel maĭ pasionat din toate danţurile. La sunetul unuĭ tamburel, câte o dată a unuĭ cimpoiŭ, perechea, maĭ întêĭ gravă, după ce s'a privit, se avêntă, se escită cu ochiĭ şi cu gestul, se enervează, se electrizează. Eĭ sar, se învârtesc, se evită, se apropie, neîncetat, până când unul—care de politeţă e tot-d'a-una bărbatul— se dă ca bătut.

De la Tarente, tarentela a străbătut în toate oraşele vecine, dar nicăierĭ nu este maĭ în floare ca la Neapole.

Acolo, totul concurează pentru a'ĭ da caracterul cel maĭ ascuţit şi tarentela e o patimă.

BULGARII

Când te uiţĭ pe o hartă geografică a Europeĭ, Bulgaria nu apare de cât ca o ţară de puţină importanţă, care se găseşte în Dunăre, munţiĭ Balkanĭ şi Marea Neagră; dar rasa bulgară se întinde şi dincolo de aceste limite.

Rĕspândită în toate ţĕrile de prin prejur, o găseştĭ prin Tracia, în Macedonia şi până în Morea, formând o populaţiune care n'atinge de cât la 4 milioane şi $^1/_2$ de indivizĭ. E o rasă aparte şi a căreĭ soartă nenorocită pare din secolul al XI-lea destinată să plătească barbaria vêrstelor primitive.

Aceasta putu fi comparată cu aceea a Hunilor, cu carĭ bulgariĭ eraŭ fraţĭ.

Scoborându-se din Tătarĭ, aceştĭ din urmă locuiaŭ de la începutul ereĭ creştine, ţĕrmurile Wolgeĭ de unde veni numele lor de *Wulgarĭ* şi maĭ în urmă *Bulgarĭ*. Maĭ târziŭ, migraţiunile vêrsteĭ de mijloc împingêndu'ĭ, eĭ se apropiară de Dunăre; apoĭ se rĕspândiră în Mysia saŭ *Moesia inferior*, care este teritoriul lor actual.

Eĭ eraŭ atuncĭ nişte hoarde barbare trăind călărĭ şi nelucrând de cât ca să rĕspândească împrejurul lor spaima şi hoароarea.

Indată regiĭ lor luară cismuliţele de purpură ale suveranilor, boneta de un in fin şi coroana de aur; dar obiceiurile lor eraŭ tot sĕlbatice. Teribilul Krum, Attila bulgarilor, celebra victoriile sale făcênd zeilor sacrificiĭ de oamenĭ şi de animale. El îşĭ spăla picioarele în mare înainte de a vĕrsa apă pe cap şi de a stropi pe tovarăşiĭ sĕĭ, în mijlocul aclamaţiunilor sgomotoase Casa sa era toată de lemn. Şi cu toate acestea, domnia acestuĭ Krum arătă apogeul perioadeĭ păgâne în Bulgaria.

Puţin câte puţin naţionalitatea acestuĭ popor se perdu în contact cu Slaviĭ carĭ ocupaseră înainte de eĭ malurile Dunăreĭ.

Eĭ luară în căsătorie femeĭ slave, adoptară obiceiurile şi religiunea lor, derivată din religiunea creştină greacă, şi primiră legile civilizaţiuneĭ slave.

O mulţime de rĕzboaie arătară această perioadă de transformare. Ele fură întreprinse de eĭ contra Ruşilor, Grecilor şi Turcilor. Cel maĭ teribil din aceste rĕzboaie ţinu 37 de anĭ, şi se termină în anul 1018, prin subjugarea complectă a Bulgarieĭ la imperiul Otoman. Cincĭ-spre zece miĭ de bulgarĭ făcuţĭ prizonierĭ atuncĭ, avură ochiĭ arşĭ de nemiloşiĭ lor învingĕtorĭ.

De la această epocă Bulgaria care a rĕmas creştină a căutat în diferite circumstanţe să 'şĭ scuture jugul musulman care 'ĭ fu în tot-d'auna antipatic.

Cu toate astea, independenţa nu veni singură. Dar când, în 1877, o nouă revoltă isbucni în Bulgaria, cauzată de desperarea şi cruzimea paşalelor otomane carĭ îĭ apăsaŭ, Rusia îĭ veni în ajutor.

Aceasta fu pentru bulgarĭ încă o probă teribilă; eĭ ştiaŭ că revolte de acest fel se terminaseră tot-d'auna pentru eĭ rĕŭ; mulţĭ dintre eĭ se întrebaŭ cu tristeţe ce triumf trebue să dorească. Atuncĭ vedeaĭ familiĭ întregĭ reunindu se şi fugeaŭ cu copiiĭ de pe pământul nenorocireĭ, care pentru eĭ nu era de cât ca o pradă dorită.

Echipagiul care îĭ ducea era destul de modest: o căruţă garnisită cu pae şi trasă saŭ de boĭ saŭ de caĭ bĕtrênĭ şi oameniĭ nu se suiaŭ de cât cu rîndul, o parte a drumuluĭ se făcea pe picioare ca să nu le fie prea greŭ animalelor la tras.

Cu toate astea, de astă dată rezbelul trebuia să aibă pentru eĭ un rezultat maĭ bun, căcĭ cu toate că rĕmâneaŭ tributarĭ Sultanuluĭ, cel puţin căpătaŭ o oare-care libertate.

Azĭ Bulgaria e *autonomă*, adică guvernată de legile eĭ propriĭ; şi prosperitatea sa e foarte bine asigurată pentru viitor. Bulgariĭ fiind muncitorĭ bunĭ nu pot să lipsească de a deveni şi industrialĭ bunĭ. Eĭ cultivă pământul şi cresc turme numeroase de boĭ şi de berbecĭ, ale căreĭ profiturĭ le e un mare isvor, aşa şi caiĭ lor sunt căutaţĭ pentru uşurinţa şi resistenţa lor la osteneală.

Obiceiurile acesteĭ ţĕrĭ sunt aşa de simple, în cât ţĕranul bulgar se mulţumeşte drept locuinţă cu un bordeĭ din ramurĭ împletite, acoperite cu noroĭ.

Şi cu toate astea, din mâinile bulgarilor iese esenţele de trandafirĭ aşa de scumpe şi aşa de mult căutate în Orient, şi care fac admiraţiunea tuturor.

A. D.

Un an după urcarea aeronautuluĭ Andrée

Acum un an ochiĭ lumeĭ civilizate eraŭ îndreptaţĭ spre Nord unde în portul Vigo, pe insula Spitzberg se afla Andrée cu soţiĭ sĕĭ, pentru ca să înceapă călĕtoria cu balonul spre polul Nord.

Deja în anul 1896 călĕtoria luĭ Andrée ţinuse lumea în încordare şi când el se întoarse din cauza vîntuluĭ contrar, se făcură pe socoteala luĭ glume, unele bune, altele proaste. Andrée însă nu se lăsă în rătăcire. Marinimositatea compatrioţilor sĕĭ îĭ procură mijloace nouĭ şi ast-fel pe la începutul luĭ Iunie anul trecul el plecă pe corabia «Svensksund» pentru ca să'şĭ înceapă urcarea. El şi tovarăşiĭ sĕĭ Fränkel şi Strindberg ştiaŭ ce'ĭ aşteaptă, eĭ priveaŭ rece în necunoscut, gloria universală saŭ moartea. Acela care doreşte să ajungă la ceva mare nu trebue să se intereseze de viaţa sa.

Exploratoriĭ îşĭ preparaŭ gazul, lucraŭ cu incordare la balon. Vîntul nu sufla de la sud, după cum ar fi dorit eĭ.

In fine în ziua de 11 Iulie 1897, după amiazĭ la orele 2, Andrée se urcă în balon cu soţiĭ sĕĭ. Incet se ridica balonul—de o dată!—Ce spaimă, furia în care Andrée îşĭ pusese mare speranţă se desfăcură de nacelă. Balonul dispăru din faţa privirilor celor de faţă.

Câte-va zile maĭ târziŭ ziarele anunţară urcarea. Zeflemiştiĭ amuţiră.

Multă vreme lumea se interesă de Andrée şi de soţiĭ sĕĭ. Toţĭ doreaŭ să audă ceva despre dînsul. Operile

luĭ Nordenskjold şi Nansen fură studiate cu profunditate. Acest interes era justificat, de oare ce fapta luĭ Andrée era pentru promovarea ştiinţeĭ.

A scruta tainele Poluluĭ Nord, a fost o problemă multor expediţiunĭ şi mult sânge şi sacrificiĭ aŭ costat aceste încercărĭ.

Istorisirea înfricoşatelor scene ale expediţieĭ luĭ Franklin se reîmprospĕtă în memoria tutulor.

Multă vreme nu se auzi nimic despre Andrée. De o-dată căpitanul vaporuluĭ «Alken» împuşcă porumbul cu ştirea către ziarul «Aftonbladed» şi toată lumea spera ca să afle amĕnunte. Se spunea că maĭ multĭ pescarĭ ar fi auzit pe coasta insuleĭ Spitzberg strigăte omeneştĭ. S'aŭ făcut cercetărĭ, dar nu s'a aflat nimic. Apoĭ veniră ştirĭ din America şi Rusia, unde se spunea că s'a vĕzut balonul. Acum s'aŭ trimis expediţiĭ în căutarea luĭ Andrée.

Poate o dată se va întoarce Andrée fără să fi vĕzut polul Nord, poate însă că a vĕzut cu ochiĭ sĕĭ propriĭ ţara, care a fost dorinţa a-tâtora, saŭ că a pierit. Cine poate pătrunde viitorul?

C. S.

Proverbe Africane

Exploratorul german R. Prietze, care a petrecut multă vreme printre triburile Negrilor Fube în Togo (Africa), publică în revista «Zeitschrift fur afrikanische Sprachen» numerose proverbe întrebuinţate de aceştĭ Negri. Iată unele:

Musca mănâncă cu încetul urechea câineluĭ.

***

Nimenea nu'şĭ ia acoperişul caseĭ sale ca să acopere casa altuia.

***

Furnica a zis: «Dacă suntem cu toţiĭ putem ridica iarba.»

***

Unul care voeşte să facă pace trebue însuşĭ să fie om pacînic, căcĭ dacă nu aprinde şi maĭ rĕŭ cearta.

***

O mamă nu se supără multă vreme pe copilul eĭ, cu o mână îl bate şi cu cea-l'altă îl mângâe.

***

Nicĭ cu zece grămezĭ de lemne nu poţĭ să daĭ foc uneĭ pietre.

***

Şi o pisică mică prinde şoarecĭ.

***

Lemnul strâmb lasă cenuşă strâmbă.

***

Un ochiŭ nu poate să vadă de o dată în două sticle.

***

Un papagal bĕtrân nu maĭ învaţă să vorbească.

***

Un leopard bĕtrân nu'şĭ maĭ schimbe vergile de pe piele.

***

Carnea multă nu strică ciorba.

***

Minciuna omoară pe om.

***

Nu poţĭ să schiopătezĭ cu amêndouĕ picioarele.

***

Limba omuluĭ dărîmă case.

***

Un copil care n'a vĕzut alte ţĕrĭ, zice că numaĭ mama ştie să facă mâncare bună.

Un canal în China

Marele canal imperial, scrie dr. Martin în ziarul «Peking And Tientsin Tures» este cu drept cuvênt cea maĭ importantă lucrare făcută de mână omenească. El se întinde de la capitala imperiuluĭ ceresc şi până la Hangtschau spre sud de Shanghaĭ într'o lungime pe 1100 m. Pe timpul domnieĭ mongole înainte cu 600 de anĭ, era gata acest colosal canal. Acum e în parte ruinat, ca şi alte multe lucrurĭ în China.

Puţin se cunoaşte, că acest canal a avut un alt precursor, adecă un canal care pleacă de la Kiamtschau peste Schantomg la Laitschau şi care se numea Kiaolaiho. Nu se ştie data exactă când a fost deschis, totuşĭ cu el se aduce în legătură numele primuluĭ împĕrat al dinastieĭ Sungd (560 înainte de Christos).

Legenda poporală spune că punţile peste acest canal aŭ fost făcute de acest împĕrat Numĕrul lor este de 72. Canalul a căzut în ruină din cauza inundăreĭ dese a fluviuluĭ Hoangho, care aduce deposite marĭ de nisip.

Canalul avea o lungime de 160 km. El scurta nu numaĭ drumul de la bine-cuvêntatele câmpiĭ de orez din China de mijloc ci şi înconjurarea periculosuluĭ promontoriŭ de la Schantung.

Când împĕratul Li-Hung-Chang pe la anul 1865 se luptă în contra rebelilor Nieu-bei, pe carĭ îĭ goni din peninsula Schantung, restaură în parte acest canal, pentru ca ast-fel să îngreuneze intoarcerea rebelilor.

Dr. Martin îşĭ închee interesanta sa descriere cu cuvintele: «Acum se naşte întrebarea că oare întreprinderea germană nu va putea restaura cu totul acest canal?»

C.

O călĕtorie

în pământurile descoperite de Cristofor Columb

După ce chiar domnul Carter Baker mĕ asigurase că, vĕzênd perfecta lucrare şi documentata reproducţie istorică a modelelor trimise de oraşul Genova, îor li se va da *premiul de excelenţă*, adică cel maĭ mare premiu la care puteaŭ să concureze *.

De aceea fuĭ foarte întristat, când întorcêndu-mĕ la Genova, treĭ anĭ după închiderea expoziţieĭ, de a găsi alăturĭ de modelele expuse în palatul Alb, o modestă medalie de bronz însoţită de un pergament redactat în chipul următor:

Recompensă

«pentru modelul caravelelor spaniole «Santa Maria Pinta» şi Nina.

«Ele seamănă aşa de mult în u- «nele amănunte cu reproducţia mo- «delelor caravelelor care se află azĭ «în Chicago, în cât te tace să crezĭ «că constructoriĭ modelelor trebue să «fi luat multe amĕnunte după ele.

«Aceste modele aŭ marĭ merite «pentru frumuseţea şi acurateţa cu «care aŭ fost executate.»

Acest pergament e iscălit de domniĭ F. M. Palmer, preşedintele comisiuneĭ columbiane, Francisc Elgar, John Bogd Tacher, Jus F. Dickinson, membriĭ în comisiune.

In scurt acest pergament care se rezumă aşa: *aceste modele sunt foarte bine făcute, decĭ sunt copiate* e în sine însuşĭ cel maĭ bun elogiŭ al opereĭ mele; dar totuşĭ din această diplomă rezultă că modelele genoveze aŭ fost în mare parte imitate de spaniolĭ, de chiar acele caravele pe care eŭ le am vĕzut pentru prima oară ancorată la Chicago!

Şi asta e prea mult!

Trebue chiar să notez că în timpul viziteĭ mele la don Cesareo Fernandez Duro, şi la Don Rafael Monleon, ambiĭ s'aŭ arătat puţin satisfăcuţĭ de exactitatea istorică, din punctul de vedere al arheologieĭ navale, prezentată de cele douĕ caravele *Pinta* şi *Nino* construite la Barcelona.

Din fericire aceĭ douĭ domnĭ de care mĕ leagă o adevĕrată amiciţie, ar putea mărturisi că la Genova eraŭ deja gata zincotipiile desemnurilor complecte ale caravelelor; zincotipiĭ pe care le expediasem deja la Madrid, maĭ înainte ca la Barcelona, pe socoteala guvernuluĭ Statelor-Unite,

*). Spre a face maĭ înţeleasă deosebirea care era între nave şi caravele şi pentru ca comisiunea examinatoare, ca şi publicul să'şĭ poată face o idee de planurile cu care fuseseră construite aceste modele, crezuĭ nemerit de a alĕtura pe lângă ele o broşură, tipărită în limba engleză şi italiană, unde eraŭ adunate toate observaţiile scrise chiar de Columb în Diario al sĕŭ cu privire la cele treĭ bastimente ale sale.

să se fasoneze pe cât se putea maĭ bine, pentru motive de economie şi de grabă, două vase dându-le aparența de caravele medievale.

Mě tem de a plictisi pe cititor şi de aceea nu voiŭ maĭ arăta deosebirea care există între năvile construite de mine şi cele spaniole, de aceea voiŭ conchide spunênd că de-ar trebui să mě apěr de acuzarea că am copiat lucrarea făcută în Spania, aş încredința apărarea mea luĭ Don Cesares Fernandez Duro, preşedintele chiar al comisiuneĭ arheologice numită de generalul spaniol pentru reconstruirea năveĭ «Santa Maria» căruia, chiar din a doua jumětate a anuluĭ 1890 îĭ făcuseră cunoscut prin miciĭ schițe, ideile mele asupra probabilelor forme ale vaselor ; ideĭ aprobate în scrisoarea luĭ de la 7 Octombrie acel an.

Don Fernandez Duro cum am spus deja, oferindu'mĭ în Madrid chiar, medalie de argint ce i-a fost conferită de guvernul spaniol, a vrut să'mĭ aducă omagiŭ pentru lucrările executate în Italia.

Cât despre mine eŭ declin modesta recompensă ce a fost acordată năvilor mele, dar nu pot şi nu trebue să primesc cele scrise pe pergament, fără să protestez cu putere atât din partea mea cât şi din partea comuneĭ Genova.

Inştiințat dintr'o telegramă despre sosirea la New-York a contra-amiraluluĭ Magnaghi cu «Etna» şi contra-amiraluluĭ Morin cu «Vittorio Emanuele», «Flavio Gioia» şi «Amerigo Vespucci» luându'mĭ adio de la Chicago mě reîntorseĭ repede la New-York, lăsând liniştitul şi pitorescul ancoragiŭ din Bay Ridge, unde «Corsaro» în timpul absențeĭ mele experimentasem deja efectele unuĭ prim ciclon, trecênd din fericire pe la 3000 mile la răsărit de New-York, mě duseĭ lângă năvile noastre regale.

Pe când eŭ eram în vizită la ceĭ doui contra amiralĭ şi salutam cu dragoste pe ofițeriĭ Statuluĭ-Major, pe care'ĭ cunoscusem deja ca elevĭ saŭ guarzĭ de marină, atuncĭ pe când eŭ eram încă în serviciul activ al marineĭ regale, «Corsaro» făcea proviziunĭ, reînoia apa, pregătindu-se pentru călětoria de reîntoarcere, căcĭ socoteam să plec la 23 August.

Insă, grațioasa invitație ce mi-a fost făcută de contra-amiralul Morin de a urma diviziunea comandantă de el, şi de a face împreună cu el călětoria de reîntoarcere era foarte atrăgětoare şi de aceea amânaĭ plecarea.

Şi asta fu un noroc; căcĭ centrul ciclonuluĭ care a bătut la 24 August a trecut pe aproape şi la răsărit de New-York, producênd pagube marĭ pămêntuluĭ şi multe naufragiĭ de yachturĭ şi de vase marĭ.

Dacă «Corsaro» ar fi plecat în ziua de 23, a doua zi ar fi fost coprins de ciclon şi... probabil, că acum n'aş avea plăcerea să vě scriŭ aceste amintirĭ de călětorie.

Aşa de mare fu puterea vântuluĭ în cât o mulțime de arborĭ secularĭ fură abătuțĭ pe străzĭ saŭ în parcurile oraşuluĭ; la Brooklin câte-va case fură prăbuşite; pe coastă unde ciclonul a fost maĭ puternic aŭ fost maĭ multe naufragiĭ cu numeroase victime.

Aproape în fața străzeĭ a 23-a, loc unde se afla ancorat şi «Corsaro», un vas pilot cu o greutate de 70 de tone s'a cufundat fiind ancorat.

«Vigilant», noul yacht de cursă constituit spre a apăra «Cupa Americeĭ» în contra yachtuluĭ englez «Valkyrie», cu toate că avea treĭ ancore lăsate în mare, totuşĭ puțin 'ĭ lipsi ca să nu naufragieze pe stâncĭ, de care fu lovit un alt yacht de vr'o 40 de tone; din două bărcĭ marĭ cu vapor care i-aŭ sărit în ajutor, una fu rěsturnată şi un marinar se înecă.

La *Battery Point*, chiar în rada portuluĭ New-York, decĭ într'o poziție adăpostită, valurile ridicate de furtună aŭ avut o înălțime de 6 metri.

După spusa ziarelor de 30 de anĭ nu se maĭ vězuse un uragan aşa de puternic.

Steaua cea bună a luĭ «Corsaro» făcu aşa ca din cauze întâmplătoare el să nu fie ancorat la coastă ci în largul mǎreĭ.

Şi asta fu un adevěrat noroc!

Cu toate astea şi «Corsaro» avu o amintire despre furtună şi despre neuitata noapte de la 23—24 August. *Flavio Gioia* şi *Amerigo Vespucci* fură scoase din ancorele lor şi asvîrlite peste «Corsaro» smulgându'l din an coragiul luĭ aşa că a doua zi constatându se pagubele suferite, mi e era teamă că nu voiŭ putea urma Diviziunea navală în apropiata eĭ plecare. Aceasta, din fericire, fu amânată din cauza altuĭ ciclon ivit la 28 şi 29 şi în acest timp «Corsaro» putu să'şĭ repare pagubele suferite şi să fie gata de plecare.

Acest ciclon, anunțat maĭ dinainte de biuroul meteorologic, produse şi el pagube marĭ.

Pătrunzênd în continentul Florideĭ, la Savamah produse pagube enorme, numeroase naufragiĭ, ruine şi multe victime.

«Etna» plecată în ziua de 27 şi îndreptată spre golful Mexic, deşi era departe de centrul ciclonuluĭ totuşĭ a suferit din cauza luĭ.

După cum se vede ultimele zile luna August petrecute la New-York fură rele din cauza unuĭ şir de furtunĭ şi uragane; aşa că după ce stabileam ziua de plecare o amânam, căcĭ veneaŭ alte furtunĭ.

The Weather Forccaster, profetul timpuluĭ, Monseniorul Dunn, directorul observatoriuluĭ meteorologic, cu buletinele sale ridicate la *Equitable Building* ne ţineaŭ mereŭ înspăimântațĭ; şi prezicerile meteorologuluĭ nu eraŭ înşelătoare.

Firile telegrafice ale golfuluĭ Mecsic, acelea ale Florideĭ, ale insulelor Bahama şi Antilelor, îl înştiințaŭ dinainte despre diferitele pozițiunĭ ale ciclonuluĭ.

Ştirile că, în urma buletinelor sale meteorologice, ziarele le dădeaŭ publiculuĭ, nu eraŭ de loc mângăetoare; îmĭ amintesc într'adevěr noaptea de 20 spre 21, pe când eram în tren între Washington şi New-York, un adevěrat potop căzu de sus însoțit de vênt, fulgere şi trăsnete.

După treĭ zile de timp rěŭ, profetul Dunn, cu nouile semnale, cu nouile buletine, prezice alte furtunĭ, alte dezastre.

Din această cauză era natural să amânăm plecarea aşa că am ajuns la ziua de 31 August.

(Va urma)

Varietățĭ

Câțĭ biciclişti sunt în lume? La această chestie rěspunde un inginer italian în revista «Nuova Antologia»:

«Ajunge ca să amintesc, zice dînsul, că în anul 1894 numěrul bicicliştilor din Anglia a fost de 400,000 şi în America de 500,000. Contribuția pe biciclete a fost în acelaşĭ an în Franța 1,982,000 fr. In cursul anuluĭ 1895 s'aŭ vîndut 300,000 biciclete. Numěrul total al bicicliştilor din lumea întreagă este de 10 milioane.»

—x—

14.000 milurĭ în 35 minute. — Depeşa din Manila care cuprindea ştirea că comandantul escadreĭ americane Dewey e gata să atace flota spaniolă, a ajuns la New York în 35 minute. In acest scurt timp depeşa a făcut o distanță de 14.000 milurĭ engleze, deşi a fost luată de pe maĭ multe liniĭ telegrafice. De mare interes este routa ce a făcut pe cablu de la Manila până la New-York. A trecut prin Hong-Kong, Saigun, în colonia franceză Cochinchina, de aci la Singapore, Penany, Madras în India engleză, la golful de Bengalia. De aicĭ depeşa a fost expediată la Aden, Suez în Egipt, Alexandria, apoĭ prin cablu sub marin la Malta, Gibraltar, Lisabona, Parthenero, stația sudică a Anglieĭ. De aicĭ s'a trimis depeşa la Londra şi Watterulle în Irlanda, de unde ajunse apoĭ direct la New-York. Intregul drum a fost, după cum s'a zis maĭ sus, de 14.000, adică maĭ mult ca două treimĭ din circomferența pămêntu'uĭ.

Anul II.—No. 70. 10 BANI IN TOATA ȚARA București, Miercurĭ, 26 August, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
» 2.50 « 1/2 « « «
Abonațiĭ pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare o dată pe sĕptămână
— MARȚEA —

DEZASTRUL DIN DONGOI.—(Vezĭ explicația).

Anunciŭ

Aducem la cunoştinta cititorilor noştriĭ că *Ziarul Călĕtoriilor* primeşte spre publicare în coloanele sale descrierea localitaţilor maĭ însemnate, a băilor, etc., din ţară, precum şi descrierea escursiunilor făcute de societăţĭ, de turiştĭ etc.

Dezastrul din Dongoi

— Povestire de un martor ocular —

Am primit zilele trecute o scrisoare de la unul din prieteniĭ meĭ, un subofiţer din infanteria marineĭ franceze. Făcea parte din coloana care intră în Timbuctu la 10 Ianuarie 1894 şi care, plecată în recunoaştere sub ordinele locotenentuluĭ colonel Bonnier, a fost masacrată în dimineaţa de 13, după 3 zile de marş de la Cetatea Sfântă.

Iată ce'mĭ scrie el:

«După ce am făcut cam 800 kilometri prin mijlocul nisipurilor arzătoare ale Sahareĭ occidentale, am ajuns aproape de Timbuctu, la Mopte.

«In seara de 29 Decembrie, un matelot din flota care opera pe Niger, sub comanda locotenentuluĭ vasuluĭ anume Boiteux, sosi la noĭ aducându-ne noutăţĭ alarmante.

«Flotila, compusă din două micĭ şalupe canoniere, *Mage* şi *Niger*, se scufundase, surprinsă de o scădere subită a apelor. Un nor de inamicĭ tăbărî asupra trupeĭ şi nu'ĭ maĭ lăsă nicĭ un minut de repaos.

«Ast fel, prevenit de această situaţie desperată, colonelul Bonnier hotărî să mearga în ajutor. Chiar în noaptea aceea părăsirăm Mopte.

«Câte-va zile după aceea, am întâlnit flotila şi am pus pe fugă bandele de Tuaregĭ, carĭ furnicaŭ prin împrejurimĭ.

«Plecarăm după aceea în spre Cetatea Sfântă, unde ne puturăm odihni puţin. Bandele de Tuaregĭ atacaŭ mereŭ între Kabara şi Timbuctu.

«In seara de 12 Ianuarie, a 5 a companie şi un pluton din companie a 11-a, primiră ordin de a pleca în spre un campament tuareg.

«Timp de 3 zile noĭ merserăm sub un soare arzător. In seara de 16 ne-am oprit, nu departe de Sansandig, la Dongoi, spre a ne repauza.

«Nu avusesem încă nicĭ o ciocnire serioasă. Câte-va grupe de Tuaregĭ călărĭ se arătară la orizont, dar se retraseră numaĭ de cât. Ne aşteptam însă la un atac serios în drumul spre Kayes. *(Vezĭ ilustraţia pag. I).*

«Noaptea se lăsă, şi ofiţerĭ şi soldaţĭ nu întârziară d'a adormi de un somn profund.

«Numaĭ câte-va sentinele ne păzeaŭ.

«Eram aproape de Kayes şi statul-major avea motive să creadă imposibil un atac lângă acel oraş ocupat de trupe franceze. Cavaleriĭ inamicĭ dispăruseră de asemenea de tot, către sfârşitul zileĭ.

«Cu toate acestea, puţin înainte de a adormi, mi-am exprimat temerea către un sergent, prieten al meŭ. — N'avea nicĭ o grijă, îmĭ rĕspunse el, colonelul îşĭ cunoaşte meseria.

«Şi se lungi la pământ, iar un sforăit puternic mĕ înştiinţă că adormise.

«Sĕrmanul! a fost unul dintre ceĭ d'întâĭ ucişĭ, fără a fi avut măcar vreme să pue mâna pe puşcă.

«Liniştea sufletească care o vedeam la ceĭ maĭ mulţĭ, nu'mĭ ridicară temerea. Am pus armele lângă mine, voiam să fiŭ gata la orĭ-ce eventualitate. Ştiam că eram rĕŭ păziţĭ. Sentinelele noastre eraŭ tot aşa de obosite ca şi noĭ.

«Voiam să rezist somnuluĭ, dar era peste putinţă. Ochiĭ mi se închiseră fără voie.

«De o dată tresăriĭ. Ridicaĭ capul şi priviĭ în jurul meŭ. Toţĭ tovarăşiĭ continuaŭ a dormi.

«Visasem, de sigur. Mĕ uitaĭ la ceas şi la lumina unor cărbunĭ carĭ licăreaŭ încă, vĕzuĭ că nu era nicĭ miezul nopţeĭ.

«Liniştea cea maĭ completă domnea pretutindenĭ. Vruĭ să readorm, când un zgomot depărtat, un murmur maĭ mare, mĕ făcu să tresar din noŭ.

«Aproape de noĭ era un petec de pădure. Toată atenţiunea mea era îndreptată în spre acolo. Pe jumĕtate sculat, cu pĕrul sbârlit, căutam să deosebesc bine slabul zgomot. Era ca un gemăt înăbuşit, suspinul unuĭ om surprins în somn şi care e ucis înainte de a se deştepta.

«Ascultând mereŭ, deosebiĭ maĭ bine gemetele unuĭ muribund.

«Cel maĭ mic zgomot se aude foarte bine, la distanţe marĭ, în deşert, maĭ cu seamă când puĭ urechea la pămînt.

«Nicĭ o îndoială, inamicul ne înconjura. Săriĭ în sus.

«In momentul când fugiĭ, spre a da alarma, auziĭ un noŭ strigăt, şi foarte distinct de astă-dată şi care venea dintr'o direcţie opusă. Nu mĕ înşelasem. Tuaregiĭ formară un cerc în jurul nostru.

«— Luaţĭ armele! strigaĭ clătinând pe somnoroşĭ în trecerea mea şi înaintând spre cortul colonelului.

«Câţĭ-va se sculară şi neştiind ce se petrece, crezură ca visează încă.

«De o dată colonelul eşi din cort, încingĕndu-şĭ centironul şi urmat de căpitanul Nigotte.

«Intr'o secundă tot statul-major era în picioare.

«Colonelul se duse către un gornist, care dormea adânc. Il scutură, dar el nu mişcă de loc.

«— Scoală!» îĭ strigă la ureche. Nimic însă.

« Atuncĭ, nerăbdător, începu să'l lovească cu piciorul în coaste. In sfîrşit se scoală şi luând cornul sună din toate puterile ocolind tabăra.

«Era prea târziŭ. Inamicul se apropiase.

«De o dată o detunătură, urmată de strigăte de oamenĭ carĭ sunt strînşĭ de gât, făcură pe toată lumea să sară în picioare.

«Soldaţiĭ luară armele. In acelaşĭ moment maĭ multe miĭ de tuaregĭ strigând, năvăliră din pădure, din tufişurĭ, de pretutindenĭ. O parte din eĭ eraŭ călărĭ, restul pe jos, armaţĭ cu lăncĭ şi lungĭ cuţite.

«Năvălirea fu aşa de repede în cât primele rîndurĭ ale soldaţilor noştri n'aŭ avut nicĭ vremea să se apere. Eĭ fură loviţĭ înainte de a se scula şi li se luară armele. O mare parte sunt omorîţĭ în somn.

«Chiar de la început căpitaniĭ Tassard şi Soussairie, d rul Gall şi dragomanul Ackluch căzură morţĭ.

«Gemetele de durere ale răniţilor se amestecă cu strigătele sĕlbaticilor ale inamiculuĭ.

«Colonelul, palid, cu sabia într'o mână şi cu revolverul într'alta, caută să reţie pe oamenĭ, carĭ vor să fugă.

«Căpitanul Nigotte fu rănit în cap. Sângele curgea în abundenţă. Işĭ legă rana cu batista şi rĕmase nepăsător.

«Un moment focurile noastre opriră avîntul agresorilor. Cel puţin treĭ sferturĭ din aĭ noştri zăceaŭ la pămînt.

«Atacul se începu însă cu maĭ multă înverşunare. Am pus baionetele la puştĭ, căcĭ sĕlbaticiĭ eraŭ aşa de aproape, în cât nu ne maĭ pu team servi de cât de arme albe.

«Numĕrul soldaţilor noştri scădea mereŭ. Din 6 ofiţerĭ carĭ eraŭ în picioare, douĭ căzură.

«— In retragere! comandă colonelul şi noĭ tot dam înapoĭ, pas cu pas, spre a câştiga pădurea. Colonelul se gândi la sub locotenentul Sarda, care remăsese de cu ziuă la câţĭ-va kilometri cu un bun numĕr de soldaţĭ. Dacă ne am fi putut întâlni, ar fi fost un mare ajutor. Era însă peste putinţă de a ne putea retrage.

«— Un om decis! strigă colonelul

«— Eŭ! respunse căpitanul Nigotte.

«— Du-te curând şi înştiinţează pe sub-locotenentul Sarda să vie în ajutor.

«Dar era imposibil a eşi de acolo. Numaĭ dacă ne-am fi apropiat de pădure era cu putinţă să ne strecurăm.

«— Inainte! strigă colonelul şi se avêntă cel dintĕĭ, fluturând sabia.

»Ne apropiarăm de pădure, când

de o dată colonelul se opri pe loc, se clătină şi căzu jos. Un glonţ îi isbi în frunte, omorândul la moment.

«Această moarte a produs dezordinea între noi, fie-care căutam să fugim.

«Alţi doui ofiţeri mai căzură.

«Eü intrai în pădure şi mě strecurai printre arbori.

«Sgomotul luptei nu'l mai auzeam de cât ca un plânset depărtat. Sĕlbatecii ucideaü de sigur pe răniţi.

«După un ceas de drum am ajuns la micul detaşament al ofiţerului Sarda.

«Ast-fel, poate că numai eü singur am scăpat cu viaţă din acel mare dezastru de la Dongoi.»

G. Luçon

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

CAP. IV

CĂLĔTORIA VAPORULUI *FRAM*

In seara zilei de 18 Iulie, Mogstad şi eü împuşcarăm un urs, cu ajutorul şireteniei şi iuţelei câinelui *Bella*. La început, câinii atacară ursul o dată saü de douĕ ori; după o scurtă împotrivire, el sări însă în apă şi trecu prin douĕ crĕpături, al căror înconjur luă mult timp câinilor. Tocmai voia să se arunce într'o a treia crĕpătură, când «Bella» îl eşi înainte la o distanţă de vr'o 6 metri. Mogstad profită de acest moment şi trimise ursului, care se oprise în loc, un glonţ, de la o depărtare de vr'o 2—300 metri. Avu norocul să'l nimerească drept în cap.

In ziua de 20 Iulie pilotul împuşcă un urs mare care venea înotând printr'o crĕpătură, iar în seara zilei de 6 August împuşcarăm ultimul urs, dar în condiţii atât de dificile, încât trebuirăm să'i părăsim corpul şi să ne mulţumim să ne întoarcem numai cu blana.

Păsĕri împuşcam cu grămada. Hendriksen singur a împuşcat într'o singură zi 19 păsĕri, iar noi împuşcam câte 10—20 şi mai târziü 30—40.

Această viaţă nu numai că avea o influenţă bine-făcĕtoare asupra dispoziţiei noastre, ci ne făcea şi poftă de mâncare; dar acum şi aveam fripturi din belşug!

Aveam nevoie, pe de altă parte, de consolaţie, căci starea gheţei era mizerabilă şi mai că pierdeam speranţa de a eşi în cursul acestei veri din gheţuri.

In primele zile după liberarea cu forţa a vaporului, ghiaţa a fost relativ liniştită. La 8 şi 9 Iunie am avut o presiune violentă, aşa că vaporul a fost ridicat aproape de 2 metri dintr'o parte, şi de 60 centimetri de cea laltă. Şi în zilele de 10 şi 11 Iunie presiunea a fost puternică, mai ales pe la miezul nopţei, până pe la 3—4 ore.

In sfîrşit ghiaţa cedă în ziua de 13 Iunie. Fiind-că totuşi era cam greü de străbătut printre fărămăturile ei, dădui ordin ca să se dea foc la maşină; dar înainte de a se produce aburul, canalul se deschise, aşa că izbutirăm să tragem vaporul prin crĕpătură. Ajutând apoi şi aburul, străbăturăm lacul, unde găsisem o poziţie favorabilă pentru vapor. Acolo rĕmaserăm până când la 14 Iunie ghiaţa se mai desfăcu, şi fiind-că vĕzurăm în direcţia spre sud sudvest un lac, hotărîrăm să înaintăm într'acolo. Puserăm deci coşul şi cârma şi ne îndreptarăm spre crĕpătura îngustă ce ducea spre lac. Cu toate însă că pusei maşina să lucreze cu toată puterea, nu puturăm forţa trecerea. Crĕpătura începu iar să se închidă, şi furăm nevoiţi să ne întoarcem la vechiul loc. Acest lucru ne supără cu atât mai mult, că n'aveam să mai trecem nici cât o lungime de vapor ca să ieşim în lac...

Am stat acolo până în seara zilei de 27 Iunie, când ghiaţa se desfăcu aşa, încât hotărîi să facem o nouă încercare. Deterăm foc la maşină şi începurăm, pe la $11^1/_2$ seara, să încercăm a forţa ghiaţa. Făcurăm ast-fel un drum de vr'o douĕ mile maritime spre sudest; apoi rĕmaserăm pe loc vr'o sĕptămână, până ce la 3 Iulie ghiaţa se deschise deschise destul ca să mai înaintăm vr'o 3 mile printr'un canal ce ducea spre sudsudvest. In noaptea de 6 spre 7 Iulie mai făcurăm o încercare de a forţa ghiaţa, dar nu puturăm înainta mai mult de o milă.

Intr'acestea, curentul era foarte puternic şi une-ori isbea aşa de tare vaporul, cu blocurile de ghiaţă pe cari le purta, încât îl sguduia şi rĕsturna une-ori unele obiecte.

Marea era mereü foarte adâncă. Asa, în ziua de 6 Iulie n'am dat de fund la 3000 de metri; peste douĕ zile,—eram atunci la vr'o 83° 2' latitudine nordică, — făcurăm un noü sondagiü şi deterăm de fundul mării la o adâncime de 3400 de metri.

La 6 Iulie isbutirăm să împingem iar vaporul niţel înainte; fu însă o muncă grea şi înceată; ghiaţa era rea şi vêntul contrar ne sta mult împotrivă. Dar deşi progresele eraü încete, totuşi eraü progrese, şi de aceea dădui ordin ca să se împingă vaporul spre sud de câte ori se prezinta ocazia.

Dar pe când ne chinuiam ast-fel să facem mici progrese, observaţia de la 13 Iulie ne descoperi faptul că fuseserăm binişor împinşi îndărăt şi că iar ajunsesem la 83° 12' latitudine. Putea să pară ridicol a căuta să înaintăm în ast-fel de împrejurări. Dar ori-cât de rea era perspectiva, totuşi încercarăm a ne susţine speranţa şi în tot-d'auna eram gata a profita de cea d'întâiü ocazie ce ni se prezinta.

Târziü în seara zilei de 17 Iulie ghiaţa începu a se desface atât de tare încât hotărîrăm să dăm foc la maşină. Ce e drept, ghiaţa se închise iarăşi curênd, dar cu toate acestea păstrarăm aburul. Şi nu furăm desamăgiţi! Căci pe la ora 1 dimineaţa apa se deschise, aşa că am putut merge înainte vr'o 3 mile maritime în direcţia spre sud.

In decursul dimineţei furăm opriţi de o banchiză enormă, lungă de mai multe mile, — aşa că furăm siliţi să ne oprim. Ziua următoare am stat acolo pe loc. Pe la miezul nopţii ghiaţa se desfăcu destul de tare, dar ceaţa era aşa de groasă că nu puteam vedea nimic.

La 19 Iulie ni se păru în sfîrşit că aveam perspectiva de a face un drum bun înainte. Plecarăm înainte de amiazi, după ce ceaţa se ridică şi făcurăm până la 8 ore seara vr'o 10 mile maritime.

Această întâmplare norocoasă ne bucură foarte mult. Şi mai mult ne înveselirăm când, în ziua următoare, cu toată ceaţa şi deşi trebuirăm să ne oprim în trei rînduri, totuşi am înaintat de la 83° 14' de dimineaţa până la 82° 52' la amiazi şi 82° 39' la miezul nopţii.

De la 20 până la 27 Iulie am făcut mereü progrese bune. Pe la miezul nopţii în ziua aceasta din urmă, ajunsesem la 81° 32' latitudine.

De la 27 Iulie până la 2 August avurăm o muncă înceată şi obositoare. Până la 2 August nu trecusem de 81° 26' latitudine, şi în acelaş timp furăm împinşi o bucată spre răsărit, până la 13° 41' longitudine de est.

Luni, 3 August, făcurăm vr'o 2 mile maritime spre sudvest, dar apoi trebuirăm să rĕmânem în apă până în ziua de 8, când în sfîrşit ghiaţa se deschise în jurul vaporului aşa că pe la 9 ore seara puturăm să ne mişcăm mai departe.

Dar de-abia făcusem vr'o 6 mile maritime, când furăm opriţi de o strîmtoare îngustă. Incercarăm s'o spargem cu praf de puşcă şi mai târziü cu un alt esplosibil şi încălzirăm maşina până la limită, dar în zadar; nu izbutirăm să înfrângem rezistenţa micilor gheţari ce ne închideaü drumul. De obiceiü, aceşti ghieţari nu sunt aşa de mici şi nevinovaţi cum s'ar crede. Constaü din fărămături de gheţuri vechi, groase şi foarte resistente. In apă, din cauza desimei lor, ele se cufundă şi numai o mică parte a lor [illegible] supra-

faţă; ast-fel s'ar părea că sunt micĭ, dar partea de sub apă poate să fie une-orĭ foarte mare.

O ast-fel de banchiză ne bloca acum în strîmtoarea în care ajunsesem. Ghiaţa era foarte aspră şi toate tentativele noastre de a o sparge rĕmaseră zadarnice. Pe de altă parte era aşa de groasă, încât nu puteam săpa o mină sub ea. Şi chiar bucăţile ce rĕuşiam să le desfacem, tot staŭ pe loc înaintea noastră şi ne închideaŭ drumul, căcĭ spărtura era atât de îngustă, încât n'aveaŭ loc să treacă îndărătul vaporuluĭ.

Une-orĭ ni se întâmpla că fără veste ieşia din apă câte un bloc vechiŭ şi gros de ghiaţă în mijlocul canaluluĭ saŭ crĕpăturiĭ prin care voiam să trecem, şi ne închidea drumul. Cu o ast fel de ocazie, «Fram» primi o aşa lovitură în coaste, încât un alt vapor cu greŭ ar fi resistat.

Altă-dată, cum treceam printr'un canal, observaĭ apărênd la capĕtul luĭ o banchiză de acestea, şi dăduĭ numaĭ decât ordinul de a se trece alăturĭ. Dar tocmaĭ când credeam că am scăpat de ea, banchiza veni asupra noastră şi izbi vaporul aşa că'l devià din cursul luĭ şi'l împinse spre alte banchize maĭ micĭ. Când monstrul acesta de banchiză se ridicase din adâncime, asvîrlise în sus o mare cantitate de apă, care apoĭ căzu ca o cataractă urlătoare în crĕpătură.

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numĕrul viitor)

LA VÂLCELE

Cam vre o zece minute, depărtare de T.-Ocna e un sat mic, în inima munţilor, numit Vâlcele, pe micul pîrîiaş Vâlcica, de la care 'şĭ trage numele. Sfinţiĭ Petru şi Pavel sunt patroniĭ miceĭ bisericuţe a satuluĭ, în jurul căreia s'aŭ adunat locuitoriĭ. De ziua Sf. Petru e hram la biserică şi zi de sĕrbătoare şi de veselie în sătişorul acela, al căruĭ nume e tot atât de poetic şi de drăguţ pe cât iĭ sunt fetele de frumoase şi gospodine. Hramul bisericeĭ e şi prilejul adunăreĭ a tot ce'ĭ pios şi vesel prin prejur. Vin să se închine la biserică, şi apoĭ să cinstească saŭ să joace la hora care se încinge în faţa cârciumeĭ din mijlocul satuluĭ. Ca să te ducĭ din T.-Ocna la Vâlcele, o ieĭ pe drumul salinelor, o şosea lată şi bună, mărginită de o parte şi de alta de dealurĭ, cele din stânga avênd Vâlcica la poalele lor, cele din dreapta avênd căsuţele nimernice, cele maĭ multe ale ţiganilor, cu o prispă lipită cu lut, pereţĭ văruiţĭ, cu brîŭ albastru la marginĭ, şi un acoperiş de scândurĭ negre, spart icĭ colea de vînturĭ şi furtunĭ. De la o vreme laşĭ drumul salinelor şi apucĭ pe nişte dealurĭ, un drum printre bolovanĭ, pe care trăsura ameninţă să te restoarne la fie-care pas, iar pe lângă drumul trăsureĭ, printre iarbă pe câmpul liber, şerpuesc maĭ multe cărărĭ apropiate şi despărţite numaĭ prin cărări tot atât de înguste, de iarbă.

Munţiĭ împrejur par'că încep să se apropie, dealurile sunt pline de verdeaţă, acoperite de copacĭ; icĭ o vie, dincoace o căsuţă pe o coastă, la poale curge Vâlcica, o apă atât de scăzută că abia se zăreşte printre pietrele care o înconjoară, dar se vĕd urmele pe unde ea îneacă, când înfuriată mugeşte şi spumegă; atuncĭ pîrîiaşul acela mic, atât de nevinovat şi ascuns, omoară şi duce cu dînsul tot ce întâlneşte. Un gard de nuele, rupt, o grădină părăsită, a fost casa unuĭ locuitor, pe care a luat-o Vâlcica; colea, s'a înecat un om, dincoace — uite cum a mâncat dealul...

Şi micul pîrîiaş curge liniştit, par'că n'ar fi el împotriva caruia se cîrteşte cu jale. Apoĭ cerul senin, orizontul nemărginit, munţiĭ tot falnicĭ, câmpiele vesele, o adiere de aer, care'ţĭ mângâie faţa şi te simţĭ fericit, cu capul în sus, cu gândurile departe... De o dată, la o cotitură, de după un deal, în fund, pe o colină, se ivesc căsuţele albe,— văruite curat şi lipite proaspĕt. Prin grădinĭ se vĕd păpuşoiĭ marĭ; prin ogrăzĭ găinele, curcile, gâştele...

— Iată Vâlcelele, îţĭ zicĭ în gând. Şi numaĭ cât te uiţĭ la căsuţele din grinzĭ şi din var, şi la munţiĭ aceia carĭ par'că le ocrotesc, îţĭ închipuĭ iarna cea grea care trebue să fie aci, şi par'că te strângĭ de frig, auzĭ lupĭ urlând.

Dar tocmaĭ în ziua de Sîn-Petru nimenĭ nu se maĭ gândeşte la asta: ţărăncuţele sunt îmbrăcate cu cămăşĭ de pânză înflorite cu mătasă şi cu fluturĭ, în isvoade dese şi frumoase, lucrate de dînsele chiar, pe cap cu ştergare lungĭ, subţirĭ de să le spargĭ cu limba, atârnând maĭ până la pămînt; fetele, cu capul gol; flăcăiĭ cu iţariĭ albĭ ca laptele, cu cămăşĭ de pânză subţire, pălăriĭ de pâslă neagră, cu o potcoavă de metal, galbenă saŭ cu o pană.

Bisericuţa e maĭ la marginea satuluĭ, pe o coastă de deal. Ograda e mare şi plină de crucĭ, puse pe morminte; printre dînsele se joacă copilaşiĭ voioşĭ. La spatele bisericeĭ, o livede frumoasă, plină de copacĭ, ale căror crengĭ intră prin ferestre în biserică,—bisericuţă modestă, cu un pridvor în faţă, unde se opresc ceĭ ce nu încap înăuntru. Şi de Sf. Petru, nu numaĭ biserica dar şi curtea şi grădina e plină. Fie-care aşteaptă să-şĭ ia anafura, de hatârul căreia n'a mâncat de dimineaţă— şi slujba ţine mult în ziua aceea de hram.

* * *

La Pascal, dascălul bisericeĭ, e masă mare. E ziua luĭ şi de anĭ întregĭ aşa e obiceiul să facă praznic. In curte la dînsul poposesc trăsurile tîrgoveţilor. Când intri în casa luĭ, nevastă-sa, o ţĕrancă voinică, harnică şi cinstită, te întîmpină cu dulceaţă şi apă rece. Apa'ĭ cam sălcie în partea loculuĭ.

— Dar de, noĭ ne-am învĕţat cu dînsa, şi e maĭ bună chiar şi de cât vinul, asigură ţăranca.

In casă e curat; laviţĭ pe lângă părete, acoperite cu scoarţe. In mijloc e o masă lungă, cu o faţă de pânză de casă, cu şervete cu dungĭ roşiĭ, străchinĭ şi lingurĭ de lemn, ulcele cu vin. Pe un capĕt de laviţă o movilă de perne înfăţate cu pînză şi pe delăturĭ cu colţuşoare făcute cu igliţa, deasupra unor cergĭ, pe care nu te poţĭ opri de a le admira cât sunt de frumoase şi de bine lucrate.

— Făceam maĭ multe, dacă a'şĭ fi avut fete, zice ţăranca.

Bărbatu-sĕŭ se împarte în zece, aduce mâncare, dă vin, rachiŭ. Iată un castron cu jintiţă, caş dulce, urdă proaspătă. Şi omul nu stă la masă, nu se maĭ astîmpără, şi mulţumirea luĭ e când vede pe ceĭ-l'alţĭ mâncând cu poftă, mulţumiţĭ şi bucuroşĭ.

Iar când plecĭ, n'aĭ cuvinte, nu ştiĭ cum aĭ putea mulţumi ţăranuluĭ acela simplu că te-a făcut să guştĭ un moment de plăcere, în codrul acela de verdeaţă şi de nevinovăţie.

Laura Vampa

Punţĭ suspendate în Himalaia

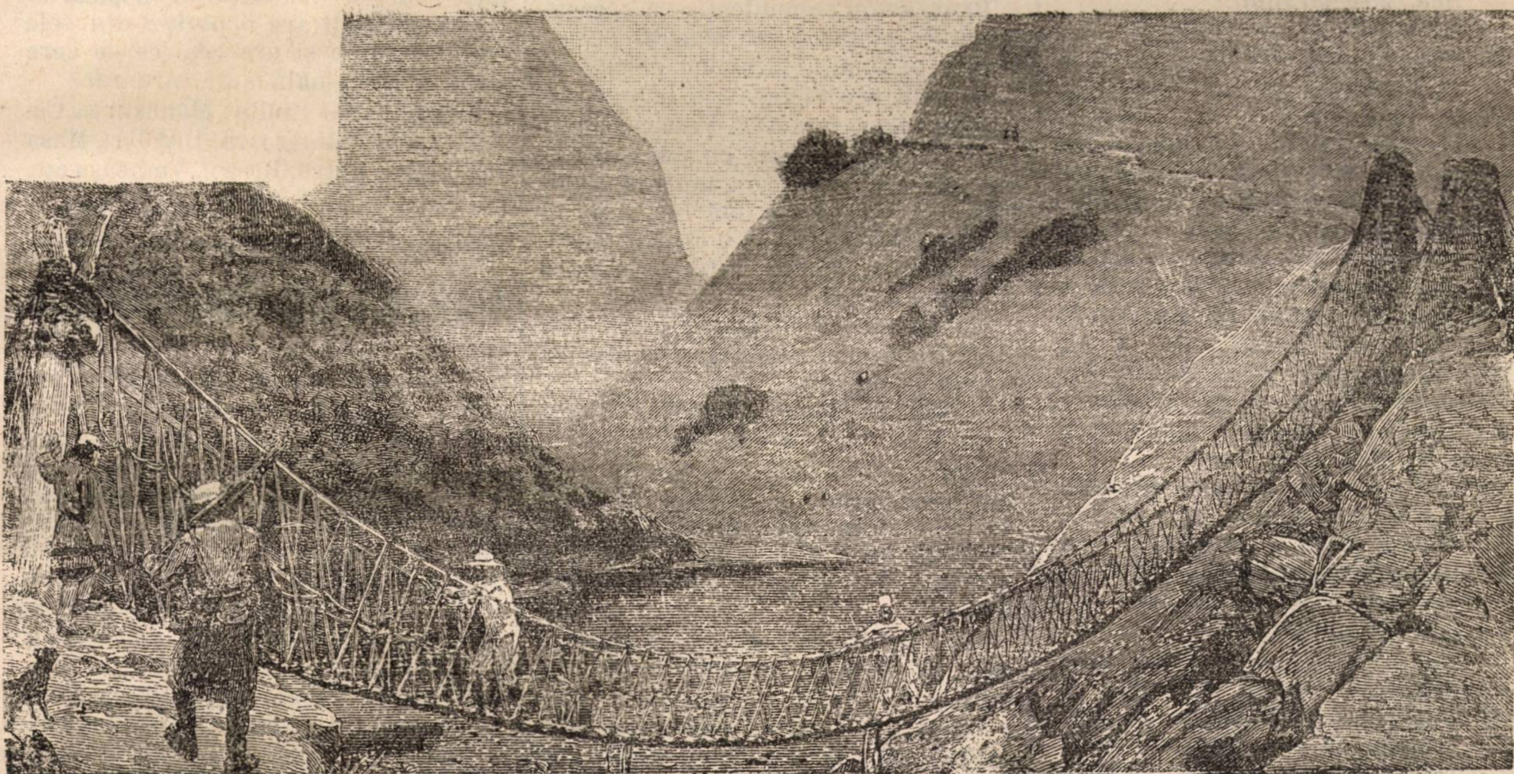
In Asia, la picioarele Himalaeĭ, se găsesc cele maĭ multe punţĭ suspendate.

In mijlocul acelor mase muntoase, semănăte de piscurĭ şi vîrfurĭ veşnic pline cu zăpadă, la picioarele cărora se lasă adâncimĭ fără fund, prin carĭ trec, cu sgomotul tunetuluĭ, numeroşĭ torenţĭ, trebue să se mulţumească cine-va cu acele punţĭ primitive, carĭ pun în comunicaţie cele două ţĕrmurĭ ale rîuluĭ, saŭ măr ginele uneĭ prăpăstiĭ.

Printre aceste punţĭ găsim maĭ întĕĭ *Nava*, o simplă funie, întinsă de la un teren la altul şi legată bine la o ia la fuga, fără a se maĭ uita înapoĭ. Vaĭ de călĕtorul care ar voi să facă acelaş drum; el trebue să aştepte până un altul îĭ va readuce coşul.

Jhula, saŭ «puntea care se balansează», este încă maĭ curioasă. Ea se compune din treĭ funiĭ întinse d'asupra torentuluĭ, la o înălţime de 3 metri aproape şi legate de parĭ so lizĭ, carĭ se pot lăsa cu încetul la pământ, ast fel ca scoborîrea şi urcarea să fie maĭ lesnicioasă. Funiile sunt dispuse în formă de triunghiŭ, figurând un V. Distanţa între funiĭ e păstrată de bucăţĭ de lemn, formând un ecner.

Drumul de străbătut e adesea de 10 la 12 metri, şi când suflă vêntul

Punţĭ suspendate în Himalaia. — (Vezĭ explicaţia).

extremităţĭ de un vêrf de stâncă, saŭ de trunchiul unuĭ arbor.

De această funie e agăţat un coş, printr'o furcă de lemn, aşa ca să poată aluneca pe funie. Procedeul e foarte simplu: ajuns lângă rîŭ, călĕtorul trage la el coşul, se instalează frumos în el şi dintr'o smucitură ajunge până la jumĕtatea funieĭ.

De aci începe greutatea. Suspendat d'asupra prăpăstieĭ, el rĕmâne un minut nemişcat. Pe urmă, ajutându-se de mâinĭ şi de picioare, prinde coarda cu mâinele, împinge furca de lemn, pe când, în acelaş timp, cu picioarele împinge coşul. Acest exerciţiŭ, repetat de maĭ multe orĭ, îl duce de cea-l'altă parte a rîuluĭ saŭ a prăpastieĭ. Când se dă jos, cu oare-care putere, clatină puntea ca pe o pânză.

Iată cum se trece pe această punte; călĕtorul pune piciorul pe funia de jos şi purtând în cele două mâinĭ câte un balansoar, (un fel de fer) care îĭ vine până la înălţimea umerilor, îl împinge pe cele două funiĭ paralel şi ast fel ajunge la cel l'alt capĕt.

BANDITUL

— O istorioară corsicană —

Birrore Concas luase în căsătorie pe Marietta Serra, care era cea maĭ frumoasă fată din Morres. Pentru această căsătorie Birrore trebui să'şĭ vîndă grădiniţa cu măslinĭ şi păduricea cu smochinĭ. Marietta nu era numaĭ frumoasă, dar voia ca să se şi gătească în Duminecĭ şi sĕrbătorĭ.

Intr'o zi se sfîrşiseră baniĭ; nu maĭ eraŭ de vênzare nicĭ smochinĭ, nicĭ măslinĭ şi Birrore se duse la preotul satuluĭ să ceară de lucru.

— Tu şi lucru? Nu, fătul meŭ. Spinarea ta e prea dreaptă, mâinele tale prea albe şi ne deprinse cu lucrul. Numaĭ Cechetta, bucătăreasa preotuluĭ avu milă de dînsul.

— Dacă nu'ţĭ ajută popa, îţĭ va ajuta aceasta.

Zicênd ast-fel, îĭ dete o lumînare sfinţită. Lucru însă nu căpătă nicĭ după ce aprinse lumînarea la icoana Maiceĭ Domnuluĭ.

Nevastă-sa începu să se supere că a luat de bărbat pe unul care nu munceşte, şi'l ocăra mereŭ. Atuncĭ Birrore îşĭ taie nasturiĭ de aur de la haină şi'ĭ prefăcu în banĭ.

— Mario, zise el, nu te supăra. Acum aĭ destul, 16 scuzĭ de aur care îţĭ vor ajunge o lună. Mĕ duc să'mĭ încerc norocul.

Maria începu să plângă.

Birrore alergă o zi şi-o noapte, fără ca să aibă curajul să bată la vre-o uşă.

Cum sta el în tufiş la odihnă vĕzu, maĭ mulţĭ carabinerĭ (geandarmĭ) trecênd pe lângă dênsul şi intrând într'o curte din apropiere. Câiniĭ începură să latre şi servitoriĭ alergară spre poartă.

— Pe cine căutaţĭ, ce voiţĭ?

— Pe banditul Terreda. Trebue să fie ascuns aicĭ.

Nu era aicĭ. Eĭ scotociră prin toate locurile, dar în zadar, şi plecară înjurênd.

De odată auzi aproape de dînsul un lătrat de câine, şi o voce îĭ zise:

— Scoală Terreda, nu te teme Noĭ n'am trădat pe nimenea. Ospitalitatea e sfântă în casa noastră. Vino şi te ospătează.

— D-zeule! esclamă Birrore, drept cine mĕ luaţĭ?

— Fiĭ liniştit, n'aĭ a te teme de nimic, zise bĕtrânul, care'l apucă de mâinĭ şi'l conduse în casă.

— Fiĭ bine-venit, Terreda, ziseră servitoriĭ.

— Eŭ... vru să rĕspundă Birrore, dar îĭ tăiară vorba.

— Mănâncă întêiŭ, zise ţĕranca.

— Bea, zise ţĕranul.

— Odihneşte-te, zise fata lor.

Birrore ascultă, mâncă şi bĕu.

— N'aĭ mâncat de mult? îl întrebară cu toţiĭ.

— De patru zile, de oare-ce am fost prigonit ca un animal sĕlbatic. Şi el începu să povestească vitejiile sale, despre carĭ vor vorbi generaţiile viitoare. Cum a împuşcat pe un carabiner, pe un nobil, care chinuia pe ţĕraniĭ sĕĭ... cu un cuvênt istorisi câte'n lună şi'n soare, aşa în cât copiiĭ se ascunseră lângă mamele lor, icĭ femeile îl priveaŭ cu admirare, iar bărbaţiĭ îĭ umplură buzunarele cu tutun, gloanţe şi banĭ.

Treĭ zile rĕmase Birrore, apoĭ plecă, când îşĭ luă rĕmas bun, unchiul Brundano îĭ dădu o pungă cu banĭ, un pumnal mare, o flintă, şi fata luĭ îĭ atârnă de gât un talisman, care'l va apăra de gloanţe.

— Nu e nimic maĭ frumos, gândea Birrore, de cât să fiĭ bandit.

O lună întreagă bătu pe la toate uşile, zicând că e banditul Terreda, pe care'l caută geandarmiĭ. Toţĭ îĭ dădeaŭ azil, banĭ şi arme, iar femeile îĭ aruncaŭ privirĭ galeşe, căcĭ era frumos şi cu ochĭ dulcĭ, carĭ nicĭ de cum nu trădaŭ pe banditul

In ziua sfântuluĭ Benedetto se hotărî Birrore să se întoarcă acasă la Morres şi să'şĭ îmbrăţişeze soţia. Pentru aĭ face o surprindere plăcută îşĭ cumpĕră 20 oĭ şi intră cu acestea în sat, cu puşca pe umĕr, şi cu banĭ în pungă. Ajungênd în faţa caseĭ sale vĕzu poarta şi ferestrele închise Privi în curte şi vĕzu că câinele de pază nu era acole.

— Ce să fie asta? se întrebă el. Atuncĭ ciocăni în obloane, care se deschiseră şi apăru Cechetta, servitoarea preotuluĭ, care recunoscu pe Birrore.

— D-zeule, tu eştĭ! esclamă ea. Deja după ce aĭ plecat soţia ta Maria a fugit cu cumĕtrul Maurredu.

— A fugit! esclamă el.

Nu zise nimic alt-ceva, îşĭ luă rĕmas bun, îşĭ puse puşca pe umĕr şi dete un ban de aur Cechetteĭ. Aceasta mirată întrebă ce să facă cu banul acesta.

— Să'l daĭ clopotaruluĭ să tragă clopotele ca la morţĭ. Zicênd acestea plecă, lăsându'şĭ oile acolo.

Două zile după aceia aflară pe cumĕtrul Maurredu şi pe Maria morţĭ împuşcaţĭ.

Birrore îĭ împuşcase şi de atuncĭ deveni un vestit bandit.

Cornel

CĂLIMĂNEŞTĬ

Una din staţiunile balneare din România sunt şi Călimăneştiĭ, în judeţul R.-Vâlcea.

Până acum comunicaţia cu această staţiune se făcea cu trăsura pe şoseaua naţională Rîmnicu Vâlcea-Sibiu; anul acesta însă s'a pus în circulaţie calea ferată R.-Vâlcea-Jiblea.

De la gară coborĭ pe jos până la Olt pe care'l trecĭ cu luntrea, şi în partea cea-l'altă se află birjĭ carĭ te duc la «Marele Hotel» o clădire vastă, care se zăreşte de departe majestoasă şi impunătoare.

Ca să ajungĭ la Hotel, trecĭ prin sat, care e cam măricel, are câte-va căsuţe frumuşele.

Ajungĭ la Hotel; ceea ce ţi se prezintă maĭ înainte e parcul, bine aranjat şi întreţinut, care are două pavilioane, unul în mijloc unde cântă muzica dimineaţa de la 6 — 8, iar seara de la 6—7 şi de la 8—10, altul aproape de intrare, unde sunt treĭ isvoare:

Cel din mijloc care curge dintr'un mic pavilion de piatră are o apă dulce, maĭ dulce ca cea de bĕut şi e caldă; al douilea isvor curge prin statuia ce reprezintă un vĕslaş; al treilea isvor curge prin statuia ce reprezintă muzica, o femee care ţine o harpă în mână. Apa este iodată şi sulfuroasă, are un gust amar, e o purgativă din cele maĭ bune din Europa, care la expoziţia internaţională din Bruxelles di 1893 a luat: «Diplôme de grande prix».

Hotelul e compus din 153 camere; o sală de lectură cu ziare din ţară; un salon în care Joia şi Dumineca se daŭ balurĭ; o sală-cafenea cu biliard şi alte jocurĭ. Lângă Hotel sunt şi băile în comunicaţie cu el prin galeriĭ acoperite.

Stabilimentul de băĭ coprinde 40 cabine, dintre care 20 pentru bărbaţĭ şi 20 pentru femeĭ, fie care cu intrare separată. Băile sunt făcute cu beton, căptuşite cu cristal şi sunt încălzite prin acţiunea directă a vaporuluĭ. Atât secţia bărbaţilor cât şi a femeilor posedă câte o sală de duşĭ avênd duşĭ scoţiene escendente, descendente, etc., cu apa la temperatura de 12 grade pentru hydroterapie.

In faţa Hoteluluĭ trece şoseaua R.-Vâlcea-Sibiu, iar Oltul se vede curgênd şi despărţindu-se în două braţe, între care se află o insulă mare numită «Ostrovul» a căruĭ comunicaţie se face printr'un podişor. Seara insula e luminată — anul acesta nu— cu electricitate, curentul e comunicat de la maşina care luminează sălile şi coridoarele mareluĭ Hotel.

Acest ostrov trebue să existe de mult căcĭ are o pădure seculară prin care te poţĭ plimba fiind străbătută de alee şi la distanţe micĭ se găsesc băncĭ pentru ceĭ ce voesc să se repauseze.

In ostrov se găseşte şi o mică bisericuţă zidită la 1752; maĭ înainte slujba se făcea de câte-va maicĭ. Tot în ostrov se află şi o mică lăptărie; iar ca distracţie, o popicărie.

Călimăneştiĭ are o poziţie din cele maĭ frumoase şi are cea ce se cere uneĭ staţiunĭ balneare... are aer.

Imprejurimĭ multe: Monastirea Cozia, Turnu, Stanişoara, Bivolarĭ, Masa luĭ Traian, Lotru, Brezoĭ, Voineasa etc.

D. D. Sto.

Osămintele luĭ Columb

Presa spaniolă în unanimitate a agitat chestia ca osemintele luĭ Christofor Columb, descoperitorul Americeĭ, care se află în catedrala din Havana, în Cuba, să fie aduse în patrie. Guvernul spaniol a şi hotărît aceasta. Iată ce zice istoriograful american Irving despre osămintele luĭ Columb:

«In anul 1536 aŭ fost aduse la San Domingo cadavrele luĭ Christofor Columb şi ale fiuluĭ sĕŭ din Hispaniola. De acolo fură duse la Cuba şi depuse în catedrala din Havana.

După ce în anul 1755 toate posesiunile spaniole din Hispaniola aŭ fost cedate Franţeĭ, deciseră spanioliĭ să ia cu eĭ remăşiţele pământeştĭ al «mareluĭ general al mărilor».

La 20 Decembrie 1795 se adunaŭ cele maĭ distinse persoane din San-Dormingo, clerul, precum şi şefiĭ autorităţilor militare şi civile. In presenţa acesteĭ distinse adunărĭ s'a deschis o boltă din apropierea altaruluĭ. Aicĭ se află un sicriŭ de plumb, care cuprindea ţărîna şi oasele unuĭ corp omenesc. Acestea fură adunate cu mare îngrijire într'o cutie mare de metal, care fu închisă cu un lacăt de oţel. Cheia a fost dată în păstrarea archiepiscopuluĭ.

Cutia a fost pusă într'un sicriŭ aurit. In ziua următoare arhiepiscopul oficiă un serviciŭ divin funebru, apoĭ sicriul a fost transportat cu mare ceremonie şi în sunetul tuturor clopotelor pe bordul brigantineĭ «Descoperitorul». Toate stindardele eraŭ îmbrăcate cu crep negru, artileria

trăgea salve de onoare, pe când toate corăbiile din port ridicară pavilionul de doliŭ. Rĕmăşiţelor luĭ Columb li s'a făcut onorurile cuvenite unuĭ amiral. Cheia sicriuluĭ s'a predat comandantuluĭ brigantineĭ, care ridică îndată ancora şi sosi la 15 Ianuarie 1796 la Havana. Aicĭ s'aŭ făcut aceleaş onorurĭ. Deputaţiunile tuturor autorităţilor se prezintară pe bord şi sicriul fu adus la ţĕrm, unde fu primit de căpitanul general, înconjurat de statul sĕŭ major. Acesta examină cuprinsul si riului şi apoĭ cortegiul porni spre catedrală, unde sicriul fu zidit în partea dreaptă a altaruluĭ.»

Ast-fel ne istoriseşte Irving.

Acolo se află şi acum.

De asupra se află portretul mareluĭ descoperitor, sub care se citeşte inscripţiunea:

RĔMĂŞIŢELE ŞI PORTRETUL MARELUĬ COLON! SĂ ODIHNIŢ IN PACE MII DE ANI, SIGURE IN ACEASTA URNA PRECUM ŞI IN SUVENIRUL RECUNOSCĔTOR AL POPORULUI NOSTRU.

C.

Bruxelles capitala Belgieĭ

Unul dintre cele maĭ tinere State din Europa de Nord şi de mijloc este Belgia.

S'a format la 1830 prin separarea sa de Holanda şi graţie populaţiuneĭ sale sîrguincioase şi inteligente a ajuns la un înalt grad de înflorire. Aproape nu există o a doua ţară, care în raport cu populaţia sa să aibă un atât de mare export ca Belgia.

Bruxelles, capitala Belgieĭ şi tot odată a provinciei Brabant, se poate lăuda cu o mare vechime. Incă pe timpul împĕratuluĭ Carol cel Mare exista sub numele de Brosela; apoĭ apare într'un document al împĕratuluĭ Oto 1 la 955, ca Bruoscella. Numele vine de la vechiul cuvênt flamand: «bro, bruoc» mlăştină, şi selle, (rele) locuinţă.

In partea nordică a oraşuluĭ Brucselles se vorbeşte franţuzeşte, iar în cea despre sud limba flamandă. Maĭ sunt apoĭ şi locuitorĭ, carĭ vorbesc o limbă amestecată, flamanda-valonă şi formează aproape pătura de jos a populaţieĭ, care ia parte la demonstraţiile socialiste, carĭ nu sunt tocmaĭ rare pe acolo.

Capitala are o populaţie de 200,000 locuitorĭ. Istoria sa e bogată în evenimente sângeroase, începând de la rĕsboaele civile din secolul al 14-lea şi până la acela din 1830. Pentru eroiĭ anilor de eliberare s'a ridicat peste monumentele lor, locul aşa numit «piaţa martirilor» un imposant monument, statua Belgieĭ cu leul flamand la picioare.

Bruxelles e bogat în monumente. Godroi de Bouillon pe Place royale, eroul cruciadelor şi Iohn Kockeroll, întemeetorul mareĭ industriĭ moderne. Monumentele conţilor Egmond şi Horn, victimele domnieĭ teroristice a Spanieĭ. Cine nu cunoaşte piesa «Egmont» a poetuluĭ german Göthe şi «Căderea Ţĕrilor de Jos» a luĭ Schiller? Amêndouĕ sunt o icoană fidelă a caracteruluĭ şi istorieĭ acestuĭ popor.

Intre clădirile monumentale amintim: palatul justiţieĭ, palatul burseĭ, Primăria, palatul regal, ministerele etc.

Belgia este unul dintre puţinele State, în care nu există serviciul militar obligator, de oare-ce este un Stat neutral. Acum s'a pornit o puternică mişcare pentru serviciul militar obligatoriŭ.

O călĕtorie
în pământurile descoperite de
Cristofor Columb

In dimineaţa acelei zile, coborându-mĕ pe pămênt, întâlniĭ în Boradway pe contra-amiralul Morin pe care după ce l'am salutat mi a zis:

— Să te pregăteştĭ de plecare.

Ne vom revedea la Tanger.

Venind ora de a pleca «Flavio Gioia» trebuia să remorcheze pe «Corsaro» şi să lase remorcagiul când «Vittorio Emanuele» îşĭ va întinde bogatele sale pânze de fregată, căcĭ contra-amiralul Morin, dorea ca Diviziunea navală de instrucţiune să facă cea maĭ mare parte a călĕtorieĭ de reîntoarcere cu pânzele, ceea ce e o adevĕrată şcoală practică pentru elevĭ.

Momentul plecăreĭ are în tot d'auna o oare-care importanţă, şi aceasta pentru «Corsaro» era mărită, atât pentru călĕtoria pe care o întreprindea, cât şi pentru onoarea pe care o avea de a face parte dintr'o Diviziune navală.

La proră, bĕtrânul meŭ cârmaciŭ, aranja totul ca remorchelele să lucreze în cele maĭ bune condiţiunĭ; marinariĭ asiguraŭ imbarcaţiunile; comisarul aşeza ultimele proviziunĭ pe care le cumpĕrase chiar în acea dimineaţă.

Şi eŭ, supraveghiând pe copertă ultimele dispoziţiunĭ ale plecăreĭ, şi aranjând pe cât puteam maĭ bine *amintirile* americane, contribuiam şi eŭ la aceea mişcare care domnea pe copertă şi pe sub copertă.

La 2 ore după amiazĭ «Corsaro» saluta colosala staţiune a Libertăţeĭ, monumentalul far din New-York, operă admirabilă a luĭ Bartholdi, la 2,50 trecea prin faţa luĭ Bay Ridge, unde se maĭ vedeaŭ încă resturĭ de naufragiŭ, care dovedeaŭ furtunele din zilele precedente, şi în fine la 3 ore se afla printre diferilele insule formând locurile din jurul New-Yorkuluĭ.

Adio Manahattan, leagănul bogatuluĭ şi superbuluĭ New York!

Adio Long-island, Staten island, insule pictoreştĭ, cuib de sportsmanĭ saŭ plăcut loc de întâlnire al yachturilor!

Adio far din Sandy-Kook, vigil păzitor al intrăreĭ din New-York şi spectator nepăsător al furiilor oceanice!...

Adio tînĕră şi înfloritoare naţiune, adio apostoliĭ aĭ doctrineĭ luĭ Monroe, fiĭ aĭ bĕtrâneĭ Europe!...

La 4 $^1/_2$ ore Diviziunea navală se opri un moment spre a debarca pe pilot. Profitând de acest moment de oprire, «Corsaro» şi «Flavio Gioia» stabiliră între ele un sistem de comuniaţie. O sticlă servia ca cutie poştală între «Flavio Gioia» şi «Corsaro».

După vêntul furios, după ploĭ urmase o splendidă zi şi cerul era de o culoare limpede albastră şi un aer rĕcoros ne bucura.

Eram foarte mulţumit şi prevedeam o călĕtorie repede în timpul căreia «Corsaro» din cauza iuţeleĭ sale va funcţiona ca «Avizo» al Diviziuneĭ navale, comunicând acĭ cu unul acĭ cu cel-l'alt din bastimentele care o compuneaŭ, petrecându'şĭ foarte bine zilele în acea lungă navigaţiune.

Dar speranţele mele fură înşelate chiar a doua zi după plecare.

Deşi ziua cerul era senin însă odată cu sosirea nopţeĭ marea se întunecă şi începu să sufle un vênt contrariŭ remorcăreĭ luĭ «Corsaro». Crescênd puterea vêntuluĭ ni se dădu de pe «Flavio Gioia» un al douilea cablu.

Puterea vêntuluĭ nu era prea mare, dar valurile eraŭ mărite grozav de mult de curent; puterea de tracţiune exercitată de «Flavio Gioia», care în mod forţat făcea să se lase în jos prora luĭ «Corsaro», atuncĭ când el ar fi trebuit să se înalţe spre a urma mişcarea normală a valurilor, 'l puneaŭ în rele condiţiunĭ de navigaţiune pe când ceĭ pe bordul vaselor de rĕzboiŭ nu puteaŭ să'şĭ facă o idee de ceea ce se întâmpla pe bordul miculuĭ «Corsaro».

Valurile violente spălaŭ puntea de la proră la pupă, spre marele nostru pericol şi cu toate că «Flavio Gioia» îşĭ micşorase iuţeala totuşĭ marea şi vêntul augmentând nu era prudent ca să rĕmânem remorcaţĭ în asemenea condiţiunĭ.

Pe cât putuĭ ţinuĭ dar în cele din urmă mĕ vĕzuĭ nevoit a da semnalul convenit comandantuluĭ de pe «Flavio Gioia» şi acea comandă, pe care până atuncĭ ezitasem a o da, ridică nelinişteа pe care o citeam

pe fața echipagiuluĭ meŭ:

— Tăiațĭ remorchele!

In curênd «Corsaro», ne maĭ fiind nevoit a'șĭ apleca cu violență prora, putu să facă uz de pânzele luĭ și o liniște relativă urmă pe copertă, pe când «Flavio Gioia» se silea să ajungă pe «Amerigo Vespucci» și pe «Vittorio Emanuele» și înălțându se semnalul prin care ne ura călĕtoria fericită.

Era la 4 ore după amiazĭ în ziua de 1 Septembrie.

Când vĕzuĭ dispărênd de pe bord cele două lungĭ remorce pe care «Flavio Gioia» le trăgea pe bord și care semăna cu douĭ șerpĭ marĭ prin apă, când vĕzuĭ dispărênd urma acelor frînghiĭ, care forma singurul punct de contact cu tovarășiĭ noștri de călĕtorie, simțiĭ o dureroasă sfâșiere de inimă.

După ce orientarăm pânzele, după ce se repară ușoarele pagube pe care le avuseserăm, stând la pupă începuĭ să cuget la gravitatea situațieĭ noastre.

Cerul se întunecase; orizontul pe care'l consultam cu un ochiŭ neliniștit era amenințător; mĕ temeam la fie-care moment ca să înceapă vr'o furtună.

Urmăriĭ cu privirea cele treĭ vase ale diviziuneĭ până ce ele fură vizibile și cu mare părere de rĕŭ le vĕzuĭ dispărênd la orizont, pe când noaptea confunda într'o coloare neagră atât cerul cât și marea.

«Corsaro» era singur și un ocean de traversat avea înaintea luĭ; deja el suportase de maĭ multe orĭ furia temutuluĭ vênt Mistrau în golful de Lyon și violentul vênt »Bora» în marea Adriatică, decĭ nu se temea de un simplu vênt, însă aci ne amenința un uragan, în contra căruia omul trebue să lupte cu înverșunare și învinge une-orĭ și alte orĭ sucombează!

Dăduĭ o ultimă privire în direcția străbătută de escadră, ca și cum ar fi trebuit să o maĭ zăresc în întunerecul nopțeĭ; apoĭ după ce recomandaiŭ multă privighere secunduluĭ meŭ mĕ coborîiŭ în cabină spre a stabili pe hartă poziția noastră.

Insă temerile mele nu fură fundate căcĭ uraganul anunțat chiar în ziua plecăreĭ noastre s'a desfășurat departe de noĭ îndreptându se spre valea Misisipuluĭ și fluviuluĭ Ohio. Insă avurăm ploaie, tunete și fulgere.

Așa fu prima noapte de călĕtorie la reîntoarcerea noastră. A doua zi întâlnirăm resturĭ de vase plutind pe apă ceea ce dovedea că fuseseră naufragiĭ.

Intenția mea era de a naviga la început po «Gulf Stream» spre a întrebuința acest curent și apoĭ să mĕ înalț în mod gradat spre apus în scopul de a ajunge cercul cel mare care trece între New-York și Capul Sf. Vicențiŭ.

Nu voiŭ descrie zi cu zi peripețiile acesteĭ călĕtoriĭ, nicĭ manevrele, nicĭ desele schimbărĭ de pânze.

De maĭ multe orĭ înșelat de aparențele timpuluĭ, înlocuĭ pânza cea mică cea mare; asta era un exercițiŭ pentru echipagiul meŭ, dar foarte puține dățĭ putuĭ lăsa pânza cea mare una saŭ două zile întregĭ, fie din cauza vêntuluĭ, fie din cauza măreĭ umflate sub care «Corsaro» plutea în condițiunĭ destul de bune.

Vroiam să mĕ depărtez de coastă și dacă ar fi cu putință să mĕ apropiŭ de cele treĭ vase ale escadreĭ.

Călĕtoria fu făcută în condițiunĭ de timp și de mare într'adevĕr puțin propice; eraŭ zile întunecoase după care urmaŭ nopțĭ și maĭ triste, cu acompaniament de ploaie, fulgere și tunete.

Era o muzică puțin veselă, cum obicĭnuia să spue cârmaciul nostru.

Cum marea era foarte agitată, vroiĭ să experimentez întrebuințarea uleiuluĭ spre a o liniști; obiceiŭ marinaresc, foarte vechiŭ, obiceiŭ comun pescarilor și pe care eŭ vroiŭ să'l încerc.

In ziua de 4 Septembrie sufla un vênt puternic ceea ce făcea pe «Corsaro» să străbată 7 — 8 mile pe oră și marea era destul de agitată.

Eraŭ deja gata câțĭ-a sacĭ de pânză, plinĭ cu burețĭ muiațĭ în treĭ litri de uleiŭ. Indată ce lichidul începu să se rĕspândească se făcu o suprafață de apă relativ liniștită.

Era o zonă în care valurile se perdeaŭ, decĭ o zonă destul liniștită, care însă servea destul de puțin luĭ «Corsaro», dar care ar fi servit mult un vas care ne ar fi urmat la o mică distanță.

(Va urma).

Varietățĭ

Pronumele la diferite popoare.—Un copil de Hindu, când e în vêrstă de 12 zile, își primește numele, pe care'l designează mama; dacă tatăl dorește un alt nume, atuncĭ ambele nume se scriŭ, și peste fie care se pune câte o lampă. Numele asupra căruia lampa luminează maĭ tare, se dă copiluluĭ. In Egipt părințiĭ aleg numele pentru copiĭ, aprinzênd treĭ luminĭ de ceară, care primește fie-care câte un nume; i se dă copiluluĭ numele aceleĭ luminĭ care arde maĭ mult. Mohamedaniĭ scriŭ numele pe fâșiĭ de hârtie și le pun pe aceste în coran; hârtia pe care o află maĭ curênd în coran, decide numele copiluluĭ. Chineziĭ nu daŭ de loc atenție fetelor nouĭ născute, ci le numesc după vêrsta cu numele 1, 2, 3, etc. Băeților li se dă însă cu mult maĭ mare valoare. Un chinez, care are un băiat și maĭ multe fete, când îl întrebĭ câțĭ copiĭ are rĕspunde: «Numaĭ un copil!?

—x—

Cel maĭ mare arbore.—Profesorul Frederic G. Plummer, inginer civil în Tacoma, ne spune:

«Am călĕtorit mult, și am cea maĭ frumoasă colecțiune de florĭ. Dar ce gândițĭ oare de arboriĭ de 650 picioare (220 metri aproape?) Căcĭ, poțĭ să găseștĭ arborĭ cu această înălțime la piciorul munteluĭ Tacoma (Washington). I-am vĕzut și măsurat. Se află la baza aceleĭ colinĭ arborĭ al căror frunziș e așa de îndepătat de pămênt în cât nu poțĭ distinge de cât uitându-te la scoarță ca să vezĭ din ce familie face parte. Caut mijlocul d'a aduce în Europa o bucată, luată din acestĭ arborĭ, și care ar avea o lungime de cel puțin de 150 metri. Poate voĭ rĕuși să nășcocesc vr'un mijloc ca să transport bucata în Europa».

—x—

Ziarele lumeĭ.—Numĕrul ziarelor ce apar în lumea întreagă e socotit la 41,000, din care 24,000 în Europa, Germania e în capul listeĭ cu 5.500, Englitera cu 4.000, dar Franța cu 4.100, apoĭ Austro-Ungaria cu 3.500, Italia 1.400, Spania 850, Rusia 800, Elveția 450, Belgia și Olanda 300, restul e publicat în Portugalia, în Scandinavia și în Balcanĭ. Statele-Unite posedă 12.500, Canada 700 și Australia 700, Asia are 300 ziare, Japonia are 200, 200 ziare apar în Africa și 3 în insulele Sandwich. Din aceste ziare, 17.000 sunt în englezește, 7.500 în nemțește, 6.800 în franțuzește, 1.800 în spaniolește și 1.500 în italienește, iar restul în alte limbĭ

—x—

Noul cablu sub-marin. — Incă în cursul vereĭ acesteia se va termina legătura telegrafică sub marină între Brest (Franța) și New York. Acesta va fi cel maĭ lung cablu, de oare ce va mĕsura 6000 chilometri. Sîrma cântărește 975,000 chilograme, iar gutapercha, care o înconjoară și o apără de influențele esterne, 845,000 chilogr. Afară de acela s'a maĭ întrebuințat 4,687,000 kgr. de sârmă de oțel cu zinc și pentru înfășurarea cabluluĭ, 1,495,000 kgr. sârmă de oțel. Pentru punerea cabluluĭ se cer patru cobăbiĭ. Primul cablu transatlantic a fost făcut în anul 1866. Prima depeșă comercială din New-York a primit'o Londra la 28 Iulie același an. Prima depeșă politică a fost discursul tronuluĭ regeluĭ Prusieĭ când a deschis parlamentul după rĕsboiŭ.

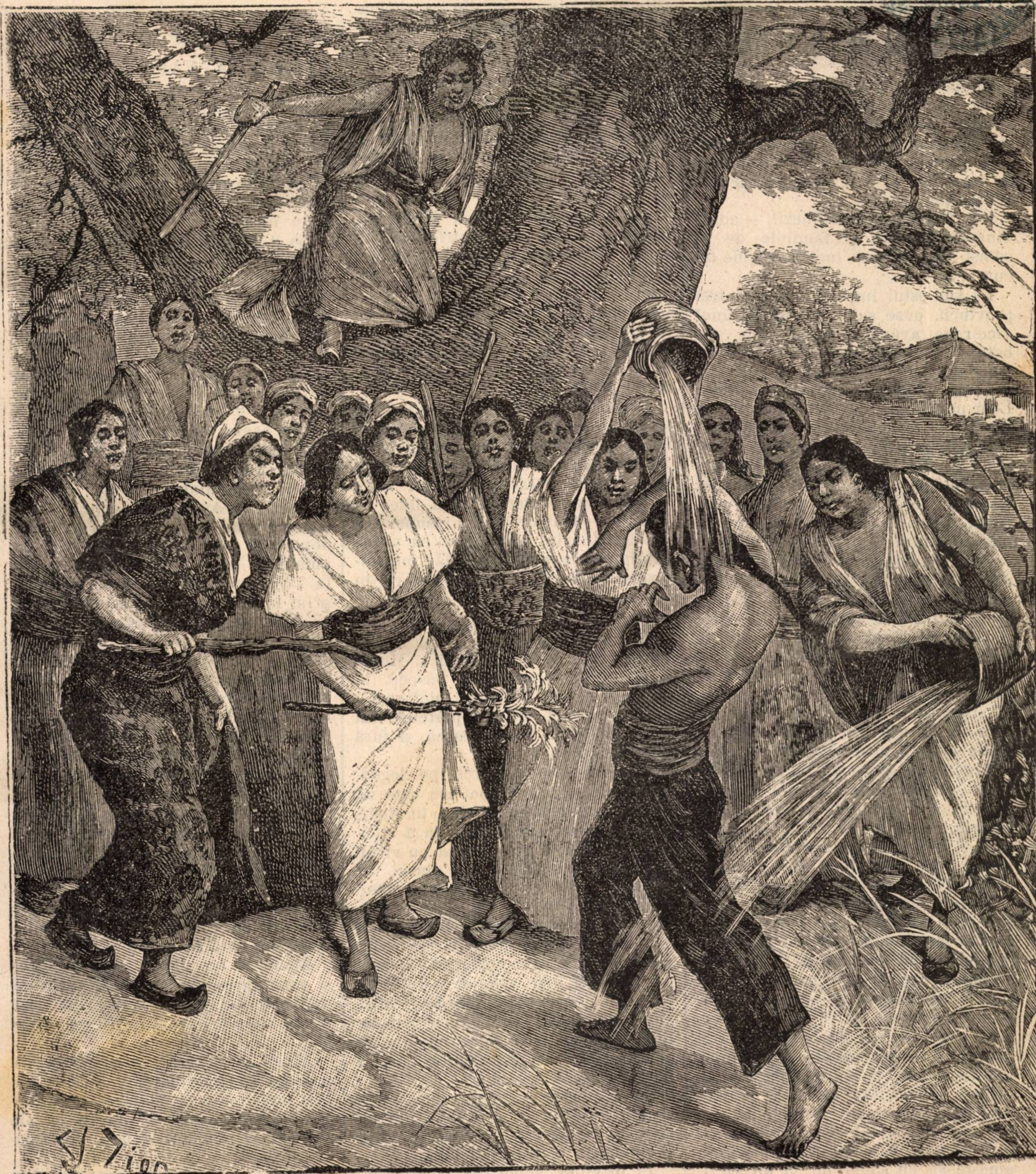
Anul II.—No. 71. 10 BANI IN TOATA ŢARA Bucureştĭ, Miercurĭ, 2 Septembrie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
» 2.50 « 1/2 « « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare o dată pe săptămână
— MARTEA —

LOLO ALBI şi LOLO NEGRI.—(Vezĭ explicaţia)

Anunciŭ

Aducem la cunoştinta cititorilor noştriĭ că *Ziarul Călĕtoriilor* primeşte spre publicare în coloanele sale descrierea localităţilor maĭ însemnate, a băilor, etc., din ţară, precum şi descrierea escursiunilor făcute de societăţĭ, de turiştĭ etc.

LOLO ALBI ŞI LOLO NEGRI

China e încă departe de a putea să-'şĭ fusioneze toate elementele carĭ compun populaţia sa. Aceasta face şi slăbiciunea unuĭ imperiu care, fără aceasta, cu aceĭ 400 milioane de locuitorĭ, ar fi o primejdie pentru civilizaţie.

Din fericire însă Chineziĭ, — adică dinastia barbară şi familiile de aceiaşĭ origină,—aŭ încă multe de făcut la eĭ.

La sud-estul imperiuluĭ sunt treĭ provinciĭ, puse sub autonomia unuĭ vice-rege, avênd o populaţiune sĕlbatecă cu totul, căreia i se dă numele de Lolo, saŭ Kolo.

Aceştĭ Lolo se împart în două: Lolo negri, carĭ se maĭ numesc şi «cruzĭ» şi Lolo albĭ saŭ «friptĭ».

Eĭ trăesc prin peşterile munţilor, unde e peste putinţă ca să străbaţĭ fără voia lor, căcĭ toate căile sunt tăiate de torente şi înfiorătoare prăpăstiĭ. Lolo nu esă de acolo, de cât pentru a fura.

Din când în când împĕratul porunceşte ca să'ĭ extermine. Armata chineză se îndreaptă atuncĭ spre eĭ, le incendiază locuinţele, le ia vitele şi pune în libertate câte-va miĭ de chinezĭ robiţĭ de sĕlbatecĭ.

Lolo n'aŭ alte arme de cât arcul, sabia şi o lance lungă de 4 metri, în afara bine înţeles de pietre, pe care le aruncă cu praştia saŭ cu mâna într'un mod uimitor.

Aceştĭ muntenĭ, maĭ marĭ, maĭ robuştĭ de cât chineziĭ, sunt şi maĭ rĕzboinicĭ. Eĭ se luptă neîncetat, trib cu trib. Lupta lor se aseamănă cu un duel şi e permis ca femeile să se arunce între rĕzboinicĭ spre a împedica o prea mare vĕrsare de sânge.

Trebue să spunem însă că Lolo ştiŭ să păstreze oare-carĭ regulĭ, carĭ se pot numi «dreptul ginţilor». Ast-fel, eĭ aŭ un mod de a declara rĕzboiul, fixează ziua uneĭ lupte în regulă, interzic întrebuinţarea săgeţilor înveninate şi aŭ grijă, în expediţiunile lor să nu se atingă de averea şi de persoanele populaţiilor neutre. Odată pacea încheiată şi onoarea satisfăcută, se uită vechile rancune. Rĕzboiniciĭ, femeile şi copiiĭ din amêndouĕ părţile se unesc într'un mare banchet, unde beaŭ vin amestecat cu sânge de la un sacrificiŭ.

Indată ce s'a terminat recolta la eĭ, sĕlbateciĭ se duc în bandă să devasteze pămênturile chinezilor. Adesea orĭ bandele înaintează foarte mult în Imperiul Ceresc.

In ţara acestor Lolo este odiosul obiceiŭ de a mânca inima vrăşmaşilor, pentru ca ast-fel să'şĭ întărească curagiul.

Barbariĭ fac foarte mulţĭ prizonierĭ chinezĭ şi adesea orĭ din cauza mareluĭ numĕr a acestor prizonierĭ, bandele sunt silite să înainteze cu încetul.

Sĕlbaticiĭ Lolo încarcă tot pe prizonieriĭ lor cu lucrurile furate. Pe ceĭ bĕtrânĭ îĭ gâtue ca nefolositorĭ. Ceĭ tinerĭ îndeplinesc rolul vitelor.

Aceştĭ sĕlbatecĭ nu se jefuesc nicĭ odată între eĭ, cel puţin locuitoriĭ aceluiaşĭ trib.

Ast-fel, aceştĭ muntenĭ trăesc sub influenţa tradiţiunilor patriarhale, alterate de barbarie. Guvern, poliţie, magistratură, legĭ, sunt lucrurĭ necunoscute la eĭ. Fie cara îşĭ face poliţia pentru el singur şi tribul vine în ajutorul celor slabĭ.

Contractul de căsătorie, la aceştia, ca şi la naţiunile din Asia, e o vênzare curată.

Acela care are maĭ multe fete, trage un beneficiŭ maĭ mare. Nu se consultă nicĭ odată voinţa tinerilor. Părinţiĭ însărcinează pe un amic cu formalităţile căsătorieĭ. Acest amic se pune în contact cu tatăl feteĭ şi când aŭ căzut de acord asupra capetelor de vite, ulcioarelor cu vin şi cantităţiĭ de pânză, se dă mijlocitoruluĭ o placă, ca semne bizare, în semn de ratificare.

După 6 lunĭ saŭ un an, se procede la cununie. Părinţiĭ şi amiciĭ tînĕruluĭ se duc la logodnică. Muma feteĭ primeşte pe veseliĭ oaspeţĭ udându-ĭ cu apă din nişte ulcioare.

In oare-carĭ triburĭ, pretendentul ia o înfăţişare cavalerească şi fură pe tînĕra fată.

Femeele din casă urcă pe logodnică într'un pom. Apoĭ iaŭ câte un băţ spinos şi încep să dea în tînĕr, care bravând loviturile, dacă reuşeşte să atingă pe mireasa cu vîrful degetelor, atuncĭ o ia cu dînsul.

Aceştĭ sĕlbatecĭ sunt foarte mâncăcioşĭ şi alcooliciĭ.

La eĭ înmormîntările sunt o ocazie de petrecere. Eĭ cred că onorează pe morţiĭ lor prin petrecerĭ. Corpul decedatuluĭ este aranjat ast fel, în cât capul şi mâinele, băgate între genunchĭ, formează un fel de mototol; după aceea se pune într'un coş şi în urmă d'asupra ruguluĭ, spre a fi transformat în cenuşă.

Adesea orĭ această operaţie se face înainte ca cine va să'şĭ dea sufletul şi nu e rar să vezĭ pe pretinşiĭ morţĭ înviind sub acţiunea foculuĭ.

In privinţa nemurireĭ, aceştĭ sĕlbatecĭ cred că sufletul, după ce a eşit din corpul omuluĭ, se urcă la cer şi se agaţă acolo sub forma uneĭ stele.

C. Amero

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

CAP. IV

CĂLĔTORIA VAPORULUĬ *FRAM*

De asemenea, când ni se întâmpla să întâlnim o colină plutitoare, ce se topea şi sta să cadă sub nivelul apeĭ, era destul s'o atingem, ca imediat să se rĕstoarne şi să dea naştere la nişte valurĭ tot aşa de agitate ca şi de o furtună.

La 9 August lucrarăm toată ziua ca să curăţim canalul, dar nu făcurăm mare treabă. La 10 continuarăm lucrul şi, în cursul zileĭ până la amiazĭ izbutirăm să ieşim. Până seara maĭ făcurăm niţel drum spre sud, când, până ce ghiaţa deveni cu neputinţă de trecut şi la 10 ore furăm nevoiţĭ să ne oprim după ce făcurăm vr'o 2 mile mile maritime.

Din cauza ceţeĭ nu puturăm să facem nicĭ o observaţie până la 9 ale luneĭ, când găsirăm că ne aflam la 81^0 48' latitudine de nord.

Marţĭ, 11 August, ne continuarăm drumul spre sud, cu muncă grea, îndepărtând ghieţurĭ şi mocirlă de ghiaţă ce ne sta adesea în drum. Pe la 7 $^1/_2$ ore seara trebuirăm să ne oprim într'o strimtoare îngustă, până ce în decursul nopţiĭ înlăturarăm piedicile şi puturăm să înaintăm maĭ departe spre sud-vest. Inaintarea era însă înceată, şi în dimineaţa zileĭ de 12 August furăm opriţĭ în loc de o banchiză rea. Incercarăm s'o spargem, dar pe când eram încă ocupaţĭ cu acest lucru, ghiaţa se închise repade, aşa că vaporul era prins între două marĭ banchize!

După trecere de câte-va ore, ghiaţa se desfăcu iar în direcţia spre sud-vest şi acum trecurăm prin maĭ multe canalurĭ destul de largĭ, până ce pe la 12$^1/_2$ d. a. întâlnirăm iar o banchiză care ne opri în loc. Făcusem în această zi vr'o 9$^1/_2$ mile maritime cam în 5 ore.

Acum se ivi ghiaţă maĭ subţire, şi când ceaţa se maĭ ridică, vĕzurăm atât spre est cât şi spre vest maĭ multe canalurĭ marĭ în direcţia spre sud.

Afară de aceasta observarăm că pasĕrile şi focile micĭ deveneaŭ tot maĭ numeroase şi odată observarăm şi o focă cu barbă, tot dovezĭ că nu puteam să maĭ fim departe de apa deschisă.

Intre 3 şi 4 ore d. a. scăparăm din banchiza ce ne ţinea închişĭ şi

pe la $5^1/_2$ dup'ameazĭ mergeam binişor spre sub-est. Ghiaţa devenia din ce în ce maĭ subţire şi maĭ slabă, aşa că puteam să sforţăm banchize maĭ micĭ. De la $5^1/_2$ ore d. a. până la miezul nopţiĭ, făcuserăm vr'o 16 mile maritime.

La 13 August, după miezul nopţiĭ, ne îndreptarăm spre sud-vest, apoĭ spre sud şi sud-est, pe când ghiaţa devenea din ce în ce maĭ rară. Pe la 3 ore deterăm cu ochiĭ spre sud sud-est de o întindere liberă de apă, şi pe la $3^3/_4$ trecurăm prin ultimele banchize în apă deschisă...

Eram liberĭ! Treĭ anĭ de muncă şi ostenelĭ eraŭ în urma noastră, trecuseră cu toată povara lor de gândurĭ şi grijĭ, cu nopţile lor resfîrite, — şi înaintea noastră era viaţa, eîntâlnirea cu toţĭ ceĭ carĭ ne eraŭ cumpĭ...

Un haos de sentimente neexprimabile ne coprinse pe toţĭ. Cât-va timp se părea că nicĭ nu eram în stare bine să pricepem realitatea, — ca şi când marea albastră dinaintea noastră n'ar fi fost de cât un vis, o iluziune. Eram şi acum maĭ sus de 80° latitudine, şi numaĭ în verĭ foarte favorabile apa liberă se întinde aşa de sus spre nord. Eram poate numaĭ într'un lac întins? Maĭ aveam poate să trecem printr'un brîŭ lat de ghiaţă?

Da nu! Era realitatea. In toate părţile în jurul nostru vedeam marea nemărginită...

Deterăm o salvă tunătoare ca ultim salut duşmanuluĭ nostru învins. Incă o privire asupra slabelor con ture ale colinelor de ghiaţă şi ale banchizelor, — apoĭ ceaţa le ascunseră privirilor noastre.

Ne îndreptarăm acum spre sud-sud est. Ceaţa era aşa de groasă în cât nu puturăm să facem nicĭ o observaţie. Planul nostru era să ne îndreptăm maĭ întâĭ spre golful roşu spre Spiţberg ca să salutăm uscatul, şi de acolo să urmărim ţărmul de vest spre sud până vom găsi un loc potrivit de ancorat, unde să luăm apă, să soatem cărbuniĭ de jos şi să facem toaleta vaporuluĭ «Fram» pentru întoarcerea acasă.

Când, pe la 7 ore dimineaţa, ceaţa se ridică puţin, zărirăm un catarg şi ne îndreptarăm într'acolo să vorbim cu ceĭ de pe vas şi să'ĭ întrebăm de ştiaŭ ceva despre Nansen şi Iohansen.

Peste un ceas furăm aproape de tot; ceĭ de pe vas nu părură a ne fi observat de cât după ce ne apropiasem bine. In curênd însă vêzurăm puntea plină de oamenĭ şi toc maĭ când căpitanul ieşia şi el din cabina luĭ, «Fram» trecu pe lângă cel l'alt vas salutându l cu o lovitură de tun. Apoĭ ne întoarserăm spre partea dinapoĭ a vasuluĭ şi maĭ deterăm o salvă, după care «ostilităţile» încetară. Fără îndoială, era un mijloc cam rĕsboinic de a ne anunţa compatrioţilor noştri carĭ înaintaŭ foarte pacînic în ceaţa de dimineaţă şi de sigur se gândeaŭ maĭ mult la focĭ şi baloane de cât la «Fram». De sigur însă căpitanul Botolffen şi oameniĭ luĭ ne vor fi iertat această manifestaţie cam vie de bucurie pentru prima noastră întâlnire cu fiinte omeneştĭ, după treĭ anĭ îndelungâţĭ.

Vasul era galeota «Sösterne» («Surorile») din Tromsö. Prima întrebare ce le strigarăm trecênd pe lângă eĭ, fu: «Aŭ sosit Nansen şi Iohansen?» Speram să auzim un tunător şi vesel; *«da,»* şi eram gata să rĕspundem cu un *ura*! nu maĭ puţin entuziast şi să dăm a treia salvă. Dar rĕspunsul pe care'l primirăm sună scurt şi trist: *nu!*

Căpitanul Botolffen veni la noĭ pe bord cu câţĭ-va din oameniĭ sĕĭ, şi acum începură întrebările, un interogatoriŭ ce părea că nu maĭ avea să se sfîrşească.

«Fram» şi Andrée

Printre multele noutăţĭ pe carĭ le aflarăm fu şi aceasta că aeronautul şi inginerul Andrée sosise în insula Daneză şi că voia să descopere Polul în balon.

Botolffen lăsă vasul sĕŭ sub comanda pilotuluĭ şi ne însoţi spre Tromsö. Pe la amiazĭ ne luarăm drumul iar spre golful roşu cu intenţia de a ne duce de acolo să facem o vizită d luĭ Andrée. Pe la miezul nopţiĭ zărirăm pământ.. Eraŭ 1041 zile de când nu maĭ vĕzusem de cât apă şi gheţurĭ!

Am stat maĭ mult timp în acest loc aşteptând ca ceaţa să se risipească. Vĕzênd însă să nu se limpezea, o luarăm încet spre vest şi în curând ajunserăm, după cum ne aşteptam, în apropierea capuluĭ olandez unde ancorarăm. Acum se ridică ceaţa şi vĕzurăm vaporul «Virgo» al expediţieĭ Andrée, cum şi clădirea în care se afla balonul, la ţĕrm.

Prin ochean puturăm să vedem că apropierea noastră fusese observată, şi în curênd veniră Andrée, ceĭ-l'alţĭ membriĭ aĭ expediţieĭ şi căpitanul Zachou de pe «Virgo» pe bordul nostru.

Nicĭ aceştĭ domnĭ nu ştiură să ne dea nicĭ o veste despre soarta tovarăşilor noştri. Ne întristarăm şi maĭ mult. In tot-d'a-una crezusem că Nansen şi Iohansen vor sosi înaintea noastră.

Nu ne îngrijeam noĭ de soarta lor, cu atât maĭ puţin nu, cu cât aflarăm că expediţia luĭ Jackson petrecuse două iernĭ în ţara Frantz-Iosef. Era foarte probabil că Nansen şi Iohansen trebuiaŭ să întâlnească maĭ curênd saŭ maĭ târziŭ această expediţie; poate că nu aşteptaŭ de cât o ocazie ca să se întoarcă acasă. Dacă însă nu se întâlniseră cu Jackson, în acest caz poate se întâmplase ceva şi aveaŭ nevoe de ajutor, cât maĭ curênd.

Ne făcurăm repede planurile. Aveam să ne grăbim spre casă şi să căutăm informaţiĭ sigure la Tromsö. In caz când nicĭ acolo n'am afla nimic, aveam să ne întregim proviziile de cărbunĭ — de alt-ceva n'aveam nevoe, — şi să plecăm imediat spre ţara Frantz-Iosef ca să'ĭ căutăm şi să putem avea bucuria nespusă de a'ĭ aduce îndărăt în patrie pe credinciosul nostru «Fram»...

De aceea rĕmaserăm la insula Daneză cât maĭ puţin. Făcuserăm maĭ multe vizite pe vaporul «Virgo», vĕzurăm balonul, care acum era gata de plecare aşteptând numaĭ vêntul favorabil, şi primirăm şi noĭ vizite din partea amabililor noştri amicĭ svedianĭ.

Făcurăm toate pregătirile şi la 15 August, 3 ore dimineaţa, «Fram» eşi la larg.

Fridtjof Nansen.

(Urmare în numĕrul viitor)

Vrăjitoarea din pădure

— O istorisire din campania contra Bosnieĭ şi Herţegovineĭ. —

Era noapte. O linişte mormêntală domnea în pădure. De odată se auzi un cântec răguşit. O femee bĕtrână venea încet pe o cărare. Era urîtă ca mama pădureĭ. Baba şueră odată puternic. Rĕspunseră îndată alte şuerăturĭ. Apărură patru bosniacĭ înarmaţĭ până în dinţĭ. Eraŭ nişte figurĭ spătoase, cu înfăţişare sĕlbatică. In tre eĭ se distingea şeful, care era frumos, dar părea obosit de atâtea strapaţe. Toţĭ se tolăniră pe iarbă. Femeea se apropie de eĭ. In curênd Bosniaciĭ adormiră, afară de şeful lor.

— 12 ore am stat în focul lupteĭ, zise el. Ah! sĕrmană patrie, sĕrmanĭ tovarăşĭ!

— Aţĭ fost bătuţĭ? întrebă femeea Furka.

— Bătuţĭ? Nu! Am fost numaĭ respinşĭ pas cu pas. Trecĕtorile sunt ocupate. De la Muntenegrenĭ n'am primit nicĭ un ajutor. Allah e cu eĭ, cu câiniĭ de Austriacĭ!

Ast-fel vorbea Hagi Loja, căcĭ el era, el, şeful insurgenţilor.

— Ce vreţĭ de la mine? întrebă bĕtrâna vrăjitoare Furka.

— Dă-ne bĕutura care o ierbĭ, ca să nu ne atingă gloanţele, ca să dea celor laşĭ şi mizerabilĭ curagiŭ.

Un rîs diabolic şi răguşit fu rĕspunsul.

— Asta'mĭ trebue pentru alţiĭ, nu pentru tine. Tu nu'mĭ daĭ banĭ. Ea rînji diabolic, dar se cutremură când vĕzu espresiunea feţeĭ luĭ Hagi Loja. Acesta se ridicase, ochiĭ sĕĭ vĕrsaŭ scânteĭ.

— Trebue să ne daĭ bĕutură, babo!

Babeĭ ĭĭ era frică, dar nu se arăta.

— Eştĭ Turc, zise ea, şi cerĭ alt ajutor, de cât a luĭ Allah şi Coranul?

— Tu ştiĭ bine, maică, că nu maĭ sunt, de şi am fost la Mecca. Tu ştiĭ bine de când nu maĭ sunt.

Ea începu să cânte:

«Spava, Spava.

«Fratele peţeşte pe sistra» (sora).

Ea se opri. Hagi Loja pusese mâna pe puşcă şi ameninţă să'ĭ crepe capul.

— Tacĭ babo, că te omor!

Bătrâna murmură câte va vorbe fără şir şi aţiţă focul.

— Ce pot face eŭ? Tu aĭ iubit pe Mara, eŭ nu. Sêrbiĭ petrec adesea-orĭ pe surorile lor.

— Nu însă Turciĭ, cum am fost eŭ! Şi tu aĭ ştiut, aĭ tăcut, numaĭ din ură, fiind că eram bine vĕzut de poporul meŭ şi tu aĭ fost gonită ca o netrebnică.

— Nu mĕ întărîta!

Ochiĭ babeĭ scânteiaŭ ca din fundul iaduluĭ. Faţa eĭ se schimonosi înfricoşat.

— Dă'mĭ bĕutura, strigă Loja voind să intre în peşteră. Ea ĭĭ tăie drumul. Loja o apucă de spate şi o aruncă peste aschiile de lângă foc. Apoĭ o cuprinse de gât.

— Unde e bĕutura?

— Jos în pivniţă, zise ea gâfâind.

Loja dispăru în peşteră.

Baba, rînjind îngrămădi la gura peşteriĭ aschiĭ şi crengĭ uscate cărora le dădu foc. Baba cântă cu glas răguşit:

«Spava, spava.

Fratele peteşte pe sistra.»

Căldura mare deşteptă pe ceĭ treĭ tovarăşĭ, beţĭ de somn, carĭ întrebară de Loja, căpitanul lor.

— S'a dus la Iarac Hau, zise Furka arătând spre pădure. Mergeţĭ după el. Baba, zicênd acestea, îşĭ luă cârja şi plecă, dispărênd în întunerecul nopţiĭ.

Focul pătrunse tot maĭ tare în peşteră. Un fum negru şi gros se ridica sinistru la lumina roşiatică. Bârnele căzură.

Loja, intrând afund în peşteră vĕzu că se rătăcise. De odată auzi un gemĕt de copil. Intrebă cine e.

— Nu e aicĭ înfricoşata maică!

— Nu.

— Ah, scapă-mĕ! Ia torţa de acolo, aprinde-o şi haide să fugim.

Hagi Loja scăpără, şi la lumina torţeĭ zări un copilandru legat de un stâlp.

— Desleagă-mĕ, mĕ dor cumplit braţele.

Copilandrul, deslegat, căzu în genunchĭ la picioarele lu Loja şi'ĭ mulţumi.

— Acum să mergem, pe altă parte căcĭ afurisita de babă a dat foc la intrarea peştereĭ. După multă trudă ajunserăm la o deschizĕtură, care da spre un teren întins. Acĭ vĕzu Loja pe Bosniaciĭ săĭ luptându-se cu trupele austriace. Gloanţele şueraŭ, se auzeaŭ strigăte de comandă. Bosniaciĭ fură învinşĭ, Hagi Loja cu Amir, aşa se chema copilandrul, fugiră în desişul pădureĭ.

El ştia cine a pricinuit înfrîngerea. Era baba Furka. El porunci oamenilor săĭ să o prindă.

* * *

Era iarăşĭ noapte şi linişte în pădure. Luna îşĭ arunca a lene palidele eĭ raze printre norĭ.

Intr'un tufiş pândea Amir pe spurcata vrăjitoare, care petrecuse în lagărul austriac, unde 'şĭ primise preţul trădăreĭ.

Amir nu se înşelase. De o dată auzi trosnind ramurile uscate. Bĕtrâna apăru, privind cu frică în jurul eĭ. Amir sări din ascunzĕtoarea sa şi se află într'un moment în faţa bĕtrâneĭ vrăjitoare.

Baba Furca scoase un ţipĕt înspăimêntător şi făcu câţĭ-va paşĭ înapoĭ. Amir sări asupra eĭ, o cuprinse de gât. O luptă surdă se încinse. Amir, în sfîrşit, ridică pe baba, o târî până la mocirlă şi o aruncă acolo. Baba însă îl atrase şi pe el şi ast fel amêndouĭ se cufundară în mocirlă.

Nu departe de locul acela un om privea această luptă, abia rĕsuflând. O detunătură se auzi.

A doua zi se găsi acolo cadavrul luĭ Hagi Loja.

* * *

Şi peste mocirlă se întinse din noŭ liniştea vecĭnică. Din când în când se maĭ aude cântecul cucuvaieĭ, care rĕsună sinistru în desişul pădureĭ.

Cornel

Lacul-Sărat

— BRAILA —

La distanţă de 5 kilometri şi jum. de oraşul Brăila este situată încântătoarea staţiune balneară Lacul-Sărat.

Apa acestuĭ lac conţinênd în cantităţĭ suficiente substanţe minerale ca sodiŭ, clorure, iodure, etc., fac ca acest lac să ocupe locul de frunte printre toate staţiunile balneare ale ţĕreĭ noastre.

Mediciĭ savanţĭ recomandă băile în acest lac ca remediul cel maĭ bun pentru vindecarea scrofulelor, boalelor de piele, reumatisme, tumorĭ, coxalgiĭ, etc.

Acum vr'o câţĭ-va anĭ acest lac nu avea însemnătatea ce o are astă-zĭ, nu din cauza compoziţieĭ apeĭ sale minerale, care atuncĭ era de sigur identică cu cea de acum, dar din cauza lipseĭ de ospitalitate ce o întâlneaŭ vizitatoriĭ laculuĭ.

Actualmente, Lacul-Sărat şi-a redobândit un renume destul de mare, atât în privinţa apeĭ, cât şi a ospitalităţeĭ şi distracţiuneĭ ce se dă vizitatorilor. S'aŭ clădit vile şi hotelurĭ frumoase, carĭ deschid mult câtunul de acum câţĭ-va anĭ. In total, la Lacul Sărat sunt peste 446 de camere, dintre carĭ 100 aproape le cuprinde *Hotel Popescu*, cea mare clădire din staţiune, aşezat în faţa parculuĭ şi proprietatea d-luĭ C. Popescu, din Brăila.

Apoĭ *Vila Săgârceanu*, a căreĭ poziţiune şi frumuseţe e neîntrecută, proprietatea d-luĭ locot.-colonel Săgârceanu. Afară de acestea, carĭ sunt cele d'întêĭ clădirĭ din Lacul-Sărat, maĭ e şi un foarte mare numĕr de vile şi restaurante, carĭ sunt construite după modelele cele maĭ frumoase şi cu poziţiunĭ admirabile.

Tot ce te poate distra este parcul şi grădina engleză (în dosul Hoteluluĭ Popescu).

Parcul se poate zice că este un raiŭ pământesc; printre arboriĭ luĭ de o desime uimitoare, sunt alee lungĭ carĭ te conduc în acest paradis, în care dulceaţa aeruluĭ şi mirosul florilor e îmbătător.

Intrarea în parc pe la *Casino* înfăţişază ochilor cea maĭ frumoasă priveliştе: de o parte şi de alta, cum veĭ intra întâlneştĭ zece statuete aproape în mărime naturală, înfăţişând chipul uneĭ femeĭ ţinênd pe cap cu ambele mâinĭ, o cupă din care ese cu abundenţă plante agăţătoare, carĭ acoper nişte micĭ bolte, în faţa cărora se află aceste statuete.

Atât aleele parculuĭ cât şi acelea ale grădineĭ sunt zilnic udate, aşa că răcoarea predomineazã chiar în timpul zilelor cele maĭ calde. Tot aci e o boltă maĭ voluminoasă şi pe un nivel maĭ înalt, unde cântă muzica.

Petrecerile şi escursiunile nu lipsesc de loc în această localitate.

Se daŭ în toate Duminicile şi Joile balurĭ la *Casino*.

Afară de acestea, vizitatoriĭ se pot distra încă prin escursiunĭ la *Monument* (parc situat la un km. departe de Brăila).

Apoĭ se pot face escursiunĭ cu vaporul de la Brăila la Galaţĭ şi Măcin (Dobrogea).

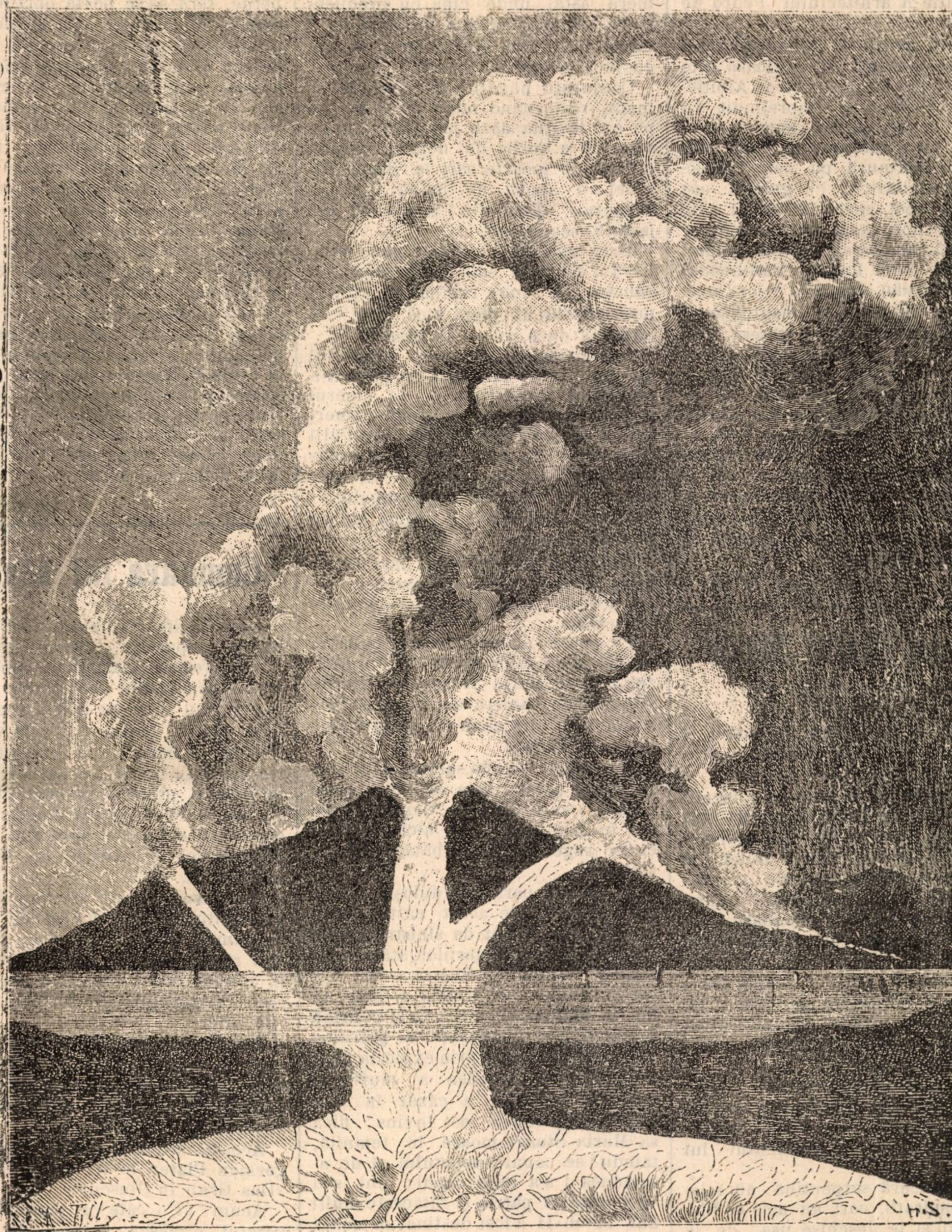
Numĕrul familiilor carĭ aŭ vizitat lacul acest an, se ridică la 1000 (aproape 4200 de persoane).

Se speră că între Brăila şi Lacul-Sărat se va face în curênd un tramvaiŭ electric.

D. Nicolau,
L.-Sărat

Alhambra Grenadeĭ

Prin poarta zisă a *Grenadelor* poţĭ pătrunde în Alhambra. La dreapta Turnul Pietrilor Roşiĭ, aşa de frumoa-

Erupţiunea unuĭ Vulcan.—Vezĭ explicaţia.

să cu aspectul galben auriŭ, imprimat de mersul timpuluĭ, printr'o alee lungă, sosim la Turnul Dreptăţeĭ, şi în sfîrşit intrăm în fortăreaţa arabă, în mijlocul unuĭ crânguşor de platanĭ, udat de douĕ rîuleţe carĭ isvorĕsc din înălţimile pline de zăpezĭ ale munteluĭ Sierra-Nevada. Iată fîntîna *del Tomate* înaintea căreia Boabdil remise cheile Alhambreĭ regeluĭ Catolic, poarta Dreptăţeĭ, cu o întorsătură pătrată, pe care se vede cheea luĭ Mohamet care deschide porţile ceruluĭ.

Prin mijlocul colonadelor alese, sosestĭ la locul *Algibes*, care mărgineşte la stânga *Alcazaba*, fortăreaţa, ajunsă închisoare. şi ale căreĭ turnurĭ întunecoase arată din vêrful lor minunata vedere a oraşuluĭ Sierras. Acolo sună clopotul anunţând ţĕranilor că ora irigaţiunilor a sosit. Acolo pentru prima oară fâlfâi, în 1492, steagul spaniol. Mauriĭ eraŭ goniţĭ pentru tot-d'a-una din lo urile acelea.

Carol-Quint făcu în interior un palat greco roman, operă de puţină re-

comandaţie a arhitectuluĭ Pedro de Machuca.

Călĕtoriĭ găsesc la Alhambra nişte adevĕrate minunĭ. Miraculoasă este în acest palat arab, curtea Albitionilor cu basinul eĭ împrejmuit cu gard de myrt, curtea legendară a Sionilor, cu o înălţime pe care sunt 12 leĭ de marmură, cu cele 124 coloane de alabastru, cu galeria cea frumoasă, apoĭ curtea Dreptăţeĭ, sala Ambasadorilor, sala Abecenragilor unde fură masacraţĭ aceştĭ soldaţĭ îndrăzneţĭ—apoĭ Randa, Pantheonul regilor Grenadeĭ, apoĭ sala celor Două Surorĭ decorată cu o magnificenţă impunătoare şi unde se găsesc două enorme pietre de marmură albă, — cele 2 surorĭ,—este celebrul vas de faianţa, smălţuit cu albastru şi cu reflecte metalice, Mirador din Linda raja, tapiţat foarte frumos. Iată şi minaretul saŭ Mihras, susţinut prin nişte coloane aşa de fine în cât te mirĭ cum pot suporta greutatea ce le apasă, şi în fine sala Secretuluĭ unde vorbele pronunţate într'un unghiŭ se aud în cel l'alt.

De la Olt

Castelul Marieĭ Stuart

— După profesorul Pohlmann —

Suntem în Edinburg, în castel şi căutam acolo urmele slăviteĭ şi frumoaseĭ regine Maria Stuart.

Să începem cu camera de dormit a nefericiteĭ regine. Aicĭ se află încă patul peste care se află pologul artistic sprijinit pe patru stâlpĭ. Se păstrează perdelile, perinile şi plapoma, însă sunt descolorate. Lângă pat se află maĭ multe mescioare. Câte gândirĭ triste nu a trecut prin capul regineĭ Maria Stuart când se odihnea pe aceste perinĭ! După zilele frumoase şi vesele de la curtea regală franceză, unde câştigă inima tuturor prin graţia eĭ, simţea îndoit mojicia luĭ Darnley.

Aproape lângă pat se află o mică uşă care duce la scările secrete atât de mult numite în istoria Scoţieĭ, carĭ duceaŭ la apartamentul luĭ Darnley.

Această scară serpentină aŭ folosit o conspiraţiĭ, carĭ aŭ ucis pe Rizzio. Soţul eĭ le deschise uşa, de la care numaĭ el şi Maria Stuart avea cheia şi 'ĭ conduse pe ucigaşĭ în camera de culcare a regineĭ.

In ura sa nemărginită şi în sĕlbatica sa gelozie nu se gândea el că profanează sanctuarul regineĭ? El nu se gândea de cât la rĕsbunare şi la sânge!

Lângă camera de culcare se află o mică cameră din care drumul duce la un biuroŭ. Pe aicĭ a intrat ceata asasinilor. Era în 9 Martie 1566. Regina şedea pe la orele 7 seara în camera asta, unde cina cu predilecţiune. Camera avea o lungime de 3 metri şi 20 c.m. Aicĭ mânca regina cu încă şeapte persoane.

Conjuraţiĭ năvăliră în această camerĕ, rĕsturnând masa cu tot ce era pe ea. Regina căzu jos. Când Rizzio vĕzu că e vorba de dênsul, înspăimêntat de moarte sări în dosul regineĭ, o apucă de haină şi strigă desperat: «Dreptate! Scapă-mĕ Majestate, scapă mĕ!»

Dar asasiniĭ nu cunoşteaŭ mila. Lordul Darnley smuci pe sĕrmanul cântăreţ de lângă regina, un altul îĭ puse pistolul în piept zicênd că 'l va împuşca dacă nu se va preda.

George Douglas scoase pumnalul din teacă şi 'l împlântă în pieptul italianuluĭ, rezemându se de umĕrul regineĭ pentru ca să poată nemeri maĭ bine pe victima sa. Ceĭ l'alţĭ complicĭ tîrîră pe Rizzio prin apartamentele regineĭ, dându ĭ nu maĭ puţin de 25 loviturĭ cu pumnalul.

Nenorocitul îşĭ dete ultima suflare în anti-cameră.

Şi astă-zĭ se păstrează faţa de pe masa, care a fost rĕsturnată cu ocazia aceșteĭ drame, asemenea şi câte-va scaune.

Pe perete, în camera de culcare, se află două tablourĭ în uleiŭ, reprezintând pe Maria Stuart, la diferite vêrste. Din camera de culcare duce o uşă la o altă cameră, unde regina 'şĭ făcea toaleta.

Maĭ încolo se află sala de audienţe. In colţul aceșteĭ sale se află şi acum patul în care dormea Carol I, când era în Edinburg. Tot aicĭ a dormit el ca rege înaintea bătălieĭ de la Culloden.

Nu fără o oare-care duioşie se desparte cine-va de acest castel, care are un trecut atât de sinistru şi care a fost leagănul Stuarţilor, atât de nefericiţĭ. Al douilea Stuart a fost bătut de englezĭ, al treilea a stat 18 anĭ în închisoarea engleză şi la urmă a fost ucis de conjuraţĭ; al patrulea 'şĭ-a pierdut viaţa prin explozia unuĭ proiectil; al cincilea a murit în exil; al şeaselea a căzut în luptă; al şeaptelea a fost învins; fiica sa Maria Stuart moare în temniţă, tăindu-i-se capul; nepotuluĭ eĭ de asemenea i s'a tăiat capul; fiul sĕŭ 'şĭ părăseşte patria şi rătăceşte mulţĭ anĭ. Iacob II a fost destinat să moară în exil.

In adevĕr un lanţ lung de sânge şi mizerie.

Cornel.

Deşerturile Arabieĭ Pietróse

Inchipuiţi-vĕ o ţară fără verdeaţă şi fără apă cu un soare arzĕtor, cu un cer uscat, cu câmpiĭ nisipoase, cu munţĭ încă maĭ uscaţĭ, asupra cărora ochiul se întinde şi privirea se perde, fără să se poată opri pe vr'un obiect; un pământ mort şi biciuit de vînturĭ, un pământ care nu poartă de cât oseminte, pietre şi stâncĭ; un deşert, unde călĕtorul n'a respirat sub vr'un umbriş, unde nimic nu'ĭ poate aduce aminte de natura plină de viaţă: O pustietate d'o mie de orĭ maĭ înspăimântătoare de cât aceea a pădurilor; căcĭ arboriĭ par nişte fiinţe pentru omul care se vede singur, izolat, lipsit în acele locurĭ goale şi fără margine, el vede pretutindenea acea întindere ca mormîntul sĕŭ; lumina zileĭ, maĭ tristă de cât umbra nopţeĭ, şi care nu se iveşte de cât ca să arate sinistrul deşertuluĭ, şi arătând omuluĭ abisul ce'l separă de pământul locuit, imensitatea pe care în zadar ar încerca'o omul ca s'o parcurgă: căcĭ foamea, setea şi căldura arzĕtoare îĭ grăbesc toate momentele, care'ĭ maĭ rĕmân între disperare şi moarte.

De la Olt.

Comoara luĭ Alaric

Istoriograful Iordanes, care a scris istoria poporuluĭ Goţilor spune că Alaric, regele Visigoţilor, când muri în toamna anuluĭ 410, a fost îngropat în rîul Busento la Cosenza în Italia sudică. Inainte cu câte-va sĕptĕmânĭ de moartea sa cucerise Alaric capitala lumeĭ de atuncĭ Roma, pe care o prădase în mod cumplit. El luă de acolo avuţiĭ imense şi încărcat cu ele porni spre sud, ca să stăpânească şi Africa. La Cosenza muri subit.

Goţiĭ voiră acum să împedice ca mormîntul regeluĭ lor să fie prădat de oamenĭ lacomĭ, de aceea abătură apa rîuluĭ Busento lângă Cosenţa şi în fundul rîuluĭ săpară o groapă în care'l înmormîntară cu toate comorile sale.

După aceea dădură drumul iarăşĭ apeĭ şi uciseră pe toţĭ prizonieriĭ, carĭ lucraseră la groapă, pentru ca nimenea să nu poată trăda mormîntul vestituluĭ lor rege Alaric.

Această scenă a descris'o literatul german Platen în frumoasa poezie: «Das Grab in Busento».

Acum vr'o câte-va sĕptĕmânĭ învĕţatul profesor german dr. Heinz Westrieder a presentat guvernuluĭ italian un interesant proiect. Dânsul e de pĕrere, că la Cosenza, unde rîul Busento curge în vechia sa albie, se va putea abate apa fără multă greutate.

Savantul german crede că dacă va fi ajutat în desgropările sale de oamenĭ specialiştĭ va trebui să găsească comoara luĭ Alaric, în tocmaĭ după cum profesorul Schliemann a aflat în vechia Troja, comoara regeluĭ Priam. Dacă focul — zice dr.

Westfrieder — n'a putut să distrugă la Troja comoara luĭ Priam, cu atât maĭ puţin apa a putut să aibă vr'o acţiune rea asupra comorilor luĭ Alaric. Guvernul italian se arată foarte simpatic acesteĭ ideĭ originale. Ministrul italian de culte şi instrucţie publică a dat 20.000 lire pentru lucrările preliminare de desgropare. «Banca Romana» a dat 15.000 lire, directoratul lucrărilor hidraulice va pune la dispoziţia savantuluĭ german pe ceĭ maĭ esperţĭ funcţionarĭ, şi prefectul provincieĭ Cosenza a primit ordin de la guvern să sprijinească aceste desgropărĭ, făcute sub auspiciile renumituluĭ archeolog italian profesorul de universitate Bernabei.

C.

O călĕtorie

în pământurile descoperite de

Cristofor Columb

Sunt de părere că un asemenea expedient al căruĭ efect e sigur şi destul de instantaneŭ, poate să fie de mare folos când bastimentul are o iuţeală mică, aşa că vasul fie mare saŭ mic, stând aproape pe loc va încerca efectele bine făcĕtoare ale uleiuluĭ împrăştiat pe valurĭ; efecte care vor fi maĭ marĭ pentru un vas avĕnd o *ancoră plutitoare.* [1]

Dar atuncĭ când mergĭ cu o iuţeală discretă, saŭ când prin forţa timpuluĭ, trebue să fugĭ diă faţa furieĭ valurilor, utilitatea uleiuluĭ va fi cu mult micşorată.

In orĭ-ce chip folosul uleiuluĭ spre a calma valurile măreĭ, deja menţionat de autorĭ din secolul al VI lea, e incontestabil şi notez că cu cât va fi maĭ mică iuţeala bastimentuluĭ, cu atât maĭ mare va fi folosul uleiuluĭ[1]).

Probabil marea pe care prin ajutorul uleiuluĭ rĕspândit o constrînsesem pentru moment să stea liniştită, vroia să'şĭ reia o revanşă.

Intr'adevĕr puţin după miezul nopţeĭ din ziua de 4 Septembrie aspectul timpuluĭ se făcu grozav de ameninţător.

Dacă *Corsaro* ar fi avut pânza cea mică atuncĭ nu s'ar fi întâmplat nimic extra ordinar, dar în timpul zileĭ, înşelat de aparenţe, pusesem pânza cea mare, din cauza ivireĭ aceluĭ timp şi fiind-că valurile începură deja să spele puntea pusesem să se strângă pânza, când un vênt grozav rupse cutia cu busola şi o aruncă departe din fericire pe punte.

Era o pagubă destul de gravă.

Această busolă a trebuit să o înlocuiască provizoriu cu busola mică de pe *life boat.*

Cu toţiĭ trebuiră să lucrăm spre a repara pe cât puteam maĭ bine instrumentul nostru, geamurile de la felinarele busoleĭ fură înlocuite cu acelea de la unele tablourĭ pe care le aveam în cabina mea servindu-mĕ de piatra unuĭ inel spre a tăia acele geamurĭ; în fine cu mare îngrijirĭ repararăm busola noastră aşa ca să fie în stare de a 'şĭ relua serviciul în condiţiunĭ destul de satisfăcĕtoare.

De la 6 — 9 Septembrie navigaiŭ aproape tot pe cerul pe care mi'l propusesem să'l urmez, temperatura apeĭ menţinnĕdu-se între 22—24 grade îmĭ indica că eram mereŭ tot în apele curentuluĭ Gulf stream», cu toate că curentul contrariŭ de ceea ce mĕ aşteptam, nu era prea puternic.

De la 9—10 Septembrie am avut vênturĭ recĭ de 2° şi 3° lucru care mĕ făcu să mĕ depărtez de cercul meŭ ducĕndu-mĕ spre miază-noapte.

Cu toate că «Corsaro» întrebuinţa mereŭ pânza cea mică, cu toate că drumul sĕŭ era mereŭ contrariat de valurile măreĭ, totuşĭ el mergea maĭ repede de cât năvile Diviziuneĭ de marină, aşa că în ziua de 5 o ajunsese, saŭ, spre a spune maĭ bine, la amiaza aceleĭ zile era pe acelaşĭ meridian pe care se aflaŭ şi vasele diviziuneĭ navale, dar la 60 de mile maĭ la apus.

Dacă am fi ştiut noĭ asta, ce manifestaţiĭ de bucurie ar fi fost pe bord la acest succes al nostru!

Acest avantagiŭ al nostru îl avurăm mereŭ pe «Vittorio Emanuelle» însă n'a micşorat şi chiar a dispărut, cu privire la cele două năvĭ, care aŭ navigat une orĭ cu pânză şi alte orĭ cu vaporĭ.

Din itinerariul parcurs rezultă că de la 9—10; «Corsaro» a navigat nu departe de «Vittorio Emanuelle», străbătĕnd amĕndouĕ aceste vase fără să ştie, acelaşĭ drum adică 115 mile în timp de 24 de ore.

Intr'adevĕr găsesc în notele mele zilnice că la 10 Septembrie s'a zărit în direcţia pupeĭ un bastiment, abia vizibil, dar pe care, după vizita făcută la Tanger contra-amiraluluĭ Morin că a fost «Vittorio Emanuelle».

Zilele de 11, 12 şi 13 fură cele maĭ rele din călĕtorie vêntul sufla cu putere şi cu furie în ziua de 12, fu mereŭ însoţit de violente ploĭ, pe când valurile măreĭ spălaŭ mereŭ puntea.

Fu un uragan?

Fu o furtună cu caractere de ciclon, după cum dese orĭ se manifestează în Nordul oceanuluĭ Atlantic?

Nu aş putea preciza; dar ştiŭ că «Corsaro» cu pânzele cele micĭ se depărta de centrul aceleĭ furtunĭ.

Barometrul continua să se coboare cu o progresiune îngrijitoare; forţa vêntuluĭ, valurile tot mereŭ crescĕnd şi care spălaŭ mereŭ puntea; dovedeaŭ că «Corsaro» va avea de luptat cu o puternică furtună, dacă nu va avea de suportat un adevĕrat uragan.

Până la ora 10 de dimineaţă, făcuĭ aşa ca să merg cât se putea maĭ mult spre rĕsărit; şi asta îmĭ prinse bine, căcĭ fără să ştiŭ mĕ depărtaĭ de centrul furtuneĭ.

Dar după ora 10 uraganul coprinse şi pe sĕrmanul «Corsaro», avĕnd cea maĭ mare furie.

La «timon» trebuiaŭ douĭ marinarĭ, care pentru precauţiune eraŭ legaţĭ, după cum trebuia să fie şi restul echipagiuluĭ spre a nu fi târât afară de pe bord. Nu maĭ era orizont, nu maĭ era cer, nu maĭ era mare, totul era compus într'un violent vîrtej de apă, care ne bicinuia faţa paralisându ne orĭ-ce mişcare.

Ca să se evite un dezastru fuĭ constrîns a lăsa să navigăm la discreţia vêntuluĭ şi a măreĭ, totuşĭ căutând pe cât puteam, să îmĭ iaŭ direcţia.

In acele momente de furtună salvarea noastră depindea de iuţeală!

Era prima dată când «Corsaro»... fugea din faţa uneĭ furtunĭ.

Scriind aceste rândurĭ, reîntorcĕndu-mĕ cu gândul la acele ore petrecute în grije în acea impunĕtoare luptă în contra elementelor... mi se pare

---

[1]) Pentru cine e novice în lucrurile de mare, spun că, după cum indică numele *ancora plutitoare* e formată de obiceiŭ din două axe saŭ de două ramurĭ puse în cruce şi solid legate la mijloc şi de un puternic cablu care leagă cele patru puncte, constituind un pătrat. La aceste patru extremităţĭ e legată o pânză.

«După cum se înţelege uşor acest aparat aruncat în mare, tîrît de bastimentul constrîns ca să dea înapoĭ din cauza potereĭ vêntuluĭ şi a valurilor măreĭ, se aşează în mod vertical. Acesta e un sistem uşor şi practic cu care vasele micĭ, după ce aŭ strîns pânzele pot ţine pept furtunelor.

«Insă dacă pe lângă acest sistem de *ancoră plutitoare* se adaogă şi împrăştierea de uleiŭ şi asta se poate face cu cel maĭ mare folos prin ajutorul unuĭ tub de pânză (pus pe ancora plutitoare); dacă pe sub vênt e un spaţiŭ de mare liber, spre a putea da înapoĭ după voinţă, acesta e sistemul cel maĭ bun spre a face faţă unuĭ timp rĕŭ, uneĭ furtunĭ.

«Trebue să nu aĭ încredere în mare, să nu te laşĭ a fi surprins de furia furtuneĭ, căcĭ pe un vas mic în asemenea circumstanţe e imposibil să preparĭ acest aparat şi trebue să'l aĭ gata».

[1]) Probabil că uzul uleiuluĭ spre a calma valurile măreĭ era cunoscut în vechime, rezulta dintr'un dialog al luĭ Teofilat Simocrat, autor bizantin din secolul al VI-lea.

«La întrebarea: de ce se calmează marea turnĕndu-se uleiŭ se respunde:

«*Policrat.*—Am auzit spunĕndu-se că luntraşiĭ obţin linişte turnĕnd uleiŭ pe mare, făcĕnd-o în acest timp să fie liniştită. Pescariĭ obicĭnuesc să facă acelaş lucru când pescuesc.

«*Antistene.*—Vêntul e un lucru subţire şi liber, Policrat, şi uleiul e unsuros. Decĭ vêntul lunecând din cauza suprafeţeĭ netede, nu poate face valurĭ pe apă; aşa că marea are bucurie căcĭ îşĭ linişteşte mânia cu bine făcĕtoarea acţiune a uleiuluĭ.

că şi acum vĕd pe unicul «Corsaro» îndouindu-se sub lovitura acelor va lurĭ furioase, mi se pare că'l aud trosnind.

Oh! iubitul şi acum perdutul meŭ «Corsaro» voiŭ păstra de tine o dragă amintire.

In aceste condiţiunĭ de timp şi cu marea tot stăpână pe copertă, umblarăm de la 10 ore dimineaţa până la 2 după amiază.

Atuncĭ când vêntul bătea cu putere din spre miază zi, fără să'şĭ schimbe în aparenţă direcţiuna, crezuĭ pentru moment că mĕ aflu în centrul ciclonuluĭ; cu grije priviam valurile nemăsurate care ne urmărea; aşteptam acea linişte care, după cum se ştie, trebue în acest caz să precedeze reînceperea bătăeĭ vêntuluĭ în laturea opusă; dar atuncĭ când pe la ora 2. d. a., manometrul începu să se urce şi vêntul se schimbă, când violenţa măreĭ arătă ca să diminuez, sufletul meŭ temĕtor pentru vr'un eminent dezastru, se linişti puţin. Dacă furia vêntuluĭ şi a măreĭ ar maĭ fi ţinut şi în timpul nopţeĭ, cum să mĕ apĕr în cazul uneĭ pagube?

Cum să ne apărăm în contra acelor valurĭ enorme, furioase, care treceaŭ fără încetare pe puntea luĭ «Corsaro» în aşa chip în cât nu puteaĭ şti dacă eram d'asupra saŭ dedesubtul apeĭ?

De sigur în asemenea împrejurărĭ uzul uleiuluĭ, acel calmant, ar fi fost folositor, dar surprinşĭ de ciclon, coprinşĭ în acea grozavă luptă a elementelor, ere imposibil de a ne depărta de locul unde eram legaţĭ, fără pericol cert; era decĭ zadarnică orĭ-ce încercare de a ne mişca, decĭ nu ne puteam gândi a lăsa saciĭ cu uleiŭ, saŭ spre a puteaŭ repara vre-o pagubă.

Din fericire «Corsaro» nu avu nicĭ o stricăciune şi graţie buneĭ stărĭ în care se afla vasul graţie regretatuluĭ meŭ cârmaciŭ «Corsaro» era pregătit la luptă şi a luptat în chip victorios; numaĭ puţin lipsi ca un marinar să nu fie tîrît afară de pe bord şi o notă funebră să întristeze călĕtoria noastră, care până atuncĭ fusese fericită.

(Va urma)

Erupţiunea unuĭ vulcan

Câte-va marĭ spirite din antichitate explicaŭ erupţiunile vulcanice în tr'un mod destul de raţionabil.

«Domneşte în interiorul pământuluĭ, zice Platon, conducte subterane de toate mărimele. Apa curge acolo în abondenţă; dar curge de asemenea foc şi curenţĭ formaţĭ de un lichid maĭ mult saŭ maĭ puţin curat, asemuitor cu torentele de noroiŭ, carĭ preced în Sicilia, erupţiunea torentelor de foc şi carĭ acoperă, ca şi aceste din urmă, toate locurile situate în trecerea lor».

Contactul apeĭ cu materiile incandescente din fundul pământuluĭ, iată ce cauzează, după teoria modernă cea maĭ acceptabilă, erupţiunea vulcanilor.

E ştiut, în adevĕr, că apa, pătrunzênd în laboratoarele subterane, unde temperatura este cel puţin de 2,000 grade, nu se poate, evaporându-se, să desvolte o forţă mecanică din cele maĭ considerabilă. Subţirea scoarţă pietroasă suprapusă este uşor sfărîmată şi presiunea determină eşirĭ. Acestea, adevĕrate supape de siguranţă, permit vaporilor de apă să iasă afară, luând cu eĭ şi o parte din rocele topite (lave).

Varietăţi

Surorile sinuciseĭ. — Există în China, într'un district numit Sheing-Teh, un obiceĭ straniŭ; femeile formează asociaţiĭ, sub numele de: Prea-Curatele şi Nemăritatele. Fiecare asociaţie are câte zece fete tinere care se leagă prin jurăminte ca să nu se maĭ mărite. In zadar părinţiĭ lor caută să le întoarcă de la hotărîrea lor. Iată ceea-ce s'a întâmplat în timpurile din urmă.

O asociaţie de fete tinere s'a înecat în rîul Dragonuluĭ pentru că una din ele fusese forţată de părinţĭ să se mărite. Ea era logodită din copilărie, înainte d'a intra în asociaţie. Când părinţiĭ eĭ aranjară totul pentru cununie ea informă pe surorile asociaţeĭ, care se legară prin jurământ să moară cu ea, dacă ea ar ţine jurământul de virginitate. Dacă din contra ea ar asculta de părinţĭ, va fi pedepsită prin cele maĭ înspăimântătoare persecuţiĭ, chiar prin torturĭ. Ea căută atuncĭ împreună cu «surorile» să scape de măritiş şi, acestea promiseră d'a se omorî împreună, dacă ea ar putea să scape de nunţă. Dar ea era aşa de strîns supraveghiată în cât încercă d'a se omorî; dar fu împedecată. Atuncĭ ea conrupse o servitoare şi putu în sfîrşit să se întâlnească cu surorile, carĭ credincioase jurământuluĭ lor, se aruncară toate în rîŭ în care se înecară.

In această parte a ţereĭ chineze, ast-fel de tragediĭ nu sunt rare.

—x—

Cea maĭ mare ploaie torenţială.— Ziarul «Nature» din Paris spune că cea maĭ torenţială ploaie, ce a căzut vre-odată a fost în noaptea de 15 spre 16 Decembrie anul trecut în localitatea Nednnkein în partea nordică a insuleĭ Ceylan.

Ploaia a ţinut 23 ore şi repartizată în părţĭ egale pe suprafaţa soluluĭ ar fi dat un strat de apă de 80 c. m., suposând că nicĭ o picătură de apă n'ar fi fost înghiţită de pămînt saŭ nu s'ar fi absorbit.

—x—

Tunel între Africa şi Europa.— Ziarul elveţian «Schweizer Banzeitung» publică un îndrăsneţ proiect al inginerului francez Berlier, care are de scop construirea unuĭ tunel internaţional între Europa şi Africa sub strîmtoarea de la Gibraltar, aşa în cât va fi posibilă o linie ferată între Franţa şi Algeria.

Inginerul Berlier în proiectul sĕŭ pune traseul tuneluluĭ submarin sub baia de Vagneros până la Tanger, de oare-ce adâncimea măriĭ în locul acesta nu trece de 400 metri. Tunelul ar avea aicĭ o lungime submarină de 32 km., cu două rîndurĭ de şine. Legătura cu continentul se va face în Europa pe linia Malaga şi Cadix, peste Algeciras şi Tarifa, în Africa pe o linie ferată ce se va construi de la Tanger la Ceuta, Tetuan, Mellile şi Nemours, care se va lega la Flemcen cu linia reţeleĭ din Algeria. Cheltuelele aceşteĭ liniĭ sunt evaluate la suma de 90 milioane de francĭ. Suma totală va fi de 225 de milioane de francĭ. Tunelul va fi terminat în opt anĭ de zile.

—x—

Lupiĭ în Siberia. — De curând o tristă întâmplare a adus desperarea într'un sat din Siberia (frontiera Alaskeĭ). Nişte ţăranĭ se hotărîseră să se mute din sat şi să se stabilească lângă alt sat, numit Chakoff. Tatăl cu copiiĭ suiră în căruţă pe mama, fata cea mare şi douĭ fraţĭ micĭ. Abia făcuseră câte-va verste pe un câmp (loc) plin cu brazĭ şi stejarĭ, şi fură năpădiţĭ de lupĭ furioşĭ. Fu o luptă spăimîntătoare: oameniĭ se apărară cu un curagiŭ supra omenesc şi putură în sfîrşit să scape. O singură persoană, sora lor, primi astfel de rănĭ în cât muri după câteva ceasurĭ.

Guvernul hotărî marĭ vînărĭ ca să extermine lupiĭ, al căruĭ numĕr s'a mărit foarte mult de câţĭ-va anĭ.

Anul II.—No. 72. 10 BANI IN TOATA ȚARA București, Miercurĭ, 9 Septembrie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR

ȘI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ȘI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
» 2.50 « ½ « « «
Abonațiĭ pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare o dată pe sĕptămână
—MARȚEA—

O NOAPTE PE RÎŬ.—(Vezĭ explicația)

Anunciŭ

Aducem la cunoştinta cititorilor noştriĭ că *Ziarul Călĕtoriilor* primeşte spre publicare în coloanele sale descrierea localităţilor maĭ însemnate, a băilor, etc., din ţară, precum şi descrierea escursiunilor făcute de societăţĭ, de turişti etc.

O noapte pe rîŭ

In Pinang, ca în toată Malaesia, şi în toate Indiile, moneda curentă este argintul, adică metalul de argint. Valoarea auruluĭ este de asemenea cunoscută în Malaesia, căcĭ sunt numeroase mine de aur. Dar acest aur este exportat, saŭ aplicat exclusiv, în ţară, la fabricarea bijuteriilor şi a armelor de lux. Dacă daĭ ca plată, o piesă de aur, aĭ s'o vezĭ, puţin după aceea, la o brăţară, la un colier saŭ la cerceiĭ vre-uneĭ femeĭ.

Aceste monede nu reprezintă de loc pe acelea ale Lacedemonienilor, carĭ eraŭ de fier şi pentru transportul cărora era nevoie de căruţe. Cu toate astea nu sunt maĭ puţin grele.

Nu maĭ vorbesc când aĭ avea nevoie să schimbĭ, ca să ieĭ monedă măruntă. Trebue să cutreerĭ adesea orĭ câte 2 şi 3 oraşe, până să găseştĭ câte un zaraf.

Lucrul acesta mi s'a întâmplat şi mie.

Fiind la Bedaqueh cumpĕrasem ananas, banane, orez, un porc mistreţ, un urs... dar nicĭ unul din furnizorĭ nu avea să'mĭ dea restul la un dolar.

Mĕ duseĭ la «Baba», un mare negustor chinez din Bedaqueh, care tocmaĭ călĕtorea pentru Kampony. Căldura era tropicală. Ostenit de mult ce umblasem, mĕ fură somnul în marea barcă care se legăna pe luciul apeĭ. Ceĭ douĭ chinezĭ carĭ vâslaŭ, profitară de somnul meŭ şi al luĭ Baba, pentru a domoli mersul.

Chinezil, fie pe mare, fie pe rîŭ, nu sunt nicĭ o dată grăbiţĭ. Eĭ iaŭ cu dînşiĭ cele necesare pentru fertul orezuluĭ, tutun saŭ opiŭ pentru fumat şi par a avea ca deviză: «Tot una e pe apă ca şi pe uscat».

Am ajuns târziŭ la Kampony. Era cam pe la patru ore.

Baba mĕ sili să intru în casa luĭ, oferindu-mĭ ospitalitate pentru noaptea aceea. Declaraĭ însă că trebuia să plec chiar în acea seară pentru Jungle.

Atuncĭ el dădu ordin unuĭ om al sĕŭ ca să'mĭ caute o barcă.

Mâncaĭ câte-va banane, bĕuĭ recoritoare şi mĕ pregăteam de drum, când trimisul luĭ Baba se întoarse spunĕndu-mĭ că e peste putinţă să se găsească vre-o barcă la ora aceea.

Baba îmĭ explică atuncĭ că indigeniĭ aŭ o frică îngrozitoare de crocodilĭ, pe carĭ îĭ cred mult maĭ primejdioşĭ în timpul sereĭ.

Cu toate astea eram hotărît să plec.

M'am dus eŭ singur la rîŭ. Am găsit acolo douĭ malaeşĭ, douĭ voinicĭ, carĭ priveaŭ cele treĭ lăzĭ ale mele, făcĕnd diferite reflexiunĭ:

— Aveţĭ o barcă? i-am întrebat.

— Schimbară între eĭ o privire.

— Iată una, îmĭ rĕspunse unul din eĭ.

— Ad-o încoa.

Eĭ se supuseră.

— Puneţĭ aceste treĭ lăzĭ.

Fiind prea grele, chemaĭ pe un chinez ca să ajute.

Când lăzile fură puse, se iscă o ceartă între eĭ şi unul din Malaesĭ se depărtă.

— Ali, du-te de caută o barcă maĭ mare şi maĭ solidă, zise chinezul.

Ali se întoarse în adevĕr, după câte-va minute, aducĕnd o nouă barcă şi lăzile fură încărcate de ceĭ treĭ oamenĭ.

Săriĭ în barcă şi mĕ aşezaĭ peste lăzĭ.

Trimiseĭ pe chinez să aducă orez de la Baba, ast-fel că eĭ nu maĭ avură nimic de obiectat. Le-am arătat, în acelaş timp şi revolverul, de calibru mare, spre a-ĭ asigura în potriva crocodililor ce am fi putut întâlni în drum, fără a şti însă, adevĕrul vorbind, la ce ne-ar fi putut folosi în asemenea caz. I am decis, în sfârşit, făgăduindu-le un preţ maĭ mare pentru voiajul de noapte.

Plecarăm. Oameniĭ meĭ, cu toate acestea, nu eraŭ destul de liniştiţĭ. Abia trecurăm de o cotitură a rîuluĭ şi începură să facă un sgomot asurzitor, lovind cu nucĭ de coco marginele bărceĭ şi spalmodînd conjuraţiunĭ adresate crocodililor.

Crocodiliĭ sunt, în adevĕr, foarte numeroşĭ în acea parte a Sumatreĭ şi ating dimensiunĭ de 8, 10 şi chiar 12 metri lungime. Accidentele de persoane nu sunt rarĭ. Un om dispare adesea, înghiţit de-a întregul de crocodil.

Ali, care stetea în dosul bărciĭ, îmĭ arăta o movilă de noroiŭ, care denota prezenţa unuĭ crocodil de o frumoasă talie.

Trebuea să trecem la 20 de paşĭ lângă el.

Aveam revolverul în mână.

Nu rezistaĭ de a-ĭ trimite un glonţ.

Vĕzuĭ atuncĭ enormul crocodil ridicându-se în aer şi scufundându-se după acea în rîŭ, ca să vie spre noĭ.

Mărturisesc că un fior rece îmĭ străbătu şira spinăreĭ la gândul că cu o lovitură de coadă monstruoasa bestie puteasă scufunde barca noastră.

Malaeziĭ făceaŭ acum un sgomot şi maĭ mare. Psalmodiile reîncepură şi durară cât-va timp.

Dar, la primul curent, când barca trebuia să fie împinsă spre ţĕrm, navigaţia deveni maĭ liniştită şi crocodilul nu îndrăsni să înainteze în adîncul apeĭ.

Noaptea venise cu aceĭ scurţĭ crepusculĭ de la ecuator.

Stelele luminaŭ încă mersul nostru pe luciul rîuluĭ şi nu se auzea de cât în depărtare un fîşîit uşor de frunze.

Mĕ lungiĭ deasupra lăzilor, ţinĕnd pe piept revolverul meŭ, pe când malaesiĭ mânaŭ voiniceşte barca.

Maĭ înaintarăm puţin şi strigătele animalelor nocturne începură să ajungă la urechile noastre; eraŭ strigăte de lutri, de cerbĭ, câte o dată a vre-unuĭ tigru în depărtare... Toate acestea însă deveneaŭ din ce în ce maĭ confuze, maĭ dulcĭ şi legănătoare.

Lias

EPISOADE DIN CĂLĔTORIA MEA LA POLUL NORD

CAP. IV

CĂLĔTORIA VAPORULUĬ *FRAM*

Spre casă!

Pe drum am avut vreme bună, aşa că puturăm face câte $9^1/_4$ mile pe ceas.

La 19 August, pe la 9 ore dimineaţa vĕzurăm vîrfurile albastre ale munţilor noştri, — iar la 20 August, 2 ore dim. ancorarăm nu departe de Skjärvö.

Indată ce ancora căzu, chemă pe doctorul şi pe Scott-Hansen carĭ amêndouĭ voiaŭ să vină cu mine. Dar fiind-că întârziaŭ prea mult cu toaleta lor, rugaĭ pe Bentsen să mĕ însoţească şi în curênd ajunserăm cu luntrea la ţĕrm şi de acolo la staţia telegrafică. Acĭ oameniĭ dormeaŭ; multă vreme băturăm în zadar cu pumniĭ în uşĭ şi în ferestre. In sfîrşit se arătă un cap la o fereastră de la etaj şi o voce întrebă rĕstită, ce e scandalul ĕsta în mijlocul nopţeĭ? Era însuşĭ şeful staţiuneĭ telegrafice. Iată cum descrie el însuşĭ această întâmplare:

Pe la 4 ore dimineaţa mĕ sculaĭ, deşteptat de un zgomot infernal. Scoseĭ capul pe fereastră să vĕd cine ticălosul care'mĭ turbura liniştea nopţeĭ.

«Era un om cu barba lungă, într'un costum cenuşiŭ. Infăţişarea luĭ avea ceva ce mĕ făcu să'mĭ pară rĕŭ imediat de violenţa cu care îl apostrofasem. Şi mĕ simţiĭ chiar ruşinat când îmĭ rĕspunse: «Da, e cam scandal, dar totuşĭ te rog să deschizĭ; viŭ de pe *Fram*». Imediat

ghicii că nu putea fi altul de cât căpitanul Sverdrup. — «Viŭ numaĭ de cât, căpitane», rĕspunseĭ, mĕ îmbrăcaĭ repede şi'ĭ deschiseĭ.

«Nu era supărat de loc din pricina vorbelor puţin amicale cu care fusese întâmpinat la întoarcerea sa din glorioasa expediţie polară. Din potrivă, era foarte bine dispus când îl rugaĭ să mĕ scuze.

«Prima mea întrebare fu, fireşte, pe ce drum sosise «Fram» aci. Imĭ spuse cum a întâlnit pe căpitanul Botolffen şi că a vizitat pe Andreé, dar că nicăierĭ nu aflase nimic despre Nansen...

«— O, despre Nansen pot eŭ să'ţĭ daŭ veştĭ bune, îĭ ziseĭ. A sosit la 13 August în Vardö şi acum e la Hammerfest. Probabil că pleacă azĭ cu un yacht englez la Tromsö.

«— Nansen a sosit?!...

«Cu această esclamaţie uriaşul căpitan sări în sus şi alergă spre uşă strigând: — Trebue să comunic aceastǎ ştire imediat oamenilor!

«Peste puţin se întoarse cu Scott-Hansen, Blessing, Mogstad şi Bentsen. Toţĭ eraŭ entusiasmaţĭ la culme. Rare-orĭ s'a vĕzut o aşa bucurie.— «Adevĕrat? Nansen a sosit? Ce bucurie? Am sosit în acelaş timp!» Şi bravĭĭ băeţĭ îşĭ strîngeaŭ mâinile şi se îmbrăţişaŭ, felicitându se.

«Des de dimineaţă o salvă puternică rĕsună de pe «Fram», urmată de un *ura!* entuziast al oamenilor rĕmaşĭ pe bord. Locuitoriĭ se deşteptară din somn şi alergară la ţĕrm; vestea că «Fram» sosise, se rĕspândise ca fulgerul.

«Şi vremea era admirabilă, şi oamenii carĭ 3 anĭ nu vĕzuseră de cât ghiaţă şi apă se puteaŭ bucura de verdeaţă, — de şi cam veştejită, — dar care totuşĭ lor le apărea ca un raiŭ.

«Cu toţiĭ vorbeaŭ cu entusiasm despre vaporul lor. Aceştĭ oamenĭ iubeaŭ cu adevĕrat pe acest «Fram», care-ĭ ocrotise ca o mamă sub aripele eĭ...»

Primirea ce ni se făcu fu splendidă şi entusiastă. Toţĭ voiaŭ să ne ospăteze, pretutindenĭ pocneaŭ dopurile sticlelor de şampanie, — pe când de la telegraf se anunţa sosirea noastră luĭ Nansen, Regeluĭ, guvernuluĭ norvegian şi rudelor şi amicilor noştri.

La 10 ore dimineaţa ridicarăm ancora şi plecarăm la Tromsö, unde aveam să ne întâlnim cu Nansen şi Iohansen. La Ulfstinden ne eşi înainte vaporul «Konge Halfdar» cu 600 de pasagerĭ, şi la $8\frac{1}{2}$ ore seara, «Fram», împresurat de sute de luntri cu steagurĭ, intră în portul de la Tromsö, unde fu întâmpinat cu urale nesfîrşite.

A doua zi, la 25 August, 4 ore d. a. sosi şi yachtul «Otaria» cu Nansen şi Iohansen.

După o despărţire de 17 lunĭ, ceata noastră era iarăşĭ complectă, — espediţia polară norvegiană, reîntoarsă, se găsea iar împreună...

Incheiere

Carĭ sunt rezultatele expediţieĭ polare norvegiane? La această întrebare nu se poate rĕspunde aci de cât în mod general, căcĭ mulţimea observaţiilor ştiinţifice adunate trebue studiată de specialiştĭ, carĭ se vor pronunţa. Iată însă câte-va puncte principale:

In prima linie s'a dovedit că *marea, în nemijlocita apropiere a Poluluĭ, şi în mijlocul căreia, după părerea mea, zace Polul însuşĭ, e un bazin adânc*, iar nu o mare mică presărată cu uscat şi insule, cum era credinţa de până acum.

Intinderea acesteĭ mărĭ e o întrebare la care nu se poate rĕspunde încă; ştim însă, cel puţin că ea se întinde peste nordul ţĕreĭ Frantz Iosef spre est până la insulele siberiane. E probabil că se întinde şi maĭ departe spre est, căcĭ expediţia «Jeannetteĭ» cu cât mergea maĭ spre nord, cu atât a găsit marea maĭ adâncă.

Cred că şi spre nord această mare trebue să se întindă departe, şi aceasta din maĭ multe cauze.

Maĭ întâiŭ, atât în cursul drumuluĭ «Fram» cât şi în cursul călĕtorieĭ noastre cu săniile n'am observat nimic ce să fi indicat vr'o apropiere de uscat. Ghiaţa părea a pluti neîmpedicată spre nord. Era chiar de mirare ce direct mergea spre nord, îndată ce vêntul bătea de la sud. Trebuia să fie un vênt prea tare ca s'o împingă îndărăt spre sud-est. Dacă ar fi fost uscat la o depărtare oare-care spre nord, mişcarea gheţurilor în această direcţiune ar fi trebuit să fie maĭ împedicată.

Acelaş lucru pare a'l dovedi mulţimea banchizelor ce trec cu o mare repeziciune pe la ţĕrmul de est al Groenlandeĭ spre sud până la cap Farewell şi maĭ departe. Ast-fel de câmpiĭ întregĭ de ghiaţă trebue să aibă o mare întinsă, maĭ întinsă de cât acea prin care am trecut. Dacă «Fram», în loc de a se smulge din gheţurĭ, s'ar fi lăsat în voia gheţurilor, de sigur ar fi ieşit de-alungul ţĕrmurilor Groenlandeĭ.

Din contra, e foarte probabil că de partea cea-laltă a Poluluĭ, între acesta şi archipelagul Americeĭ de nord, există uscat destul de întins, probabil o continuare a acelor micĭ insule spre nord.

Din expediţia noastră cred că ne putem face acum o ideie destul de lămurită de chipul cum banchizele călĕtoresc mereŭ dintr'o parte a basinuluĭ polar, de pe tĕrmuriĭ Siberieĭ, peste regiunile polare spre Oceanul Atlantic. Unde se presupunea înainte un loc acoperit de ghiaţă masivă şi nemişcată, am găsit *gheţurĭ vecĭnic călĕtoare.*

In decursul călĕtorieĭ noastre am găsit maĭ multe dovezĭ nouĭ, şi chiar la gradul 86, despre teoria de la care pornisem, că bucăţĭ de lemne din pădurile Siberieĭ sunt purtate mereŭ spre Groenlanda.

Puterea ce pune în mişcare gheţurile o daŭ de sigur în cea maĭ mare parte vênturile, carĭ sunt de cele maĭ multe orĭ în direcţia aceasta, de la răsărit spre nord şi apus. Dar experienţele îndelungate ce am făcut, aŭ dovedit şi *existenţa unuĭ curent încet sub apă*, în aceiaşĭ direcţie. Va maĭ trebui însă timp până când resultatele în această privinţă vor putea fi luate drept sigure.

Experienţele *hidrografice* făcute în decursul expediţieĭ aŭ dat rezultate surprinzĕtoare.

Aşa, basinul polar se credea plin cu apă rece, a căreĭ temperatură să fi fost cel puţin — 1.5° C. De aceea descoperirea noastră că sub suprafaţa rece a apeĭ este *apă caldă* cu o temperatură până la + 1° C. a fost surprinzĕtoare.

Maĭ departe: apa e *maĭ bogată în sare* decât se presupunea până acum în marea polară. Aceasta, ca şi căldura relativă a apeĭ, provine de sigur de la curentul maĭ cald al oceanuluĭ Atlantic, ce trece pe sub apa maĭ rece, maĭ uşoară şi maĭ puţin sărată a măreĭ polare.

Cum am dovedit prin numeroase experienţe, această apă de obiceiŭ e maĭ caldă la o adâncime de 400—500 metri. De aci în adâncime apa devine iar maĭ rece, deşi nu în chip regulat. La fund temperatura se urcă iar, deşi în chip nesimţitor.

Aceste experienţe hidrografice de sigur vor trebui să modifice în chip destul de însemnat teoriile de până acum privitoare la direcţia curentelor în marea de Nord. Aceasta însă e opera unor arătărĭ maĭ amĕnunţite, carĭ nu'şĭ pot avea locul aci.

Şi maĭ puţin aş putea să esplic aci cu de-amĕnuntul rezultatul esperienţelor noastre magnetice, astronomice şi meteorologice. Toate aceste fac obiectul unor cercetărĭ speciale.

Peste tot să spun că, dacă expediţia a lăsat încă multe probleme neresolvate cu privire la Pol, totuşĭ a ridicat o bună parte a vĕluluĭ ce acoperea încă aceste regiunĭ, şi că suntem acum în stare să ne facem o ideie destul de limpede şi de adevĕrată despre o parte a globuluĭ care până acum era acoperită de întuneric şi asupra căreĭ nu plana decât fantazia omenească. Viitorul va descoperi de sigur şi maĭ multe, complectând descoperirile noastre; deocam-dată putem privi Polul aşa zicênd din înălţimea sboruluĭ păsĕriĭ.

Pentru a se adăoga la experiențele făcute de noĭ, va trebui de sigur cercetărĭ carĭ să dureze anĭ de zile, și în această privință o nouă călĕtorie, în condițiile în carĭ a călĕtorit »Fram», ar putea fi de sigur de mare preț.

Pe temeiul experiențelor noastre, alțĭ exploratorĭ vor fi în stare a se pregăti și maĭ bine pentru o ast-fel de expediție. In privința metodeĭ esperiențelor științifice însă cu greŭ se va putea pregăti ceva maĭ bun. Pe bordul vaporuluĭ nostru eram ca și în cea maĭ solidă stațiune științifică. Aveam laboratoriile noastre și instrumente pentru cercetările cele maĭ delicate. Fie ca în curênd să se maĭ trimeată o ast-fel de expediție!

Și dacă ea ar merge prin strîmtoarea Bering și de acolo spre nord saŭ poate ceva spre nord est, m'ar mira foarte dacă nu s'ar aduna experiențe cu mult maĭ importante de cât cele pe carĭ le am adunat noĭ.

Pentru aceasta însă trebuie răbdare; drumul ar ținea maĭ mult de cât al nostru, și expediția va trebui să fie foarte bine pregătită și echipată.

Incă un învĕțămînt, cred eŭ, a rezultat din expediția noastră, și anume că mult se poate face cu puține mijloace. Chiar și trăind cineva după felul de viață al eschimoșilor și mulțumindu se cu foarte puțin, poate, dacă e bine pregătit de la început, să meargă bine înainte și să facă drumurĭ lungĭ în ținuturĭ carĭ până acum eraŭ privite ca imposibil, saŭ cel puțin ca foarte greŭ de străbătut.

SFÎRȘIT

In stepele Rusieĭ

— O întâmplare adevĕrată —

Astă-zĭ trece o linie ferată de la marea Caspică și până adânc în interiorul Asieĭ peste nemărginitele stepe și călĕtorul le parcurge în treĭ zile. Nu tocmaĭ de mult comunicația se făcea cu poșta. Eraŭ pe drum la distanțe marĭ oficiĭ poștale păzite de soldațĭ, cu deosebire în regiunile locuite de tâlhariĭ Turcomanĭ, la granița persiană.

Una din aceste stațiunĭ i se încredințase unuĭ tînĕr cu numele Feodor Krylow, pe care o soartă rea îl aruncase dintr'o situație bună, în Asia. Aicĭ trăia el fericit cu frumoasa sa soție și cu un copil mic. Lucru avea mult, dar puțină distracție. De două orĭ pe sĕptĕmână trecea prin stațiunea aceasta numită Rabbat Mury.

Era într'o zi de Marțĭ, în care aștepta poșta. Frosia, soția șefuluĭ, sta cu copilul în brațe în poarta caseĭ și privea în depărtare. Azĭ avea să vie poșta cu baniĭ pentru o lună, solda soldaților și a ofițerilor. De odată auzi în depărtare un nechezat de cal, după care urmară altele. Ea tresări, și alergă în casă ca sa dea de știre bărbatuluĭ eĭ.

Când auzi știrea asta, Feodor păli și se duse cu maĭ mulțĭ rândașĭ la poartă. In depărtare se zăreaŭ ceĭ treĭ caĭ de la trăsura poșteĭ. Din spre sud însă se vedeaŭ figurĭ negre. Eraŭ dușmanĭ saŭ tâlharĭ?

Feodor, împreună cu ceĭ douĭ argațĭ se înarmară cu puștĭ. Călărețiĭ ajunseră după o goană nebună trăsură.

Feodor comandă: Trageți asupra cailor, nu asupra călăreților. Foc! O detunătură se auzi și sclipiră treĭ fulgere. Douĭ caĭ căzură la pământ. Trăsura scăpă, de oare-ce fuseră numaĭ douĭ călărețĭ. Intr'un galop nebun ajunse în curtea poșteĭ, porțile fură repede închise. Ceĭ douĭ vizitiĭ își făcură cruce și mulțumiră luĭ Feodor, că le a scăpat viața.

«Contez pe voĭ, le zise Feodor, avem încă do furcă azĭ. Tâlhariĭ nu își lasă așa ușor prada. Unul din voĭ să stea la o parte a porțeĭ, cel-l'alt la altă parte. Unul să se urce în turn și să observe.

Toțĭ ascultară, și recunocură pe Feodor ca șef al garnizoaneĭ, chiar și sergentul major și caporalul, care escortaseră trăsura poșteĭ se supuseră împreună cu ceĭ-l'alțĭ doĭ soldațĭ.

Tâlhariĭ se retraseră puțin maĭ departe și dădură o salvă asupra poșteĭ. Gloanțele însă se opriră în scândurile groase de stejar. Intr'aceea numĕrul Turkomanilor, căcĭ eĭ eraŭ, se mări în mod simțitor. Eĭ hotărîră ca să facă o împresurare maĭ lungă.

Garnizoana oficiuluĭ poștal se compunea din Feodor, douĭ argațĭ, patru postilionĭ, doĭ postilionĭ strĕinĭ, un funcționar, patru soldațĭ, cu totul 14 oamenĭ apțĭ de arme. Afară de aceasta era soția șefuluĭ și două servitoare. Tâlhariĭ eraŭ 30 la numĕr. Feodor porunci a se urca pe zidurĭ două tunurĭ micĭ carĭ se aflaŭ în edificiŭ. Totul se petrecu în cea maĭ mare liniște până la amiazĭ. Soarele ardea grozav și tâlhariĭ încercară un atac cu strigăte de: Hurah! năvăliră asupra zidurilor, vroind să le escaladeze. Câțĭ-va rĕmaseră înapoĭ și împușcară cu flintele peste zidurĭ, pentru ca să gonească pe apărătorĭ. Eĭ nu'șĭ ajunseră scopul, deși doĭ dintre ceĭ împresurațĭ fură rănițĭ. Atacul i a costat câțĭ-va morțĭ și rănițĭ.

Eĭ se stabiliseră la o mică depărtare, făcêndu șĭ corturĭ din mantalele și păturile lor, perduțĭ își ridicaŭ corturile și plecară maĭ departe.

Feodor când vĕzu aceasta își zise: Ah! Soarele li s'a părut foarte arzĕtor. Când se cobori din turn i se anunță vestea că apa din fântâne seacă mereŭ. Repede convocă un consiliu de rĕzboiŭ. El zise: «Poate vom trebui să stăm împresurațĭ, 5 saŭ 8 zile, până când o întâmplare ne va scăpa din mâna acestor tâlharĭ. Fântâna noastră este astupată și abia avem apă pentru o zi. Dacă ne vom preda vom fi dușĭ în Persia saŭ în China. Avem un singur mijloc ca să scăpăm de catastrofă pentru scurtă vreme. Dacă vom da tâlharilor toate vitele noastre, atuncĭ poate vom avea apă pentru maĭ multe zile. Caiĭ nu'ĭ putem da de oare ce sunt aĭ administrațieĭ poștelor».

— Să încălecăm, să împărțim baniĭ toțĭ între noĭ și să străbatem printre rêndurile dușmanilor.

După multă discuțiune se hotărîră să deschidă porțile și să dea drumul cailor. Un servitor s'a decis ca să se strecoare până la fortăreața din apropiere. In puterea nopțeĭ deteră drumul cailor, legară de cozile oilor torțe aprinse. Se născu un sgomot infernal.

Turcomaniĭ nu înțelegeaŭ cauza acestuĭ zgomot. Servitorul încălicase neobservat și dispăru în întunerecul nopțeĭ.

A doua zi trecu, apa seca mereŭ, oameniĭ eraŭ obosițĭ, tâlhariĭ însă daŭ repețite asalturĭ. Frosia se purta ca o eroină, lega ranele împresuraților și le făcea și de mâncare.

In dimineața zileĭ a treia Feodor se apropiă de soția sa și'ĭ dete un pistol. «Froso, dacă vom fi biruițĭ și eu voiŭ cădea în luptă, ia acest pistol și scapă-te de sclavie!

— Mulțumesc Feodor, vie nu voiŭ cădea în mâinile dușmanilor, sper în servitorul care a scăpat.

— Ah! cât se va maĭ dura această stare? Apa scade mereŭ, cartușele noastre asemenea.

El o strînse în brațe și o sărută cu duioșie.

Ce se aude? Tropot de caĭ. Dacă venea un detașament noŭ de Turcomanĭ, atuncĭ totul era perdut. Feodor alergă repede pe scărĭ în jos. Nu vĕzu însă nimic. Se auziră semnale de trompete.

— Rușiĭ, Rușiĭ vin! In fugă nebună se împrăștiară Turcomaniĭ. In curând fură prinșĭ.

Se născu o luptă scurtă, mulțĭ căzură, mulțĭ fură rănițĭ. Abia jumĕtate scăpară.

Cum aŭ sosit așa de repede salvatoriĭ?

Servitorul, care plecase după ajutor, avusese norocul să întâlnească o escortă de 50 de cazacĭ. Aceștia alergară în galop și salvară pe ceĭ împresurațĭ.

Feodor primi de Țarul Rusieĭ medalia de aur pentru vitejie și fu numit inspector de poște și trăește fericit cu soția și copilul sĕŭ.

Cornel

Sĕlbatecii din insula Formosa.—(Vezĭ explicația)

CĂCIULATA

O altă localitate în judeţul Vîlcea este şi Căciulata, care e în legătură cu Călimăneştĭ, comunicaţia făcêndu-se cu bricur le carĭ în fie-care dimineaţă la 6 ore şi după prânz la 4 ore se găsesc la poarta «Mareluĭ Hotel».

Căciulata e departe de Călimăneştĭ ca la vre-o 2 km.

Drumul până la această localitate e admirabil; în dreapta drumuluĭ, jos, curge Oltul, în stânga se vĕd munţiĭ înalţĭ acoperiţĭ cu pădurĭ întinse, iar de aci drumul devine din ce în ce maĭ frumos.

In faţa priveliştelor care le întâlneştĭ în cale, nu poţĭ zice de cât: ce poziţiunĭ admirabile aŭ localităţile noastre de munte!...

In partea dreapta (la 2 klm. de la Călimăneştĭ) a şoseleĭ naţionale R.-Vêlcea—Sibiu se află o mică grădiniţă. Intrând în ea şi trecênd prin aleele care o brăsdează, veĭ da de un pavilion, prin care se plimbă persoanele carĭ fac cura. Trecênd prin pavilion în partea stângă e un zid format de petre de diferite forme avênd scrise pe ele numele diferiţilor vizitatorĭ carĭ aŭ venit să facă cură de apă de Căciulata, — şi sunt mulţĭ!

Din acest pavilion se vede o zidărie de formă rotundă — şi ea are inscriţiunĭ — din care curge apă.... de Căciulata.

* *

In privinţa descopeririĭ isvoruluĭ de la Căciulata un scriitor ne spune:

«Se zice că isvorul de la Căciulata ar fi fost descoperit pe la 1848 de douĭ călugărĭ de la Cozia, carĭ pescuind în Olt vedeaŭ că vitele de prin prejur ce se adăpaŭ, beaŭ cu multă lăcomie această apă, ba chiar se băteaŭ între ele pentru a'şĭ căpăta rîndul, în Olt însă niciĭ una nu voia să se adape.

Călugăriĭ aŭ curăţit locul unde curgea isvorul şi aŭ aşezat şi un pod. Unul din eĭ fiind bolnav, bând această apă s'a făcut bine după un scurt timp».

* *

Efectele acesteĭ ape de Căciulata aŭ fost cunoscute în toată România, fiind lăudată de Alex. Golescu. Napoleon al III lea voia şi el să vie, însă isbucnind rĕzboiul franco german, n'a maĭ venit.

De cincĭ zecĭ de anĭ descoperită şi până azĭ niciĭ un progres! Această localitate ar fi trebuit să devină staţiune balneară; până acum n'are de cât 6—7 case. Aicĭ ar trebui făcut un hotel—chiar de mărimea mareluĭ hotel de Călimăneştĭ, — căcĭ anul acesta s'a vĕzut că camerile hoteluluĭ aŭ fost insuficiente, lumea care venea, o parte aŭ găsit locuinţă în sat, alta însă—căcĭ şi odăile din sat fuseseră ocupate—se întorcea îndărăt în Rîmnic saŭ în altă parte.

Decĭ trebuinţa cere un alt hotel saŭ în Călimăneştĭ saŭ la Căciulata.

* *

Am spus maĭ sus că Căciulata e în legătură cu Călimăneştĭ. Aşa e! căcĭ de voeştĭ să vizitezĭ monastirea Cozia, Brezoĭ, Sibiu (Transilvania), trebue să trecĭ prin Căciulata. Şi un punct important: vizitatoriĭ de la Călimăneştĭ — maĭ toţĭ — vin pentru apă de Căciulata, ale căreĭ efecte sunt minunate, pentru care la expoziţia internaţională din Bruxelles din 1893, împreună cu apa No. 6 Călimăneştĭ şi cu cea de la Bivolarĭ aŭ luat medalia de aur «Diplôme de grande prix».

Apa de Căciulata conţine diferite sărurĭ cu magnesiu, sodiu etc. Gustul e sărat, nu e rea de bĕut, miroase puţin a hidrogen sulfuros. Vindecă: gravela, boalele de beşică, etc.

Raphael

DIN SUDAN

Chartum—Omdurman—Mahdiŭ—Dervisĭ

Nu departe de locul unde se împreună Nilul albastru cu cel alb, în Sudan se ridică colosale grămezĭ de ruine printre carĭ cresc fel de fel de buruienĭ şi plante acăţătoare. Jur împrejur un pustiu nemărginit. Acĭ a fost oraşul Chartum Capua comerţuluĭ cu sclavĭ «Capitala iaduluĭ» «mormêntul Europenilor». Din colo de malul Niluluĭ se află vechiul Omdurman.

La 1885, într'o noapte înfricoşată de iarnă a căzut Gordon Pasa ucis de Mahdiştĭ. Ceata lor selbatecă arde, jefueşte şi umple vĕzduhul cu ţipetela şi răcnetele lor sĕlbatice. Achmed «trimisul luĭ D-zeŭ» moare între Dervişĭ, femeĭ şi sclavĭ, luĭ îĭ succede Abdulah, în demnitatea de Chalif. La 1886 dă el poruncă aspră ca toţĭ locuitoriĭ din Chartum să părăsească în treĭ zile oraşul. Apoĭ începu opera de distrugere. Casele fură dărîmate, geamurile, uşile, petrile şi cărămizile fură transportate la Omdurman, noua cetate a Chalifilor. Din Chartum nu maĭ rĕmâne de cât arsenalul, palatul, terasa luĭ Gordon, casa misiuneĭ catolice.

Omdurman avea să devină sfînta cetate a Sudanuluĭ. Aşa voia califul, căcĭ Mahdiu este Islamul pentru sine şi cine nu crede în Machdi Achmed din Dongola, este un necredincios, fie mahomedan, creştin saŭ Evreŭ.

Dacă te urcĭ pe ruinele Chartumuluĭ, vezĭ în depărtare un vêrf aurit este lancea aurită, care strălace pe vîrful cupoleĭ. Acolo zace îngropat Mahdiul în mijlocul uneĭ curţĭ marĭ se află o mare moscheă; aicĭ îşĭ făcea el rugăciunea: Caaba Sudanuluĭ. «El Bogo»—lagărul profetuluĭ o numesc Sudaneziĭ. In limba oficială se numeşte: «Nobila Boga» luminată de lumina Mahdiuluĭ. Magnetul credinţeĭ lor este «Cabba», cupola mormîntuluĭ Mahdiuluĭ. Fie-care Omdurmanit, în frunte cu califul, emiriĭ, vice emiriĭ şi ausariĭ (resboinicĭ) aŭ pus câte o peatră la sfêntul edificiŭ. Gobba încunjurată de un zid înalt, este un mare mormênt Faki, ridicat pe locul unde a fost coliba în care şi-a dat sufletul Mahdiul. Cupola este înaltă de 80 de picioare. Lumina care pătrunde prin geamurĭ în sanctuarul alb ca zăpada şi cade pe catafalcul multicolor al Mahdiuluĭ, e atenuată prin perdele bogate. 1000 de lumînărĭ ard noaptea aicĭ.

Aicĭ se roagă Dervisiĭ şi se recrează la mirosurile, ce provin din afumarea plăcută.

Aproape de mormêntul Mahdiuluĭ se află moschea, unde se ruga Mahdiul şi Abdullah actualul calif.

Acestuĭ califĭ îĭ plăcea viaţa luxoasă. El avea o mulţime de femeĭ în haremurile sale, precum şi o mulţime de sclavĭ.

Locuitoriĭ din Omdurman se urcă la suma de 400,000 suflete, de toate culorile. Aicĭ a fost luptă teribilă a trupelor anglo-egiptene, comandate de Kitschener-Paşa.

O urcare pe vulcanul Aetna

In «Reize-Zeitung», ziarul internaţional al călĕtoriilor aflăm următoarea descriere a uneĭ escursiunĭ pe vulcanul Aetna din Sicilia:

«Favorizaţĭ de un timp frumos, ne am adunat o societate veselă de opt bărbaţĭ pentru ca să ne urcăm pe cel maĭ înalt vulcan din Europa, Aetna, înalt de 3300 metri deasupra niveluluĭ măreĭ. Am părăsit Messina seara la 5 ore cu trenul şi am ajuns la 9 ore la Catania, pe o căldură grozavă de 35° C. A doua zi dimineaţa la 4 ore, am plecat cu trăsurile la orăşelul Nicolosi unde am ajuns pe la orele 7. Aicĭ am încălecat pe catîrĭ şi sub conducerea uneĭ călăuze harnice am pornit la drum. Am ajuns la o înălţime de 1000 m. De aci se desfăşură înaintea ochilor noştri o panoramă încântătoare. Soarele ardea din ce în ce maĭ tare, dar un curent de aer bine-făcĕtor ne maĭ recrea puţin. Am străbătut prin pădurĭ tinere de castanĭ, printre pomĭ roditorĭ, am trecut pe lângă Monte Rinazzi (1166 m.) şi Monte Cincilio (1275 m.) şi la amiazĭ am ajuns la cantoniera zidită de societatea italiană alpină.

Punctul acesta e situat la o înălţime de 1700 m. Temperatura era 22° C. Aci am găsit limonadă proaspătă, care ne maĭ recori puţin. După un popas de vre-o oră, am plecat maĭ departe prin Regione deserto, Montagnola, marele Frumento, peste un câmp de cenuşă de vre o 2000 m. până la casa engleză ultima haltă. Acolo am ajuns seara la 6 ore la o înălţime de 2950 m. şi la o temperatură de 11° C.

In casa engleză, care şi-a primit numele de la ofiţeriĭ englezĭ carĭ eraŭ în garnizoana Messina pe la începutul secoluluĭ acesta, am dormit peste noapte, după ce ne-am desfătat privind măreţul apus al soareluĭ.

A doua zi dimineaţă la 4 ore (7°C.) am făcut pe jos ultima distanţă până la vîrf. Domnea un vînt rece la 5°C. deasupra luĭ zero.

Ne aflam direct deasupra crateruluĭ colosaluluĭ vulcan. Ne-am uitat pe crater şi am vĕzut foarte bine păreţiĭ. Aruncând privirea spre vest vedeam o panoramă încântătoare.

Insula Sicilia sta la picioarele noastre ca un relief gigantic, la coastele nordice se vede frumosul golf de Taormina, la sud golfurile Augusta şi Syrakusa, spre sud la Girgenti dispare uscatul, pe când spre vest se aflaŭ colinele încoronate cu oraşe. Peste Sicilia vedeam frumosul ţĕrm de la Reggio şi capul Sparlivento, peste culmile munţilor calabricĭ golful de Taranto, în nord insulele liparice, spre est insula Malta şi în vest Aegadele.

După ce am privit maĭ multă vreme, ne-am coborît pe drumul pe care venisem.

Calendarul chinez

Secolul chinez, dacă'l putem numi ast fel, constă din un period de 60 de anĭ, numit Linck Schiap, adică şease lemne. Singuraticiĭ anĭ îşĭ aŭ numele lor propriĭ. Maĭ întâĭ Chinezul are o serie de zece cuvinte, carĭ în prima jumĕtate a anilor se repetă. Ele îşĭ trag originea din natura anorganică şi înseamnă după seria lor: lemn mort, lemn ars, foc extern, foc intern, câmp părăginit, câmp cultivat, două minerale, apă obicinuită, apă de bĕut.

Cuvîntul prim lemn (Schiap) înseamnă un spaţiŭ de timp de zece anĭ. O doua serie de anĭ îşĭ are numele din natura organică. Cuvîntele înseamnă după ordinea lor: guzgan, vită, tigru, iepure, balaur, (personificărea furtunilor şi a melureĭ), şearpe, cal, capră, maimuţă, puiŭ, câine şi porc.

Anul 1897 a fost al 34-lea din ciclu 76 al chimogieĭ chineze şi avea numele chinez Dinh-Dan, adică foc intern şi puiĭ şi însemna an de pace.

Anul 1898 se numeşte Mo-Tuat, câmp părăginit şi câine şi însemnează că toate puterile state ale poporuluĭ se depărtează de la cultivarea pămîntuluĭ, pentru ce să le întrebuinţeze în contra năvăliriĭ duşmanilor şi pentru apărarea turmelor

Anul actual după chimologia chineză este 4585 de la facerea lumeĭ, pe care chineziĭ o pun cu 2687 de anĭ maĭ înainte de naşterea luĭ Christos. Christos s'a născut prin urmare în anul 58 al cicloluluĭ 44.

Chinezul nu va întreprinde nimic într'un an, care însemnează nenorocirea.

Impărţirea anuluĭ chinez, ca şi la cele-l'alte popoare se bazează pe cursul luneĭ. Chinezul cunoaşte însă o simplă împărţire, atât 24 de semĭlunĭ cât şi 12 lunĭ. Anul chinez, ca şi al nostru are patru anotimpurĭ, şi sĕptămânĭ, carĭ sunt de două felurĭ: de 15 şi de 10 zile.

In urmă această lună se împarte saŭ două sĕptămânĭ saŭ în treĭ. Zilele luneĭ se numĕră după cifre. Ziua se împarte în două. Ziua are 7 ore, noaptea 5, prin urmare ziua întreagă are 12 ore, şi ora chineză este îndouit de mare ca cea europeană.

Orele se împart în minute duble, minute şi secunde.

C.

Sălbateciĭ din insula Formosa

Insula din mările Chineĭ, căreia i s'a dat de navigatoriĭ europenĭ numele de Formosa, n'a usurpat de loc acest renume.

In centrurile muntoase se ascund ceĭ maĭ vechĭ locuitorĭ, carĭ n'aŭ avut pentru a fugi, vastele teritoriĭ ale unuĭ continent, cum sunt pieile roşiĭ din America de Nord. In Formosa, există ast fel populaţiunĭ de maĭ multe rase.

Ceĭ maĭ sălbatecĭ, sunt Igoroţiĭ.

Aceştia sunt îngrozitorĭ prin cruzimea şi sălbătăcia lor. Eĭ aŭ obiceiul de a se urca în vêrful munţilor şi a se uita dacă vre-un imprudent se apropie ca să taie lemne, saŭ să extragă cărbunĭ. Indată ce îl zăresc, alunecă pe din dosul tufişuluĭ cu lăncele lor, saŭ cu cuţite marĭ. Odată la pămênt, eĭ îĭ taie capul şi lasă cadavrul acolo.

In urmă, iaŭ capul victimeĭ şi se plimbă cu el scoţând urlete de bucurie, după care ucigaşul păstrează capul în bordeiul sĕŭ.

Când un Igorot a tăiat un numĕr determinat de capete, are atuncĭ, ca recompensă, dreptul de a vinde pipe carĭ constaŭ dintr'o bucată de lemn scobit la un cap.

Neavênd nicĭ o idee despre scris, eĭ îşĭ numĕră aniĭ făcênd nodurĭ pe o funie.

Cât-va timp înainte ca o flotă franceză să fi debarcat în faţa insuleĭ Formosa, selbateciĭ din munţĭ constatând că oameniĭ de acolo trăesc în bune relaţiunĭ cu chineziĭ de pe litoral, puseră totul în mişcare ca să aducă discordie printre eĭ.

Ast-fel, sălbateciĭ deciseră în adunarea rĕzboinicilor lor, — căcĭ eĭ nu aŭ de loc şef—ca să facă o năvălire la Pepo-hoan, populaţie care se unea cu chineziĭ emigraţĭ.

Trupa sĕlbatecilor se împărţi în două. Una din bande scoborî spre veciniĭ suspecţĭ, iar cea-l'altă, care forma elita luptătorilor, se îndreptă spre mare, unde se găsea un sat de chinezĭ, atraşĭ de abundenţa peşteluĭ din apele Formoseĭ.

Sĕlbateciĭ căzură pe neaşteptate, în timpul nopţiĭ, asupra Pepo-hoanilor. Toţĭ aŭ fost ucişĭ, bărbaţĭ, femeĭ şi copiĭ.

In acelaş timp, la cincĭ leghe de acolo, pescariĭ chinezĭ, fură atacaţĭ de a doua bandă şi masacraţĭ înainte de a putea pune vr'o rezistenţă. Numaĭ carĭ pescuiaŭ în largul măreĭ, putură scăpa cu viaţă.

O parte din victimele chineze aŭ fost aruncate în focul produs din incendiŭ, şi după ce corpurile aŭ fost fripte, sĕlbateciĭ s'aŭ dedat la orgiĭ de canibalĭ.

O călĕtorie

în pământurile descoperite de

Cristofor Columb

De la 6 ore dimineaţa eram legat la postul meŭ, lângă timonier, aci ajutându l, aci călăuzându l în tim

pul diferitelor faze ale meteoruluĭ; perdusem aproape aproximativ ideia timpuluĭ trecut; ordonaĭ decĭ unuĭ marinar de a întreba câte ore sunt pe ceĭ din echipagiŭ care stăteaŭ sub copertă recomandându-le însă cea maĭ mare prudenţă când se deslipesc de la locul lor, căutând de a profita de intervalul dintre un val şi cel l'alt.

Cu toate precauţiunele luate, el pe când executa ceea ce eŭ 'ĭ spusesem, un val puternic făcu să dispară din ochiĭ meĭ întreaga copertă a luĭ *Corsaro*.

Nu maĭ vĕzuĭ nimic.... pierdut.... dar nu... mulţumesc ceruluĭ, 'l zăriĭ într'un colţ opus ţinêndu se cu putere de un lemn.

El fu salvat ca prin minune!.... Valul care 'l luase de pe copertă, 'l pusese la loc.

Cred că aceste valurĭ, adevĕrate coline de apă mĕsuraŭ aproape zece metri de înălţime.

Partea cea maĭ joasă a coperteĭ luĭ «Corsaro» era cu un metru maĭ jos de nivelul apeĭ.

In orele de după amiazĭ încetă pericolul unuĭ iminent dezastru, dar furtuna tot maĭ era şi vîntul sufla cu putere şi tocmaĭ în ziua de 14, după acea furie a elementelor a urmat o reacţiune de linişte care a urmat patru zile în timpul cărora am făcut foarte puţine mile

Şi tocmaĭ în aceste zile de linişte când «Corsaro» pierdu avantagiul drumuluĭ făcut, de la 5 până la 14, asupra vaselor «Flavio», «Gioia» şi «Amerigo Vespucci» care ne aŭ întrecut căcĭ aŭ navigat cu vaporĭ.

La 19 vĕzênd aparenţa discretă a timpuluĭ puseserăm pânza cea mare, căcĭ ne găseam la aproape 100 mile de insulele Corso şi Flores, dorind a fi maĭ mult la largul insulelor Azore, în ale căror apropierĭ, în timpul echinoxiuluĭ, se întâlnesc furtunĭ violente.

In aceste zile trecu pe lângă noĭ vaporul englez «Ixia», aşa de aproape în cât puturăm să'ĭ citim numele; era primul bastiment întâlnit după 24 de zile de navigaţie.

La 20 Septembrie, ţinênd toată ziua drapelul naţional înălţat am voit să comemorez fericitul eveniment, care a făcut din Roma capitala Italieĭ.

In zilele de 20 şi 21 Septembrie avurăm timpurĭ maĭ mult saŭ maĭ puţin ceţoase, la 22 furăm apucaţĭ de un puternic vênt care, variând în intensitate, a durat două zile, însoţit de un puternic curent în aceeaş direcţiune, îndepărtând pe *Corsaro* de cercul pe care trebuia să'l parcurgă.

Era echinoxiul care se anunţa cu vênt puternic şi marea agitată!

Ce deosebire între liniştita navigaţie făcută de *Corsaro* în 1888 la Azore atuncĭ când, favorizaţĭ de un timp excepţional de frumos, puturăm să pescuim într'una.

In noaptea de 24 vĕzurăm pentru prima oară un curcubeŭ de lună. El nu era splendid şi strălucitor de lumină ca acela al soareluĭ; dar palid şi gălbuĭ, după cum se cuvine modestuluĭ astru nocturn.

Marinariĭ, deja rĕŭ impresionaţĭ de furtunoasa navigaţiune din zilele precedente, traseră din această vedere tristă pronosticurĭ de vr'o furtună echinoxială; din fericire, asta nu se întâmplă.

Acum călĕtoria luĭ *Corsaro* de pe coastele Americeĭ la acelea ale Europeĭ eraŭ pe sfârşit şi ne apropiam de coastele Portugalieĭ.

La 26 Septembrie cerul începu să se însenineze, marea era uşor agitată de un vênt încet care ne face ca să străbatem 7—8 mile pe oră, deşi aveam întinsă pânza cea mică.

După atâtea zile de umiditate şi de ploaie, puturăm să admirăm soarele, care în timpul călĕtorieĭ nu strălucise de loc pe *Corsaro* şi puturăm decĭ să uscăm pânzele şi sforile noastre, carĭ aveaŭ nevoie de asta.

Toţĭ aveaŭ o mulţumire neobişnuită; chiar *Nina*, căţeaua de San-Bernard, tovarăşa noastră de drum, care sta mereŭ închisă în cabină, sărea cu bucurie, fericită şi ea că se putea încălzi din noŭ la razele soareluĭ.

Eraŭ orele 10 dimineaţa când coastele Portugalieĭ apărură în fine la orizontul depărtat.

Puţin câte puţin, ea se făcu maĭ vizibilă, aşa că puturăm deosebi Sierra Monchique, care se distingea cu înalţele eĭ vârfurĭ de munţĭ Foja şi Estrella, vizibile la o mare distanţă; numaĭ sub acest şir de munţĭ se desemna lungul cap al Sfântuluĭ Vincenţiŭ. Eram într'adevĕr satisfăcut. Eram mulţumit!

După o navigaţie plină de pericole, condusesem yachtul meŭ la un punct aşa de bun; acest sentiment era împărtăşit şi de bravul meŭ echipagiŭ şi voiŭ ca acea zi să fie sĕrbătorită şi pentru *Corsaro*.

După ce reparaiŭ toate stricăciunile, am întins toate pânzele şi astfel am îndreptat prora spre strîmtoarea Gibraltar.

Dacă la 26 Septembrie fu prima zi senină pentru «Corsaro» de la plecarea sa din New-York, fu şi pentru una din acelea a căreĭ amintire nu o vom uita nicĭ odată, căcĭ ne-am întâlnit cu tovarăşiĭ noştri de călĕtorie.

Aflêndu-mĕ la aproape şeapte mile de capul Sf. Vincenţiŭ, zăriĭ la stânga, în spre coasta portugeză, două vase de rĕzboiŭ cu prora opusă celeĭ a noastră.

Dacă ar fi ţinut acelaş drum cu noĭ, m'aş fi gândit că ar fi putut fi «Flavio Gioia» şi «Amerigo Vespucci», dar direcţia urmată de ele era nesxplicabilă şi manevraĭ singur spre a mĕ apropia, pentru ca să le cunosc naţionalitatea.

Da... cu toată distanţa, putuĭ să disting drapelul italian!

Eraŭ într'adevĕr tovarăşiĭ noştri de călĕtorie carĭ, prin forţa aburilor timpuluĭ, ne părăsiseră la 2 Septembrie şi care printr'o prea fericită combinaţie, ne-am regăsit în apele Sfântuluĭ Vincenţiŭ unde eraŭ ancorate aşteptând pe «Vittorio Emanuele» rĕmas înapoĭ.

(Va urma).

Varietăţĭ

Cea maĭ mare peatră din lume.— La Vinalhaven, statul Mainuluĭ (Statele-Unite), s'a descoperit cea maĭ mare peatră care a fost scoasă din pămînt. Compania granitilor din Bodvelle a scos o peatră enormă. Inălţimea eĭ e cu mult maĭ mult de cât pyramidă din Egypt. Compania a extras acel monolit pe spesele eĭ, neprimind încă nicĭ o întrebuinţare; se pare că va servi drept monument, care trebue ridicat în onoarea generaluluĭ Grant.

—x—

Rĕsplată meritată. — Mareşalul Daendels, care pe timpul dominaţiuneĭ francezo olandeze, era guvernator în Iava, domnea cu o energie de fer. Din această cauză era urgisit de toţĭ, dar temut Intr'o zi, într'o societate de ofiţerĭ, un căpitan nu vru să ciocnească cu ceĭ-l'alţĭ, când se ridicase un toast pentru guvernator.

Fapta aceasta ajunse la urechile mareşaluluĭ Daendels. Acesta dete o masă mare, la care chemă pe toţĭ ofiţeriĭ, între carĭ şi pe căpitanul, care era supĕrat fiind că nu'l trecuseră pe tabloul de avansare Căpitanul trebui să vină.

La sfîrşitul meseĭ adjutantul mareşaluluĭ ridică un toast în onoarea acestuia. Toţĭ ceĭ prezenţĭ se ridicară, numaĭ căpitanul nu se ridică, ci sta liniştit pe scaun. In zadar camarazi iĭ făceaŭ semne. Căpitanul sta liniştit, ca şi când nu l'ar fi privit de loc toastul. Atuncĭ mareşalul Daendels sări în sus, scoase un pistol şi strigă: «Căpitane, te-aşĭ fi împuşcat cu acest pistol, dacă aĭ fi fost laş şi ţi aĭ fi călcat convingerea. Eştĭ un soldat brav, curagios şi om de convingere. Adu mâna să ţi o strîng. Te numesc major!»

ZIARUL CĂLĔTORILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
» 2.50 « 1/2 « « «
Abonațiĭ pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORILOR
apare o dată pe săptămână
—MARTEA

INFIRMIERA LEPROȘILOR.—(Vezĭ explicația)

Anunciŭ

Aducem la cunoștința cititorilor noștriĭ că *Ziarul Călĕtoriilor* primește spre publicare în coloanele sale descrierea localităților maĭ însemnate, a băilor, etc., din țară, precum și descrierea escursiunilor făcute de societăți, de turiști etc

Infirmiera leproșilor

Intr'o notă adresată de curând societățeĭ geografice din Paris, de către Emile Muller, profesor la liceul imperial rus din Tachhent (Turchestan) dedea curioase amĕnunte asupra cartierelor de leproșĭ din nordul orașuluĭ Bukara.

Numaĭ la vîrsta de 17 anĭ apar asupra acestor nenorocițĭ primele simtome a boaleĭ care, treĭ anĭ maĭ târziŭ, va coprinde tot corpul. Emirul din Bukara— după sfaturile medicilor rușĭ—a ordonat separarea femeelor de bărbațĭ și a decis crearea, ca la Petersburg, a unuĭ ospiciŭ unde să fie chemațĭ ceĭ maĭ bunĭ specialiștĭ. Dar, așteptând aceștĭ nenorocițĭ nu primesc nicĭ un ajutor și de oare ce căsătoria nu le este de loc interzisă, o nouă generație nu poate lipsi de a propaga boala în toată Asia centrală.

D Muller semnala în acelaș timp o plantă, care ar avea proprietatea de a vindeca lepra și pe care o engleză, miss Marsden s'a dus s'o caute în fundul Siberieĭ.

Această lungă călĕtorie de 2,500 kilometri, făcută într'un scop cu totul umanitar, va figura printre cele maĭ interesante din epoca noastră.

Eroina noastră e o tînĕră infirmieră a căreĭ existență a fost consacrată până acum omenireĭ suferinde și în special leproșilor. Abia în vîrstă de 19 anĭ, în 1877, ea cedă aspirațiunilor sale de arzĕtoare caritate și abnegație și, traversând mările, veni să dea îngrijirile eĭ desinteresate victimelor din rĕzboiul turco-rus. Rănițiĭ din Sistov și din Schipka n'aŭ uitat pe această femee infatigabilă; ordinul Cruceĭ Roșiĭ și alte distincțiunĭ recompensă devotamentul sĕŭ.

La Sistov a îngrijit douĭ leproșĭ bulgarĭ și spectacolul acesteĭ boale oribile și respingĕtoare— care găurește corpul mâncându l cu ulcerele (bubele) ce veșnic se măresc, o adevĕrată «putrezire de carne»—i-a dat o maĭ mare energie pentru a îngriji pe aproapele eĭ. De atuncĭ ea hotărî să se devoteze serviciuluĭ leproșilor.

După terminarea rĕzboiuluĭ, miss Marsden a trebuit să însoțească la Noua-Zelanda pe una din surorile sale care era foarte bolnavă. După moartea sa, ea luă direcțiunea unuĭ ospiciŭ din Wellington. Citirea unuĭ articol a d-luĭ Mackensie asupra lepreĭ, îĭ cauză o ast-fel de emoțiune, în cât se îmbarcă numaĭ de cât pentru Londra, ca să solicite favoarea de a merge, în calitate de infirmieră în ospiciile imperiuluĭ indian. Regina Anglieĭ îĭ arătă multă bunăvoință și interes; dar, înainte de a pleca pentru Indiĭ, călĕtoarea dori să viziteze ospiciile de leproșĭ din Europa și să studieze teribila boală pe care voia s'o combată.

Principesa de Galles îĭ dete scrisorĭ de întroducere la țarina, sora sa, în scop de a-ĭ înlesni vizitarea stabilimentelor ospitaliere din imperiul rus.

Serviciile pe carĭ mis Marsden le a adus în timpul rĕzboiuluĭ, unite cu proiectele eĭ caritabile, i aŭ atras primirea cea maĭ favorabilă la Petersburg și în luna Maĭ, 1890, ea întreprinse o călĕtorie pe la ospiciile de leproșĭ din Caukazia, Palestina, Cipru, Constantinopol și Batum.

Ajungĕnd la Tiflis, miss Marsden auzi vorbindu se de o plantă care vindeca lepra și care se găsea în Siberia. Ea nu ezită de a se întoarce la Petersburg, în speranța să obție de la împĕrăteasă autorizația de a căuta acel prețios leac și a-ĭ încerca efectele.

Țarina, viŭ mișcată de zelul eĭ, a dat ordine ca totul să se pue la dispoziția d șoareĭ Marsden, spre a vizita ospiciile și lazaretele ce va întâlni în drumul eĭ.

Miss Marden îșĭ propuse să ajungă la Yacutsk, un oraș din fundul Siberieĭ, dincolo de rețeaua ferată și telegrafică și aproape necunoscută europenilor.

Această călĕtorie, în mijlocul ierneĭ, făcută cu sania, era o aventură întreprindere, maĭ cu seamă pentru o femee.

Pe la sfîrșitul luĭ Februarie miss Marsden părăsi Moscova, ducĕndu-se la Samara și după aceea la Ufa.

Acolo 'i se confirmară știrile din Tifls. Leacul lepreĭ se găsea prin împrejurimile luĭ Yacutsk și monseniorul Dens, episcopul din Ufa, care 40 de anĭ fusese misionar în acea regiune, îĭ afirmă că a vĕzut prețioasa plantă și a constatat maĭ multe vindecărĭ de leproșĭ prin întrebuințarea eĭ.

Prelatul îĭ făcu un mișcător tabloŭ a acelor nenorocițĭ, carĭ trăiaŭ în locurĭ singuratice, saŭ prin dese pădurĭ și ducĕnd o viață ce nu se poate descrie.

Indată ce un bolnav e presupus a fi atins de lepră, e secfestrat de ceĭ carĭ îl înconjoară, pus într'un cort separat, saŭ într'un cort comun de 8 metri lungime și 3 lățime, unde o duzină de leproșĭ zac pe băncĭ saŭ pe pămĕntul gol.

Eĭ se hrănesc cu pește uscat pe care i'l aduc rudele, dar fără să aibă pâine, nicĭ sare. Aceĭ carĭ le aduc proviziunĭ, se apropie cu desgust de cort, depun alimentele și se depărtează la moment. Când vre unul din leproșĭ moare, stă acolo până ce vine cel cu merindele. Iarna, e peste putință a se săpa pămĕntul înghețat și cadavrul rĕmâne afară prada lupilor.

In cortul izolat, viața leprosuluĭ e încă maĭ oribilă: se poate zice că e îngropat de viŭ Când vine omul cu merindele, el se târăște și le ia cu mâna luĭ acoperită de bube. Dacă vizitatorul găsește ultimele merinde intacte, intră în cort și pipăe cu bastonul sĕŭ, prevĕzut la cap cu un cârlig de fier, corpul plin de rănĭ al leprosuluĭ; acesta îndurând atuncĭ groaznice durerĭ, scoate lungĭ gemete. Asigurat că nenorocitul nu e încă mort, omul cu merindele se depărtează.

Cu toate aceste condițiunĭ deplorabile, câțĭ-va leproșĭ aŭ putut fi vindecațĭ, grație planteĭ care crește, în stare sĕlbatecă, pe malurile miculuĭ rîŭ numit Ugur.

Iată în ce mod s'aŭ descoperit efectele aceseĭ miraculoase plante:

Pe malurile rîuluĭ era aruncat un lepros. Deși familia sa îĭ aducea zilnic de mâncare, totușĭ boala se agravă așa de mult, în cât nu maĭ putu să stea în picioare și căzu jos. După câte-va zile observă cu surprindere că bŭbele în loc de a se învenina, se usucă cu încetul și constată că această vindecare se atribue contactuluĭ cu unele plante, foarte abundente în acea parte a loculuĭ.

Făcĕndu-se în urmă experiențe, s'a dovedit în adevĕr eficacitatea aceleĭ plante..

Episcopul Denys povesti d șoareĭ Marsden că un tînĕr medic se instalase în mijlocul leproșilor, în scop de a studia diferitele fase ale boaleĭ și acțiunea curativă a planteĭ în chestiune, dar el a murit înainte de a putea să 'șĭ comunice observațiunile.

Cât a stat acolo, miss Marsden, a făcut o importantă descoperire: bacilul lepreĭ a fost descoperit la un pește foarte abundent în acel district.

Acest pește formează fondul hraneĭ locuitorilor de acolo; ast-fel se explică afluența leproșilor în împrejurimile luĭ Yacutsk.

Miss Marsden adună toate aceste informațiunĭ și cu sufletul plin de speranțe, se reîntoarse în Europa. In trecerea eĭ țĕraniĭ alergaŭ cu grămada, aducĕnd pe bolnavĭ, pe carĭ miloasa d-șoară se grăbea a le veni în ajutor.

Fie ca în curĕnd să silințele miss Marsden n'aŭ fost pierdute și că pe

viitor lepra, ca şi turbarea, poate să fie combătută cu succes.

Depeage.

10.000 de ani INTR'UN SLOIU de GHIAŢĂ

Povestire fantastico-ştiinţifică
de
L. BOUSSENARD

CAP. I.

Singur în mijlocul gheţurilor polare.—Ultimele gândurĭ ale unuĭ om îngheţat.—Invierea.—Uimire.—Minune saŭ halucinaţie.—Impresionabilitate ciudată. — Mişcări între cer şi pământ. Inţelegerere în limba chineză.—Un anacronism viŭ. — Nu maĭ este Europa? — Negriĭ şi Chineziĭ. — Cine sunt oameniĭ aceia cu capetele prea marĭ?—Levitaţiunea.

Din toate părţile banchiza de ghiaţă trosneşte, detună, se desface, se risipeşte. Sloiĭ albăstriĭ, cu colţurĭ ascuţite, cu forme fantastice, se isbesc, lunecă, sar şi se lipesc pentru a se zdrobi din noŭ.

La orizon, o lucire nehotărîtă iluminează cerul de o culoare albastră închisă, presărat de stele ce scânteiază cu o strălucire ne-maĭ văzută.

Sub acest firmament neîndurat e iadul de ghiaţă cu singurătatea'ĭ posomorîtă şi desnădăjduitoare.

In mijlocul acestuĭ chaos formidabil ale căruĭ grozăviĭ ar fi de sigur micşorate printr'o încercare de descriere, un om, cu totul singur, îşĭ trage sufletul pe un sloiŭ de ghiaţă.

Aţĭ citit bine: cu totul singur!

Ultimul rĕmas în viaţă dintr'o expediţiune polară, după ce şi a vĕzut vasul zdrobit de sloiurĭ, după ce a asistat la moartea tovarĕşilor sĕĭ, din cauza lipsurilor, după ce i-a vĕzut înghiţiţĭ de abisurĭ, el a rĕmas tot viŭ; prin ce minune!

Nu maĭ avea nicĭ adăpost, nicĭ proviziunĭ, nicĭ ajutoare posibile, nicĭ speranţă.

In neputinţă de a lupta maĭ mult, simţind că 'ĭ vine moartea, se culcă nepăsător pe ghiaţă, se învĕlui în blana sa şi 'şĭ aşteptă sfîrşitul.

Cu toate suferinţele sale spăimântătoare, sporite încă de dezastrul la care a fost martor, dênsul îşĭ analizează ultimele impresiunĭ şi e coprins de o plăcere aspră simţindu-se intrând în neant.

In momentul acesta, lumina care, cu puţin înainte, auria uşor orizonul şi piscurile de ghiaţă, înroşi de o-dată cerul făcĕnd galbene stelele. Făşiĭ luminoase, a căror strălucire d'abea o sufĕr ochiĭ sĕĭ orbiţĭ, sbucnesc în toate părţile, plutesc lin printre stratele străvezii ale neîndurtuluĭ eter şi fac să scânteeze în culorĭ multe, sloiĭ banchizeĭ.

Omul zîmbeşte ironic şi murmură:

— Fie bine-venită această aurora boreală; ast-fel voiŭ muri în splendorĭ de apoteoză.

Curênd extremităţile'ĭ rĕcesc. O amorţire generală foarte rapidă, se întinde în corpul luĭ. Senzaţia de frig sporeşte încă, dacă e cu putinţă, în tărie. Corpul devine ţeapĕn, gândirea există.

Cu toate astea organismul nu e nesimţitor, cum s'ar putea crede.

Ba încă suferinţa sporeşte de acel frig groaznic care solidifică mercurul şi face alcoolul gros ca siropul.

Desorganizarea începe şi ea e dureroasă până la nebunie.

Presupuneţĭ un om afundat într'o găleată cu apă fierbinte de 70 de grade. Acest spor de căldură va desorganiza repede elementele corpuluĭ sĕŭ a căruĭ temperatură e numaĭ de 37°7. Dênsul va pieri maĭ repede saŭ maĭ încet în chinurĭ oribile pentru că aceste elemente nu pot rĕmânea împreunate la aşa temperatură.

Supune'l, din contra, la un frig de 70°. Organismul sĕŭ va ceda agintuluĭ producĕtor de frig o cantitate din propria sa căldură proporţională cu aceea pe care o primea maĭ înainte de la lichidul înfierbântat până la 70° şi rezultatele vor fi întocmaĭ aceleaşĭ.

Desorganizarea va fi la fel, orĭ că va fi produsă de frig orĭ de căldură.

Ia în mână o bucată de mercur solidificat de ger şi o bucată de fier înfierbântat. Pielea va fi desorganizată în primul caz printr'o scădere bruscă şi mare de căldură; în al douilea caz printr'un spor grabnic şi mare de căldură.

In amêndouĕ cazurile, senzaţia de caldură va fi aceeaşĭ.

Murindul horcăie cu un glas stins cuvintele de: arsură, congelaţie!

Faţa luĭ, de o albeaţă de marmoră, nu maĭ are expresie.

Inima 'ĭ maĭ bate încă, însă din ce în ce maĭ slab, în mijlocul cavităţeĭ toracice aĭ căreĭ pereţĭ nu maĭ sunt ridicaţĭ de mişcarea ritmică a respiraţiuneĭ.

Ochiĭ sgâiţĭ, înconjuraţĭ de gene acoperite de chiciură, rĕmân aţintiţĭ la radioasele luminĭ ale auroreĭ boreale, şi gura luĭ cu buzele vinete, scorojite, crăpate de groaznicele muşcăturĭ ale vêntuluĭ polar, rĕmâne deschisă, zgârcită.

Canalele arteriale şi vînoase, întărite şi semĕnând a nişte ţevĭ de piatră, mână încet prin ele, prin muşchiĭ de asemenea împetriţĭ, sângele care se tot îngroaşă, se solidifică şi în curând o să rĕmână ţeapĕn ca un arbore de mărgean în reţeaua luĭ circulatorie.

Insă nerviĭ îşĭ păstrează până în ultimul moment o slabă sensibilitate care se transmite organuluĭ gândireĭ.

In momentul de a fi pentru vecie zidit în colosala grămădire de gheţurĭ enorme, are conştiinţă de sine însuşĭ şi poate încă să 'şĭ zică:

— D'acum s'a isprăvit. Suferinţele îmĭ încetează. Intru în neant. In sfîrşit!...

Şi corpul luĭ devenit sloiŭ, atom pierdut în mijlocul stratificaţiilor monstruoase ale banchizeĭ, se lipeşte tot maĭ strîns de sloiul pe care se află, se încrustează în el pentru eternitate.

. . . .

Eĭ, dar oare mormêntul acesta spăimêntător n'o să rĕmână neviolat?

Prin ce minune neînţeleasă de mintea omenească, corpul acesta, cimentat întru cât-va în mijlocul chaosuluĭ care l'a absorbit cu încetul, e agitat de o uşoară tresărire?

Trecut-aŭ oare anĭ, secole saŭ numaĭ minute din momentul când singuratecul om din marea de ghiaţă, hipnotisat de aurora borealǎ s'a simţit pierind?

Nu e nicĭ o îndoială că omul trăeşte.

O sbârnăire confusă îĭ isbeşte urechile.

Ochiĭ luĭ, rĕtăciţĭ încă, zăresc forme nehotărîte carĭ se mişcă cu o iuţeală ciudată. O căldură uşoară îĭ scaldă lin membrele înţepenite; fiinţa sa întreagă pare a se afunda într'o fericire infinită.

Mult timp încă muşchiĭ îşĭ păstrează tăria de piatră şi mult timp asemenea inima refuză de a bate într'un chip apreciabil, ochiĭ de a se mişca, trăsăturile de a 'şĭ relua expresia vieţeĭ.

Curând imaginile devin maĭ lămurite şi în general percepţiunile maĭ pronunţate.

Murindul, saŭ maĭ bine zis reînviatul, începe să se agite şi să murmure câte-va cuvinte, apoĭ o expresie de mirare, aproape de uimire se arată de odată pe figura luĭ.

Liberat de blana groasă care odinioară 'l învĕluia hermetic de la cap până 'n tălpĭ lăsându-ĭ d'abea faţa descoperită, el apare sub aspectul unuĭ om ajuns la ultimele limite ale bĕtrâneţeĭ.

Insă era o bĕtrâneţe voinică, lipsită de slăbiciune, de sfîrşenie.

Fruntea luĭ largă, proeminentă, prea puţin încreţită, e încoronată de plete lungĭ şi dese, cărunte, aspre, inculte, carĭ 'ĭ cad până la ceafă. Ochiĭ luĭ negri, umbriţĭ de sprîncene groase, încâlcite, aŭ o privire adêncă, magnetică. Nasul, coroiat ca un cioc de vultur, dă profiluluĭ sĕŭ o expresiune de mare majestate, sporită încă de o barbă lungă care 'ĭ acoperă obrajiĭ, faţa şi 'i se lasă până la mijlocul pieptuluĭ.

La glasul luĭ, cu ton acoperit încă, răguşit, înăbuşit, rĕspund vocĭ aşa de bine, în cât par ciudate; ele sunt muzicale şi pronunţă, într'o limbă necunoscută, silabe ce par incom-

patibile cu gâtlejul omenesc.

Ar fi crezut cine-va că acea melodie enervantă pe care ar produce-o bucăţile subţiri de cristal, atinse uşor de un ciocănaş de catifea.

Cu toate astea, silabele sunt articulate, însă ele nu aŭ pentru murind de cât o însemnare curat fonetică şi nu par a face parte din nicĭ una din limbele întrebuinţate pe planeta noastră.

Bĕtrânul, sub influenţa stingerilor multiple şi repetate carĭ 'ĭ daŭ expresia uneĭ descărcărĭ electrice foarte slabe însă apreciabile, se agită în sfîrşit şi începe să vorbească.

El simte că o parte din vigoare i se întoarce cu încetul şi, lucru ciudat, i se pare că aceste atingerĭ, provenind de la un grup de oamenĭ carĭ'l înconjură îĭ transmit încetul nouĭ forţe.

Dar să fie oare oamenĭ aceştia ?

Necunoscutul nu e oare jucăria uneĭ iluziunĭ, a unuĭ vis rĕŭ ? N'are el dreptul d'a se îndoui de simţurile sale după ce a trecut prin domeniul morţeĭ ?

Dînsul s'a ridicat pe obiectul care'ĭ suportă greutatea corpuluĭ şi constată cu o mirare vecină cu nebunia că printre fiinţele acelea carĭ se învêrtesc în jurul luĭ sunt unele carĭ nu ating pământul.

Atârnate ca de nişte fire invizibile la o înălţime ce variază între câte va centimetri şi un metru, ele lunecă ca nişte umbre cu mişcărĭ fireştĭ, armonioase chiar ; fac gesturĭ cu braţele saŭ cu mâinele ; îşĭ pleacă saŭ îşĭ întorc capetele ; înaintează, se înapoiază, se urcă, se coboară cu atâta uşurinţă ca şi cum n'ar părăsi pământul.

De sigur visez, exclamă d'o dată bĕtrânul ca şi cum spera că sgomotul glasuluĭ sĕŭ o să'l aducă la realitate.

Unde sunt ? Cine sunteţĭ ?

La aceste cuvinte rostite cu un glas aspru, ciudatele creaturĭ îşĭ înceteazā cuvintele melodioase până la enervare.

Ca şi cum urechile lor delicate, obişnuite cu sunete aşa de line, n'ar putea să suporte o aşa cacofonie, ele se depărtează îndată lunecând în tăcere ca nişte umbre ne-atinse. Unele din ele, maĭ brave şi maĭ puţin impresionabile, se opresc, lângă zidul care înconjoară monumentul unde se petrece scena, cele l'alte dispar sburând prin ferestrele largĭ săpate în acel zid.

(Va urma).

Câmpina

Unul din judeţele Românieĭ cu localităţĭ frumoase este şi Prahova. In acest judeţ, cu toţiĭ ştim, se află frumoasa localitate Sinaia, apoĭ Buşteniĭ, Văleniĭ-de-munte, Câmpina, Şoimarĭ, etc. Comunicaţia cu plăcuta şi admirabila localitate Câmpina se face cu drumul de fier. Stând în vagon şi admirând natura, nu 'ţĭ maĭ vine să 'ţĭ deslipeştĭ ochiĭ de la ceea ce ţi se desfăşură înainte.

După prima staţie Buda, vine cea de-a doua Băicoiu; d'aci înainte drumul e prea frumos. In stênga munţĭ, jos apă, în dreapta Câmpina se vede aşezată pe deal; iar munţiĭ de la Sinaia se vĕd din ce în ce apropiindu se.

Gara e măricică, e departe de Câmpina. Drumul de la barieră merge alăturĭ cu calea ferată, care duce la Doftana, şi sue din ce în ce maĭ sus până ajungem în oraş. Câmpina are poziţiune frumoasă, e bine aşezată, e populată. Vizitatorĭ sunt totd'a-una mulţĭ.

In Câmpina se află şi nişte băĭ, în special de pucioasă ; lângă aceste băĭ se află un hotel şi un parc care are plantaţiunĭ frumoase.

Ceva maĭ departe de băĭ se află şi sondele de păcură luate în antrepriză de societatea «Steaua Română». Câmpina are şi un bulevard, aşezat pe marginea apeĭ, arboriĭ sunt micĭ, când vor creşte va fi de toată frumuseţea.

Parte din stradele Câmpineĭ sunt pavate cu bolovanĭ.

Se spune că înainte Câmpina era în satul Câmpiniţa, iar maĭ têrziŭ a început să se clădească case în locul unde este actuala Câmpina. M'am dus să vizitez *Câmpiniţa*. Aci se află un castel de piatră, o lucrare de artă, de toată frumuseţea. Sus pe frontispiciŭ se vĕd cuvintele:

Castelul Iulia Haşdeŭ

«Acest castel — după cum ne spune d. I. L. Carageale — a fost ridicat în 3 anĭ, după comunicările spiritiste ale Iulieĭ Haşdeŭ».

Acest castel pare a fi un templu, el se află înconjurat de o curte spaţioasă. Faţada castelului e de granit nelustruit.

In curte se află un nuc, despre care tot d. I. L. Carageale ne spune: «In trunchiul bĕtrânuluĭ copac, într'o parte găunoasă, este portretul Iulieĭ Haşdeŭ, incadrat în muşchiŭ viŭ, din care rĕsar plante mititele de munte. E o grădină în miniatură, grădina uneĭ zine, o grădină întreagă cu miile eĭ de umbre şi de luminĭ, cu miile eĭ de potecĭ şi de isvoare viĭ, cu miile eĭ de generaţiunĭ, încăpênd toată în scorbura cât un pumn a unuĭ bĕtrân copac».

De afară vĕzênd acest castel, par'că simţĭ ceva în suflet, par'că nu maĭ eştĭ cel de maĭ înainte. Când vezĭ scris Iulia Haşdeŭ nu poţĭ să nu te gândeştĭ la cruda moarte, care a răpit acest geniŭ în floarea vêrsteĭ!..

***

Câmpina are multe împrejurimĭ: Telega: Băneştĭ, Voila, Doftana, Sinaia, etc.

Raphael.

Sĕlbatecul din Aveyron

(După A. Debay)

Sunt aproape 50 anĭ, de când nişte tăetorĭ de lemne zăriră într'o pădure a departamentuluĭ Tarn (Franţa), un copil cu totul gol, care la vederea lor fugi. Ora era înaintată, decĭ îĭ se perdu urma. A doua zi tăetoriĭ de lemne şi alte persoane se duseră în căutarea copiluluĭ, şi'l vĕzură căutând ghindă şi rădăcinĭ din care îşĭ făcea hrana de toate zilele.

Această noutate rĕspândindu se în toată ţara o mulţime de curioşĭ se duseră să prindă copilul. O dată îl putură prinde, dar agilitatea şi forţa sa îĭ rederă libertatea, aşa că el scăpă din mâinele celor care'l ţineaŭ şi se înfundă din noŭ în pădure.

Cincĭ-spre-zece lunĭ trecură, când fu găsit pe pajiştea unuĭ loc de către nişte vînătorĭ din Cannes. La vederea lor tînĕrul sĕlbatec caută să fugă, dar urmărit cu vioiciune de vînătorĭ, se sui ca o pisică într'un arbore. După mult timp şi după multe sforţărĭ, ceĭ treĭ vînătorĭ îl prinseră şi'l duseră la Cannes. Era cu desăvîrşire gol; pĕrul îĭ acoperea aproape toată faţa, avea unghiile foarte tarĭ şi corpul acoperit: ochiĭ îĭ străluceaŭ şi aruncaŭ noaptea, o lumină verzuie. Contrariŭ cu fata sĕlbatecă din Champagne, acesta nu mânca de loc carne; nu trăia de cât cu ghindă, rădăcinĭ, cartofi cruzĭ şi castane ce'ĭ se da cu abondenţă. El rĕmase 8 zile la Cannes la o femee vĕduvă care nu lăsa să'ĭ lipsească nimic; dar libertatea îĭ se păru maĭ preferabilă, şi el scăpă din noŭ. Astă dată, în loc să se ducă în pădure, rătăci în munţĭ şi străbătu 40 kilometri în acelaş departament. El trăi ast fel singur maĭ mult de 6 lunĭ.

Intr'o zi, pe o vreme friguroasă, sĕlbatecul intră într'o casă situată la oare-care distanţă de Saint-Sernin; corpul era pe jumătate acoperit cu pĕr. Vecinătatea află în curênd de venirea luĭ şi toată lumea alergă să'l vadă. Fu găsit culcat lângă un foc care se părea că'ĭ produce mare plăcere. Maĭ multe întrebărĭ îĭ fură adresate, el nu rĕspunse: ceea ce făcu ca el să'l creadă mut. In fine, o persoană, după ce'ĭ făcu o mie de mângâierĭ, putu să'l ducă acasă. Il puse la masă; dar el nu gustă din carne nicĭ din legumele preparate, dar mâncă cu lăcomie cartofi şi castane fierte în apă. Dus la ospiciul din Saint-Sernin, tînĕrul sĕlbatec nu voi să mănânce nicĭ supă nicĭ să se culce într'un pat; cu toate astea cu

timpul se deprinse. Cu toate că existenţa fu dulce şi că'l îngrijeaŭ bine, libertatea era maĭ dulce încă şi încercă să fugă de două orĭ. Iată ce spunea un medic contimporan:

«Corpul acestuĭ copil oferă un mare număr de cicatrice; una largă se vede la gât, arătând poate mâna unuĭ infanticid. Facultăţile sale intelectuale sunt nule; are toate instinctele bestieĭ: când îl mângâĭ, exprimă bucuria printr'un grohăit surd; contrariu, te muşcă. Somnul îĭ e uşor cel maĭ mic zgomot îl deşteaptă; urăşte copiiĭ de vîrsta sa, şi cu toate astea n'a comis nicĭ o dată vre-un act de rĕutate. E indiferent de tot, nu surîde de cât la vederea omuluĭ care îĭ aduce mâncare; are blândeţea şi inocenţa unuĭ idiot. E dispreţuitor; societatea îl supără, caută singurătatea.

«Adus la ospiciŭ ca o plantă pe un pămînt strĕin, acest nefericit, când o rază de soare îĭ luceşte la fereastră, priveşte cerul scoţênd un ţipĕt ascuţit; priveşte arboriĭ cu un ochiŭ invidios, zilele frumoase ale vieţeĭ sale sĕlbatice nu le-a uitat.

«Vaĭ!... apoĭ cade în nepăsare îşĭ ascunde figura în mâinĭ şi adoarme.

«Acest nenorocit a rĕmas pe jumĕtate sĕlbatec. Limba sa scurtă, a refuzat orĭ-ce articulaţiune; cu toate grijile şi sforţările acelora carĭ îl îngrijesc, n'a putut nicĭ o dată vorbi».

Acesta nu e de loc unul dintre singuriĭ copiĭ sĕlbatecĭ ce s'a vĕzut; există o mulţime alţiĭ. Aproape toţĭ aceştĭ tinerĭ sĕlbatecĭ perduseră vorbirea: ţipete ascuţite saŭ gemete surde eraŭ unicul mijloc de expresiune, în bucurie şi în durere.

Cu toate lecţiunile repetate nu fu posibil d'aĭ învĕţa să vorbească. Vocabularul acelora carĭ putură să ţie minte câte-va lecţiĭ, se mărginea la vorbele carĭ exprimaŭ trebuinţele lor fisice.

Dacă creerul e cauza superiorităţeĭ omuluĭ asupra animalelor, facultatea vorbireĭ e încă unul din elementele perfectibilităţeĭ sale. Copilul care trăeşte şi creşte în singurătăţĭ, departe de societatea oamenilor, perde această facultate, se apropie puţin câte puţin de animal, şi sfîrşeşte prin a se confunda întru toate cu animalul.

Dela Olt

DANŢURILE JAPONEZE.—(Vezĭ explicaţia)

Rĕzbunat după moarte

— După Iudith Gauthier —

Terminând studiile de medicină, am petrecut cincĭ anĭ în Extremul Orient, apoĭ m'am întors acasă la Neapole. Pe drum mi-am adus aminte de amicul meŭ contele Scala, logodit cu frumoasa Claudia. Maĭ tĕrziŭ aflaĭ că amicul meŭ a murit înecându-se în mare, în cursul uneĭ călĕtoriĭ de la Genua la Neapole, şi că după şease lunĭ Claudia se căsători cu contele Viotti, rivalul amiculuĭ meŭ.

M'am hotărît a face o vizită Claudieĭ la vila eĭ. Cum mĕ vĕzu exclamă:

— D-le, doctor, bine aĭ venit. Zicênd aceste mĕ luă de mână şi trecênd prin parc îmĭ arătă pe micul eĭ copil, care se juca printre verdeaţă.

Luaĭ loc în verandă şi începuĭ cu Claudia o interesantă conversaţie.

De odată auziĭ un ţipĕt sfîşietor. Un servitor veni alergând, cu micul Pepino în braţe. Cum îl vĕzuĭ, cu buzele roşiĭ, exclamaĭ:

— Pentru D-zeŭ, copilul a mâncat un fruct veninos!

Il aşeză pe un pat şi examinându'l maĭ de aproape vĕzuĭ că ţine în mâna încleştată, o masă cleioasă, roşie ca purpura. Era un fruct veninos.

— Ah, D-zeule, copilul a mâncat mĕrul şearpeluĭ.

— Leon, Leon, strigă mama desperată. Soţul eĭ sosi.

Copilul îşĭ dete sufletul.

Alergaĭ în grădină. Aerul din casă îmĭ făcea rĕŭ. Gândurĭ ciudate îmĭ treceaŭ prin creerĭ. Mĕ vedeam iarăşĭ la Calcutta. 'Mĭ aduceam aminte că scriam o scrisoare, amiculuĭ meŭ, contele Scala. In acea scrisoare eraŭ câte-va seminţe pe care îl rugam să le planteze în parcul sĕŭ.

Sgomotul maĭ multor vocĭ mĕ făcu să tresar. Era grădinarul cu maĭ mulţĭ servitorĭ, carĭ veneaŭ să smulgă tufa din rădăcinile eĭ. Când rĕuşiră să o scoată, toţĭ fură cuprinşĭ de o spaimă mare şi o luară la fugă. Rĕmăseĭ singur. Apropiindu-mĕ de locul, unde se afla tufa vĕzuĭ la rădăcina eĭ un schletet de om împletit de rădăcinĭ.

— E Scala, Scala, esclamaĭ ca un nebun şi alergaĭ la Claudia, care sta cu Leon, soţul eĭ, de vorbă.

Lem se ridicase şi mĕ privea cu ochĭ sălbatecĭ.

— Mizerabililor, l'aţĭ omorît pe scumpul meŭ amic. Ah, acum ştiŭ tot. Am găsit scrisoarea mea la dênsul, scrisoarea, care cuprindea sĕmânţa veninoasă. S'a ivit un rĕzbunător, care v'a dat rĕsplata, prin copilul vostru.

Lem plecă capul. Era nimicit de povara acesteĭ acuze înfricoşate.

— Să tăgăduesc? De ce? Da, mi-am câştigat fericirea cu preţul uneĭ crime. Mĕ poţĭ condamna, d-ta, care n'aĭ iubit nicĭ odată.

Nu puteam rosti nicĭ o vorbă de groază. Leon se apropiă de Claudia, o netezi pe frunte, ştergêndu'ĭ lacrămile.

— Linişteşte-te, şi ascultă-mĕ. Iţĭ voĭ spune tot. Maĭ înainte de a te părăsi, trebue să'ţĭ cer iertare.

— Ce, vreĭ să plecĭ? Leon, nu mĕ lăsa?

— Trebue să plec. — Iţĭ aducĭ aminte de acea seară fatală, când mĕ strecuraĭ în jurul locuinţeĭ tale. Priveam pe furiş prin ferestrele iluminate. Tu vorbeaĭ cu contele Scala, ca să'ţĭ dea cuvîntul înapoĭ. Maĭ tĕrziŭ contele veni cu tatăl tĕŭ la poartă. Din convorbirea lor am înţeles, că contele Scala va pleca cu cel dintêĭ vapor la Genua. M'am luat după contele, l'am apucat de gât şi i-am înfipt pumnalul în inimă.

— Oh, Leon, tu aĭ făcut, ceea ce şi eŭ aşĭ fi făcut.

Leon îmĭ aruncă o privire triumfătoare, el se simţia descărcat de orĭ-ce rĕspundere. Mirat strînse pe Claudia la peptul sĕŭ.

Când vĕzuĭ pe amêndouĭ îmbrăţişaţĭ, fuĭ cuprins de gândurĭ ciudate. Mĕ reculeseĭ însă repede şi esclamaĭ:

— Leon, voeştĭ să te substragĭ de la justiţie. Grădinarul a dat alarma.

Se auzeaŭ paşĭ în depărtare. Leon ascultă cu încordare, apoĭ plecă capul.

— E prea tĕrziŭ! Prea tĕrziŭ! Dar viŭ nu mĕ vor avea!

Privirea sa se aţinti spre camera de alĕturĭ, unde atârnaŭ pe pereţĭ, o mulţime de arme. Cum zări fructul rĕmas, din care gustase copilul. Repede ca fulgerul îl luă şi îl înghiţi.

— Ce facĭ, pentru D-zeŭ, asta e fructul buruieneĭ searpeluĭ! Claudia leşină.

— Iţĭ mulţumesc, îmĭ zise Leon, îngrijeşte de Claudia. Zicênd acestea îşĭ perdu cunoştinţa şi peste cât-va timp îşĭ dete sufletul...

Cornel.

Danţurile japoneze

Danţurile japonezilor şi cu deosebire al japonezelor, aŭ maĭ multă mimică, sunt maĭ mult plastice, de cât coreografice, nu seamĕnă întru nimic cu ale noastre.

Ca maĭ la toate popoarele orientale, picioarele rĕmân aproape imobile, toată arta consistă în ondulaţiunile coapselor, în trecerea repede a mâinilor şi în flexiunile (îndoiturile) bine calculate ale bustuluĭ.

Farmecul pătrunzĕtor al muziceĭ, nobleţa pozelor, expresiunea vorbitoare a feţeĭ, gingăşia executantelor daŭ acestuĭ spectacol un caracter nedefinit, care turbură pe spectatorul cel maĭ sceptic. Amor, ură durere, bucurie, speranţe, sentimentele omeneştĭ cele maĭ diferite, sunt înfăţişate de gentilele creature într'un mod aşa de atrăgĕtor, aşa de intens şi sincer, că nu se poate să nu fiĭ adênc mişcat.

Nicăerĭ, nicĭ într'o altă ţară din lume nu se va vedea un asemenea spectacol, unde pasiunea se uneşte cu atâta graţie decentă.

Ospătăriĭ chineze

De şi chineziĭ nu fac deosebire între un hotel de rangul prim şi între unul de rangul al treilea, noĭ însă vom face această deosebire.

Ca să intri într'un hotel de rangul prim trebue să te uiţĭ bine maĭ cu seamă sus, de oare ce uşile sunt micĭ. Nicĭ nu poţĭ intra cu joben. Pardoseala constă din pământ bine bătătorit, a coperit cu pae, fîn şi cu lemn fin. Maĭ întêiŭ îţĭ atrage atenţiunea aşa numitul «Khang», o ridicătură în mijlocul camereĭ, înaltă cam de 70 cm., în formă de pătrat, din piatră saŭ lemn, saŭ maĭ cu seamă din pământ bătut bine.

Acest «Khang» este obiectul cel maĭ principal, el serveşte ca masă, ca loc de conversaţie, de fumat opiu şi chiar de dormit. Acest «Khang» este întretăiat de ţevĭ, prin care trece fumul din focul ce arde înaintea luĭ.

Chineziĭ sunt deprinşĭ cu fumul. Aicĭ speră Europeanul să afle somn şi odihnă, dar se înşală amar. Călĕtorul trebue să se îngrijească singur de plapomă şi alt aşternut. Pereţiĭ acestuĭ «salon» aŭ fost maĭ înainte acoperiţĭ cu hârtie. Geamurile sunt de asemenea lipite cu hârtie colorata pe carĭ se află zugrăvite caricaturĭ de tot felul. Intr'un colţ al camereĭ se află o masă, cu picioare înalte, dar numaĭ în hotelurile de primul rang. In familiile chineze nu există mese. Eĭ aŭ, de obiceiŭ, o mescioară, înaltă cam de 2 dcm. pe care o pun pe «Khang». Pe această mescioară se află o lampă murdară. In ast-fel de hotelurĭ poţĭ căpăta ceaiŭ, rachiŭ (imposibil de bĕut pentru Europenĭ), carne de oae, oţet, fructe, făină feartă în aburĭ, ouĕ, peşte, sare şi pâine — toate de o calitate proastă.

Mâncările sunt aduse în farfuriĭ, de unde se mănâncă cu douĕ beţişoare. Ceĭ nedeprinşĭ însă cu asemenea furculiţe, mănâncă cu degetele.

Un hotel de rangul al douilea constă în China dintr'o cameră unde nu se află alt-ceva de cât «Khang», o fereastră fără hârtie, o uşă care nu se închide de loc. Domneşte însă o murdărie colosală, de oare-ce se întrebuinţează ca material de ars, gunoiŭ de cal, de vacă şi de cămilă.

Hrana este rea de tot, nu se află carne de loc. E un sgomot colosal

peste noapte ; uniĭ Chinezĭ horcăe, alțiĭ se ceartă, beaŭ ceaiŭ, fumează opiu.

In hotelurile de rangul al treilea este numaĭ un singur «Khang», nicĭ un scaun, nicĭ masă, nicĭ băncĭ, de multe-orĭ plouă prin acoperiș. E o murdărie ne maĭ pomenită, porcĭ, capre, mieĭ, etc. Se găsește aproape numaĭ apă caldă.

De obiceiŭ călĕtoriĭ carĭ nu aparțin raselor asiatice preferă maĭ bine să doarmă în corturĭ saŭ în caro.

C.

Expediție la Polul Sud

Corespondentul din Londra al ziaruluĭ «Neue Freie Presse» dă următoarele amănunte asupra expedițieĭ la Polul Sud:

«La 10 August a părăsit expediția polară sudică docurile din St. Catherina și și-a început călĕtoria în apele antarctice. Englezii o numesc cu mândrie expediție engleză. Este greŭ însă a constata, căreĭ națiunĭ îĭ aparține. Comandant este căpitanul norvegian Carsten Egehery Borchgrening. Regele Oskar al Suedieĭ a sprijinit materialmente această expediție. Spesele, în mare parte sunt făcute de archimilionarul englez Sir Sevry Newnes. El a dat 20.000 funțĭ sterlingĭ (500.000 francĭ). Vaporul este norvegian, dar poartă numele englez de «Southern Cross» (crucea sudică). Pavilionul englez, care fâlfâe la pupă, este un cadoŭ al duceluĭ de York. Prin urmare se poate spune că e o expediție anglo-norvegiană. Vaporul are un cuprins de 500 tone, și o iuțeală de 9 noduri și jumĕtate pe oră, și a fost construit de Colin Arcter, care a construit și vaporul «Fram al luĭ Nansen. Interiorul este iluminat cu electricitate. Se află un salon elegant cu bibliotecă bună. In cabine se află presiunĭ, arme, aparate științifice. Fie-care membru al expedițieĭ are la dispoziție 7 rêndurĭ de haine. Se maĭ află și numeroșĭ câinĭ samoiezĭ. Expediția constă din 34 de persoane, între carĭ locotenentul Colbek, astronomul Bernachi, profesorul universitar Klonstad, zoologiĭ Hansen și Evan. Vaporul va pleca la Hobarttonn și Tarmaric, unde va ajunge după treĭ lunĭ, de acolo la Cap Adair, în țara Victoria, unde va ierna. Pe vară se va întoarce la Tarmaric, de unde echipagiul va porni pe sănii spre polul magnetic de sud. Membriĭ expedițieĭ aŭ convingerea că vor face interesante descoperirĭ».

Românii în Wörishofen

(Coresp. part. a *Ziaruluĭ Călĕtoriilor*)

Wörishofen, 27 August

Cine n'a auzit de această stațiune balneară situată la 78 chilometri de capitala Bavarieĭ? Wörishofen este o comună rurală cu o populație de 3500 locuitorĭ. Este vizitat pe fie care an de 10—12 miĭ de paciențĭ. Cura se urmează aicĭ ca și în timpul când trăia preotul Sebastian Kneipp sub supraveghierea egumenuluĭ Bonifacie Rede, care primi de la Kneipp toate învĕțăturile, ce privesc cura de apă.

Aci se află strĕinĭ din toate continentele și Româniĭ vin în fie-care an în numĕr considerabil. Anul acesta, în urma conferințeĭ ce a ținut o d. institutor Negulescu din Bucureștĭ, s'a luat inițiativa de a se cumpĕra de către Românĭ o coroană în valoare de 150 de mărcĭ ca să fie de pusă pe mormêntul preotuluĭ Kneipp, aceluĭ om desinteresat, la a căruĭ moarte nu s'aŭ găsit banĭ nicĭ pentru înmormêntare.

Lumea recunoscĕtoare i-a ridicat un splendid monument, în mijlocul cimitiruluĭ din Wörishofen. Româniĭ aŭ mers în procesiune la acest monument, unde aŭ depus coroana. S'aŭ ținut maĭ multe discursurĭ. După aceea fotograful Grebner fotografie, în semn de amintire pe toțĭ Româniĭ, în mijlocul cărora sta abatele Bonifacie Rede, iar în față coroana. Paciențiĭ din localitate fură atât de emoționațĭ de această caritabilă ofrandă, în cât prin ziarul «Wörishofener Cur und Badeblatt» publicară o mulțumire călduroasă la adresa Românilor. Iată cuprinsul acesteĭ mulțumirĭ:

«*Onoare celor ce merită onoare*»

«Româniĭ, carĭ sunt în cura băilor de aicĭ aduc omagiĭ de recunoștință rĕposatuluĭ preot Sebastian Kneipp, o splendidă coroană care este destinată a fi depusă pe mormêntul sĕŭ. Coroana este lucrată în florĭ de trandafirĭ și «Nu mĕ uita», cu frunze de ștejar și o panglică în culorile naționale române, care poartă inscripția:

«*Preotuluĭ Sebastian Kneipp 1898. Româniĭ recunoscĕtorĭ*».

«Marea perdere a preotuluĭ s'a simțit mult și de Românĭ și prin această coroană eĭ arată că aŭ respectat pe Apostolul apeĭ și sunt sincerĭ urmașĭ aĭ învĕțăturilor luĭ.»

La sfîrșitul articoluluĭ se află o frumoasă poezie de șease strofe în care se aduce elogiĭ poporuluĭ român.

Noĭ Româniĭ ne simțim datorĭ a mulțumi celor ce ne aduc asemenea laude.

Cu stimă

George Iacob Hubăr

din Rîmnicu-Vêlcea

O călĕtorie

în pământurile descoperite de

Cristofor Columb

«Corsaro» înălță îndată drapelul sĕŭ și au marea satisfacție vĕzuĭ îndată pe «Flavio Gioia» îndreptându-se. Acela fu într'adevĕr un moment solemn, plin de emoțiunĭ puternice, virile, pe care numaĭ marinariĭ le pot avea în asemenea condițiunĭ.

Atuncĭ când «Flavio Gioia» trecu pe lângă noĭ la o scurtă distanță, atuncĭ când drapelul miculuĭ bastiment salută, vasul de rĕzboiŭ, un *ura* care eșea din pepturile întreguluĭ echipagiŭ salută pe «Corsaro» și fericita sa întâlnire cu «Flavio Gioia».

Fu o întreită ovațiune pe care nu o voiŭ uita nicĭ odată și care mĕ emoționă adênc atât pe mine cât și întregul echipagiŭ și asta fu mulțumirea cea maĭ mare pentru norocita navigație pe care o avusesem.

Cu atât maĭ mult ne bucurarăm cu cât aflarăm că acea salutare spontanee a izbucnit din toate pepturile de la comandant la ofițer, de la elevĭ la ultimul marinar, nicĭ o comandă nefiind dată în această privință, cum e obiceiul ; fu salva unuĭ întreg echipagiŭ.

In raportul meŭ adresat în Octombrie 1893, ministruluĭ de marină, coprinsă de intima emoțiune a aceleĭ fericite întâlnirĭ intâmplată acum o lună înainte, scriam :

«Am mulțumit comandantuluĭ Rebauldi al luĭ «Flavio Gioia», am mulțumit apoĭ contra-amiraluluĭ Morin, și acum să'mĭ fie permis a exprima mulțumirile mele S. S. ministruluĭ de marină.

«*Audaces fortuna juvat.* «Corsaro» fu îndrăzneț? Poate! Dar navigațiunĭ ca acea executată de el, nu prezintă nimic extra-ordinar ; el ținu pept timpurilor furtunoase și avu norocul de a le învinge fără să sufere pagube.

«Spontanee salutare a ofițerilor, a elevilor școaleĭ navale și a echipagiuluĭ luĭ «Flavio Gioia», care suferi aceiașĭ furtună, fu vesela salutare a unor marinarĭ dată altor marinarĭ, asupra cărora ceĭ d'întéiŭ nicĭ nu îndrăzneaŭ să se gândească».

In acelașĭ timp îmĭ amintesc cu părere de rĕŭ de amiralul Rachia, care a dovedit atâta interes pentru această campanie a luĭ «Cor saro».

Incepênd să vorbesc cu ajutorul cornetuluĭ fuĭ informat că de 42 de ore «Gioia» și «Vespucci», confirmându-se instrucțiunilor pe care le avuseseră de la contra-amiralul Morin atuncĭ când li s'a dat libertate de a manevra aŭ ancorat în fața capuluĭ sfîntuluĭ Vincențiŭ așteptând

pe «Vittorio Emanuele», despre care fiind întrebat nu putuĭ să daŭ nicĭ o noutate.

Eĭ la 26 Septembrie se îndreptară spre Tanger şi comandantul vaporuluĭ «Flavio Gioia» îmĭ oferi să remorchez vasul meŭ de al luĭ pe care eŭ l'am primit îmediat.

La 4.45 ore «Corsaro» după 24 de zile de separaţiune era legat din noŭ de o navă regală italiană.

S'a zis legat căcĭ dacă la plecarea din New-York se schimbaseră între cele două vase urărĭ şi darurĭ prin mijlocul unuĭ sistem de comunicaţie continuă prin ajutorul uneĭ sticle care era trimesă de la vasul nostru la «Gioia», de astă dată nu maĭ întrebuinţarăm sticla ci butoaie în care se punea întreaga noastră corespondenţă.

Atitudinea curtenitoare a statuluĭ major se explica cu scrierĭ de felicitare de la comandant, de la ofiţerĭ şi de la elevĭ şi cu manifestaţiĭ constând în mâncărurĭ proaspete pentru statul-major şi pentru echipagiul luĭ «Corsaro» şi o sticlă de un admirabil vin de «Moet & Chandon» oferită de comandantul luĭ «Flavio Gioia» către comandantul luĭ «Corsaro».

E zadarnic cred de a maĭ spune că eŭ am respuns la acest dar, trimiţênd din partea luĭ «Corsaro» pe bordul luĭ «Flavio Gioia» cele maĭ viĭ mulţumirĭ ale statuluĭ-major şi ale echipagiuluĭ, şi un extract după ziarul de navigaţie şi câte va sticle de vin vechiŭ din Canariĭ şi Azore, pe carĭ le aveam din trecutele călĕtoriĭ ale luĭ «Corsaro» spre a convinge pe statul major al vasuluĭ de rĕzboiŭ, că dacă marea spălase de maĭ multe orĭ puntea vasuluĭ, totuşĭ pivniţele rĕmăseseră în stare bună.

După o noapte destul de liniştită şi după ce am străbătut treĭ mile remorcaţĭ, vêntul începu să bată mărindu-şĭ puterea în mod gradat şi marea începu să se agite; «Corsaro» iar începea să se arate rebel remorcagiuluĭ şi oscilaţiunile păreaŭ că dovedesc că luĭ nu'ĭ plăcea să călĕtorească cu năvile de rĕzboiŭ!

De sigur el prefera să călĕtorească cu propriile luĭ pânze, decĭ ca să evit repetirea pagubelor suferite, la amiazĭ în ziua de 27 am desfăcut remorcaŭiul şi m'am îndreptat spre capul Spartel, de care eram la o depărtare de aproape 25 de mile, spre a mĕ pune la adăpost de vênt.

In timpul nopţeĭ obscure şi ploioase rĕuşiĭ să fac drumul şi la 8 ore dimineaţa zileĭ de 28 Septembrie «Corsaro» ancora împreună cu «Flavi9 Gioia» în baia Tanger una la 6 ore după amiazĭ sosea şi «Vittorio Emanuele».

Intârzierea acestuia punea pe gândurĭ pe ceĭ douĭ comandanţĭ, maĭ ales după sosirea luĭ «Corsaro» care avusese un drum aşa de greŭ.

Amintesc că la 6 ore după amiazĭ tocmaĭ vorbeam pe puntea luĭ «Flavio Gioia» cu comandantul despre aceastâ întârziere, când privind la întâmplare spre capul Tanger, extremul punct spre apus, care formează baia omonină strigaĭ:

— Iată «Vittorio Emanuelle».

Era într'adevĕr fregata amirală care tocmaĭ în acel moment intra în radă.

Fu o satisfacţie generală şi o mare mulţumire la toţĭ ceĭ de pe bord.

După strigătul meŭ urmă un schimb repede de semnale între vasele de rĕzboiŭ; fură date ordine, şi bărcile comandanţilor fură îndată gata spre a merge înaintea năveĭ amirale, care îndată ce sosi, trase salvele obicinuite.

La aceste salve a rĕspuns fortul din Tanger; ba chiar în loc să tragă cele 21 de focurĭ reglementare, aŭ tras 22...

— O salvă e pentru «Corsaro», căcĭ merită asta — zise cu bucurie bunul meŭ cârmaciŭ Dragut, care, după sosirea noastră îşĭ schimbase atitudinea luĭ tăcută.

Ducêndu-mĕ pe bordul luĭ «Vittorio Emanuele» fuĭ foarte bine primit de contra-amiralul Morin şi mi se dădu vr'o câte-va amĕnunte asupra călĕtorieĭ făcute de acest vapor.

Ast fel aflaiŭ că în ziua de 6, din cauză că «Vittorio Emanuelle» avea multe pânze, dăduse *libertate de mişcare* celor două vase ale diviziuneĭ, dând ca punct de întâlnire capul Sfîntuluĭ Vincenţiŭ, până la 27 şi apoĭ Tanger.

In timpul zilelor de 11 şi 12 fregata se află maĭ aproape de cât «Corsaro» de centrul furtunĭ şi a perdut patru pânze şi două bărcĭ, care aŭ fost smulse de pe bord.

Nu putuĭ de cât să mĕ felicit cu contra-amiralul, pentru-că el, după o aşa furtunoasă călĕtorie a regăsit în baia Tanger toate cele patru vase compunênd diviziunea luĭ, coprinzênduse printre acestea bine înţeles şi «Corsaro».

Bunul marinar surîse şi stringêndu'mĭ mâna îmĭ zise:

— Acum poţĭ să fiĭ mulţumit, d-le d'Albertis, că aĭ făcut călĕtoria cu micul d-tale «Corsaro!...»

Cum era foarte puţin vorbăreţ amiralul, această frază a luĭ valora maĭ mult de cât un elogiŭ.

In timpul aceleĭ zile se stabili cea maĭ mare colegialitate ce se manifestă în toate chipurile între echipagiĭ; prânzurĭ şi toasturĭ celebrară în mod plăcut acea zi care era această întâlnire de neuitat.

La 8 ore în dimineaţa zileĭ de 29 Septembrie, «Corsaro» după ce a făcut omagiĭ amiraluluĭ, şi salutat încă odată de uralele nu numaĭ a unuia dar ale celor treĭ vase de rĕzboiŭ, o porni spre Genova.

La 5 ore după amiazĭ «Corsaro» tăia meridianul care trece prin Ceuta şi Gilbraltar şi în fine reintra, în marea Mediterană!

Dar şi marea Mediterană par'că vroi să ne salute, căcĭ la 3 Octombrie aflându-mĕ pe coastele Spanieĭ, pânza cea mare *după un lung şi onorabil serviciŭ* se sfâşie şi trebui să fie înlocuită cu cea mică, spre a putea proceda la necesariile reparaţiunĭ.

(Va urma)

Varietăţĭ

Vênătoarea Renuluĭ. — Renul locueşte tot-d'auna pe înălţimĭ, pe munţiĭ ceĭ înalţĭ aĭ Norduluĭ unde nu cresc de cât câte-va plante alpine, *Fjelds*. In Norvegia nu 'l întâlneştĭ de cât între 8000 şi 2000 metri d'asupra niveluluĭ măreĭ. El are auzul foarte fin şi descoperă pe ceĭ maĭ abilĭ vînĕtorĭ. Aşa că goana sa prezintă un interes cu atât maĭ mare cu cât ea e maĭ grea. El sare dintr'un vîrf într'altul cu o uşurinţă minunată.

«Ca să ajungĭ în locurile unde locueşte renul, spune naturalistul Boehm, îţĭ trebue cisme tarĭ, picioare carĭ să fie obicĭnuite, un spate larg pentru provisiunĭ, şi înainte de toate nişte plămânĭ bunĭ, funcţionând bine la scoborîre ca şi la urcarea muntelui.

«Trebue să petrecĭ noaptea într'o peşteră, saŭ în casurile cele maĭ fericite, într'o mică cabină de peatră. Cea maĭ mare atenţiune e necesară. Totul trebue să fie examinat, timpul, soarele, direcţiunea vîntuluĭ. O foaie smulsă, o piatră mişcată sunt nişte indiciĭ. Nicĭ o mişcare nu e permisă».

—x—

Un bilet de tren pentru 2000 milurĭ germane. — Din Moscova se anunţă, că în timpul cel maĭ apropiat se va putea lua un bilet de tren direct de la Paris peste Berlin la Wladiwostok, o distanţă de 14,000 wm. cea maĭ lungă linie ferată directă, care există. Această linie trece peste Europa şi Asia, adică prin Bruxelles, Colonia, Berlin, Varşovia, Moscova, Omsk, Tomsk, Irkusk, străbate graniţa chineză şi întreaga Mandschurie şi se termină în Wladiwostock, vestitul port liber rusesc în Oceanul Pacific. Noua linie ferată, dintre care cea maĭ mare parte trece prin Rusia şi Siberia, leagă oceanul Atlantic cu cel pacific.

Anul II.—No. 74. 10 BANI IN TOATA ŢARA Bucureşti, Miercurĭ, 23 Septembrie, 1898

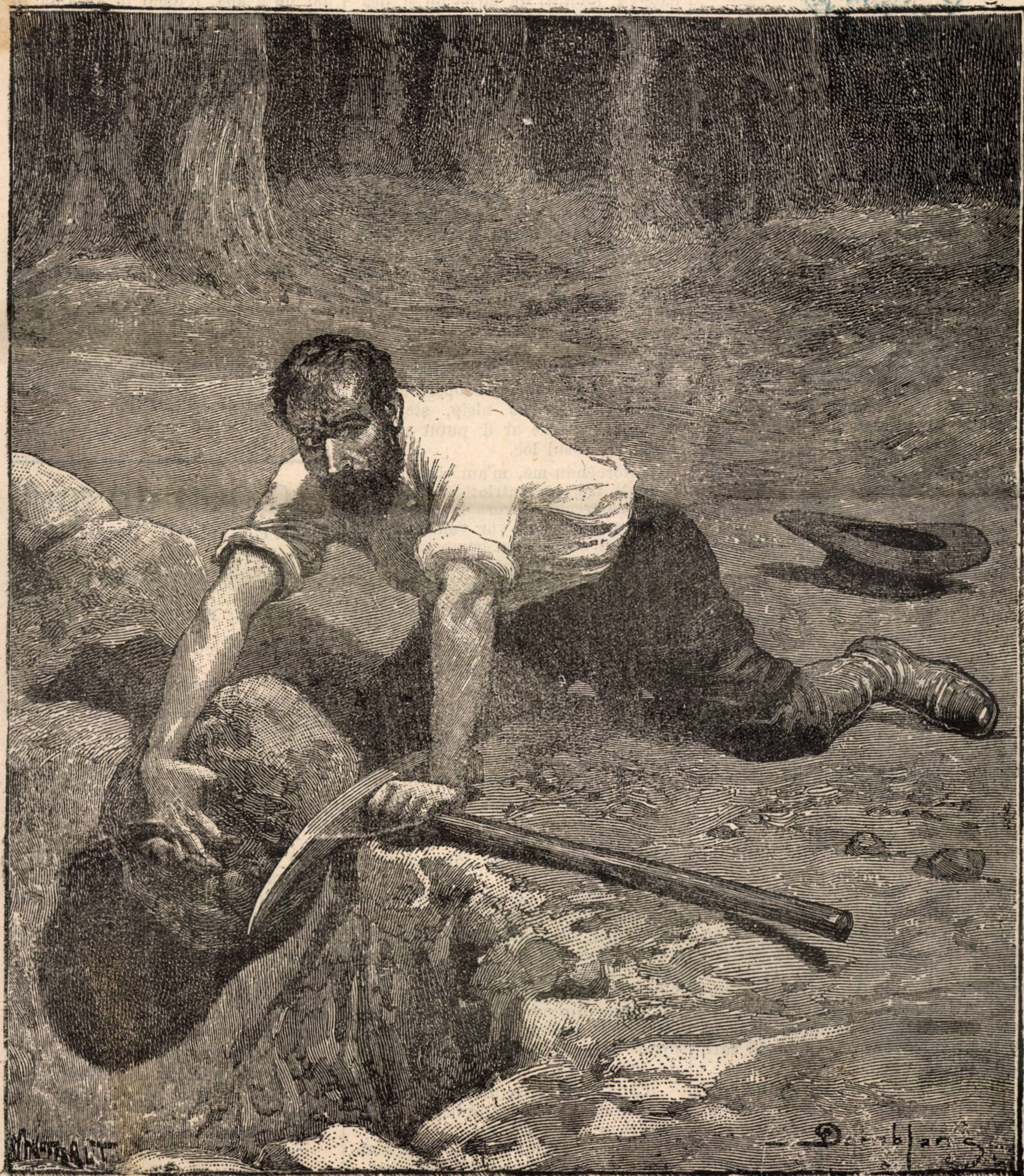
ZIARUL CĂLĔTORIILOR

ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată ţara
» 2.50 « ½ « « «
Abonaţiĭ pe un an primesc şi un roman de 1 volum.

Redacţia şi Administraţia:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare o dată pe sĕptămână
MARTEA

ISTORIA UNEI BUCĂŢI DE AUR.—(Vezĭ explicaţia)

Istoria uneĭ bucăţĭ de aur

Sunt câţi-va anĭ de atuncĭ, călĕtoream pe bordul vaporuluĭ «Sacramento», la San-Francisco, când întâmplarea făcu să întâlnesc un italian care, la prima vedere, îmĭ atrase atenţia. Privirea luĭ stranie, trăsurile feţeĭ mult alterate, gesturile luĭ nervoase, trădaŭ un om care a fost sub lovitura uneĭ recente şi profunde emoţiunĭ.

In timpul meseĭ, schimbarăm câte va cuvinte banale. La urmă îĭ oferiĭ o ţigară pe care o primi. De politeţă, el insistă să aducă pe bord o sticlă de şampanie. Am refuzat şi stăruiĭ să ia maĭ bine un ceaĭ, temêndu mĕ de influenţa pe care şampania ar fi putut să aibă asupra nervilor sĕĭ surescitaţĭ. El mĕ înţelese:

— Nu sunt bolnav, îmĭ zise, dar am fost aşa de mult sguduit zilele acestea, în cât am crezut că o să înebunesc.

După aceea îmĭ povesti ceea ce'ĭ s'a întâmplat.

De 4 anĭ el era la mine, urmărit de un nenoroc, care se ţinea lipit de paşiĭ sĕĭ. Tot ceea ce întreprindea eşia în rĕŭ, ajunsese abia să'şĭ poată scoate hrana, în nişte localităţĭ aşa de bogate, când alţiĭ, alăturĭ de el, culegeaŭ aur din belşug. El nu găsea nimic, saŭ aproape nimic. Era destul să se asocieze cu vr'un căutător de mine, care avea noroc până atuncĭ, pentru ca numaĭ de cât soarta sa'ĭ se schimbe şi să nu maĭ găsească nicĭ un grăunte de aur. Şi cu toate acestea era cumpĕtat şi muncitor: cel dintêĭ şi cel din urmă la lucru.

Desgustat de atâtea insuccese, el scrise unuĭ prieten, la San-Francisco, rugându'l să'ĭ înlesnească pe vr'un vapor, transportatul până la Geneva saŭ Marsilia. Amicul sĕŭ rĕuşi şi'l înştiinţă să vie la San-Franciso îndată ce'l va scrie. Lipsit cu totul de banĭ, tovarăşiĭ sĕĭ de mine cotizară între eĭ şi'ĭ avansară suma de care avea nevoe.

Aşteptând ziua fixată pentru plecare, el continua să lucreze, descurajat, negăsind aproape nimic.

In ajun se depărtă puţin scormonind pămêntul ca să găsească câteva pepite. Pe la miezul zileĭ, ostenit de umblet şi doborît de căldură, se odihni puţin, mâncă ceva şi după aceea plecă spre a se reîntoarce în tabără. Mergĕnd, el lovea cu tărnăcopul, la întâmplare, mesele de nisip, când de odată scoase la suprafaţă o pepită, (bucată de aur nativ).

El ştia, din experienţă, că pepitele se găsesc foarte rar într'un pămênt pietros şi era gata să renunţe de a înainta maĭ mult. Totuşĭ, el maĭ dădu câte-va loviturĭ de tărnăcop şi descoperi ceea ce mineriĭ numesc «culoarea». Era o mare pepită de aur. Se aplecă încercênd s'o scoată la suprafaţă, mâinele îĭ tremuraŭ, picioarele i se îndoiaŭ. O sudoare rece îĭ scălda tot corpul şi muşchiĭ îĭ eraŭ ca de cârpă.

«Mĕ durea capul, adăogă el; eram ca un nebun. Mĕ temeam să nu mĕ vadă cine-va şi să mĕ atace. N'aşĭ fi putut susţine lupta. Examinaĭ cu privirea orizontul, câmpia şi buchetele de arborĭ, bănuind un inamic în dosul fie-căruia, tremurând la cea maĭ mică bătaie de aripĭ a vre uneĭ păsĕrĭ, la zgomotul vr'unuĭ epure care fugea. La urmă, nu avuĭ de cât o idee. Să'mĭ ascund comoara şi să viŭ a doua zi s'o iaŭ. Tot privind în dreapta şi în stânga, acoperiĭ marea bucată de aur cu nisip, ştergĕnd orĭ-ce semn care ar fi putut să trădeze norocosul loc.

«Intorcêndu-mĕ, m'am dus de am întâlnit treĭ compatrioţĭ aĭ meĭ, oamenĭ de treabă, cărora le propuseĭ o bună rĕsplată dacă vor veni cu mine a doua zi să ridicăm comoara. Eĭ aveag un catâr, pe spinarea căruia am fi putut să transportăm marea bucată de aur şi să aranjăm ast-fel lucrurile, în cât nimenĭ să nu poată bănui averea ce transportam. Iĭ găsiĭ sub corturile lor şi ne-am înţeles numaĭ de cât.

«M'am culcat şi nu se luminase încă bine de ziuă, când eram deja treaz. Ce vis! Totul îmĭ părea frumos! In sfîrşit voiŭ scăpa de mizerie... voiŭ părăsi acea ţară în care suferisem atâta şi mĕ voiŭ reîntoarce în Italia, la Spezzia unde logodnica mea mĕ aştepta.

Când se făcu ziuă bine, compatrioţiĭ meĭ sosiră.

«— Haide, în picioare, leneşule, să plecăm! strigară eĭ veselĭ.

«Atuncĭ, un gând teribil îmĭ traversă creerul. Voiŭ maĭ găsi oare locul unde era îngropată comoara? Nu, de sigur, căcĭ nu lăsasem nicĭ un semn, din potrivă, ştersesem orĭ-ce urmă, pentru ca altul să nu vie după mine şi să descopere bucata de aur.

«Când le făcuĭ cunoscut ucigătoarea teamă care mĕ frământa, eĭ se priviră semnificativ.

«— Eĭ, nu sunt nebun, după cum credeţĭ că aş avea aerul, rĕspunseĭ... Am vĕzut, am atins, sunt sigur, dar... nu numaĭ ştiŭ unde e... emoţiunea mĕ îneacă.

«— Toate astea nu'ţĭ folosesc la nimic, zise Stefano. Bea o ceaşcă de cafea şi... la drum... O să găseştĭ locul de veĭ căuta bine.

«Plecarăm. Aerul dimineţeĭ îmĭ făcea mult bine. Mĕ opriĭ după un mers tăcut. Nu eram departe. Era locul pe acolo, prin apropiere, dar unde? Căutaĭ să'mĭ aduc aminte, dar de geaba. Rătăciĭ în dreapta, în stânga, nimic.. nimic...

Căzuĭ lângă trunchiul unuĭ arbor şi maşinaliceşte închiseĭ ochiĭ. De odată mi se păru că vĕd înaintea mea desemnându-se un colţ al peisageluĭ: la stânga un buchet de arborĭ, la dreapta o movilă de nisip; înaintea mea, douĭ arborĭ izolaţĭ, dintre carĭ unul tăiat de vênt. Deschiseĭ ochiĭ şi făcuĭ câţĭ va paşĭ. Vĕzuĭ movila, colina, la stânga mea, buchetul de arborĭ. Inaintez şi fără să maĭ ezit, mĕ opresc şi strig: «Să căutăm aci».

«Câte-va minute după aceea, bucata de aur fu scoasă afară şi pusă pe spinarea catâruluĭ. Acuma, preţiosul metal se află în odaia căpitanuluĭ».

A doua zi italianul a vîndut aurul la banca Wels, Fargo şi Comp. pentru preţul de 123.000 leĭ.

C. Varigny.

10.000 de anĭ
INTR'UN SLOIU de GHIAŢĂ

Povestire fantastico-ştiinţifică
de
L. BOUSSENARD

CAP. I.

Singur în mijlocul gheţurilor polare — Ultimele gândurĭ ale unuĭ om îngheţat. — Invierea. — Uimire. — Minune saŭ halucinaţie. — Impresionabilitate ciudată. — Mişcări între cer şi pământ. Inţelegerere în limba chineză. — Un anacronism viŭ. — Nu maĭ este Europa? — Negriĭ şi Chineziĭ. — Cine sunt oamenii aceia cu capetele prea marĭ? — Levitaţiunea.

— (Urmare) —

Ne maĭ ştiind ce să gândească despre aşa impresionabilitate însoţită de o mişcare ce rĕstoarnă toate legile staticeĭ, bĕtrânul adaogă:

— Eŭ sunt ultimul supravieţuitor al uneĭ expediţiunĭ polare.

«Numele meŭ e destul de cunoscut în ştiinţĭ, aşa că trebue să fie unul din d-voastră care să fi auzit vorbindu-se de el.

«De alt fel ziarele din toată lumea, aŭ povestit pregătirile aceşteĭ nenorocite expepiţiunĭ şi aŭ menţionat plecarea mea.

«Mĕ numesc Sinteză şi sunt suedez.

«Spuneţi'mĭ unde mĕ aflu şi cine sunteţĭ d-voastră carĭ m'aţĭ scăpat?

Nicĭ un rĕspuns.

Asistenţiĭ staŭ în aer, nemişcaţĭ în atitudinea lor de fantome, saŭ umblă de icĭ colo prin sală, ieşind afară şi intrând înăuntru pe ferestre carĭ sunt deschise şi prin carĭ se zăresc părţĭ marĭ din firmament.

D. Sinteză a rostit aceste cuvinte în englezeşte sperând că în această limbă maĭ rĕspândită ca toate, va putea fi înţeles.

Vĕzĕnd zădărnicia sforţărilor sale, începu să vorbească nemţeşte fără alt rezultat de cât acela d'a chinui sensibilitatea spectatorilor.

Dênşiĭ păreaŭ cu toate astea că aŭ mare bună-voinţă şi păreaŭ însufleţiţĭ de cele maĭ bune intenţiunĭ.

D. Sinteză îşĭ repetă cuvintele în franţuzeşte.

Tot nimic.

Apoĭ în italieneşte, ruseşte, spanioleşte; în limbele olandeză, greacă modernă, arabă, indiană, hebraică... Tot de geaba!

— Saŭ că oamenii aceştia ţin de o altă rasă, saŭ că eŭ mĕ aflu pe o altă planetă, saŭ că sunt nebun, bun de legat.

«Această din urmă hipoteză mi se pare, vaĭ! cea maĭ probabilă, afară numaĭ dacă nu delirez de un moment înainte d'a mĕ deştepta pe banchiza de ghiaţă.

«In zadar m'am încercat a mĕ înţelege în toate limbele cunoscute.

«Afară de una însă.

«Cea chinezească. Dar dacă aşĭ încerca şi pe asta?

Şi d. Sinteză, care se dovedise acum un poliglot fără pereche, îşĭ expuse situaţia în limba Khwan-hwa cea maĭ curată, care e, precum se ştie, dialectul mandarin vorbit în provinciile centrale ale imperiuluĭ ceresc, maĭ cu seamă la Peking, Nanking, etc.

El îşĭ maĭ îndulceşte tonul voceĭ de teamă să nu sperie pe aceştĭ oamenĭ prea simţitorĭ.

O! minune! Incercarea sa are un succes desăvêrşit. Oameniĭ îl înţeleg.

Nu însă pe deplin. Dar în sfîrşit dênşiĭ îĭ rĕspund în aceeaşĭ limbă şi isbutesc să schimbe cu el câte-va ideĭ.

D. Sinteză, care credea cu dreptate că vorbeşte chinezeasca din centrul Chineĭ, limba Khwan-hwa a mandarinilor ca şi cel maĭ învĕţat dintre savanţiĭ cu carĭ se mândreşte imperiul de Mijloc, află că rosteşte o indiană barbară, demodată, care nu maĭ există de cât în stare de tradiţiune.

— Eĭ cum, zise dênsul către un mic bĕtrân cu ochelarĭ care, cu toată vêrsta luĭ înaintată umbla sprinten în jurul sĕŭ, limba asta nestrămutată din timpurile cele maĭ depărtate a putut să se schimbe într'atâta?

— Aşa că nu maĭ e de cunoscut, şopteşte micul bĕtrân.

«Dar n'aĭ nicĭ o grije, Mao-Tchin, o să găseştĭ printre noĭ, maĭ mulţĭ limbiştĭ carĭ cunosc idiomele părinţilor noştri.

— Cum aĭ zis? Mao-Tchin?*) Mie îmĭ zicĭ asta?

— De sigur şi nu trebue să te superĭ de oare-ce aĭ atâta pĕr pe corp, în cât întrecĭ pe orĭ-care alt Ainos.

— Mĕ rog, zise iar d. Sinteză amorţit încă, pe care teren falş discutăm noĭ acum? Am avut deja onoare să 'ţĭ spun că sunt de origină suedeză. Prin urmare n'am nimic a face cu Ainiĭ d-tale. Blana asta de elan care mĕ învĕlue nu este epiderma mea, ce dracu.

— De origină suedeză? întrebă omul cu blândeţe. Nu înţeleg.

— Se poate!

— De sigur.

— Nu cunoştĭ Suedia?

— Nu, spre marea mea părere de rĕŭ, strĕine.

— Dar Anglia, Franţa, Germania, Rusia?

— Cuvintele astea abea 'mĭ deşteaptă o amintire nehotărîtă. Nu 'ĭ aşa că astea sunt numele ţĕrilor de mult dispărute?

— ...Europa!.... borborosi cu un glas înăbuşit d. Sinteză uimit.

— Nu maĭ există Europa, rĕspunse micul om cu ochelarĭ.

— Incă odată te întreb, zise d-nu Sinteză care se credea jucăria unuĭ vis rĕŭ, unde sunt eŭ?

— D ta... eştĭ pe 10 grade latitudine nord.

— Şi pe al câtelea grad de longitudine?

— Cam pe al 11-lea şi jumĕtate grad de longitutine vest.

— Al căruĭ meridian, mĕ rog?

— Al meridianuluĭ de la Tombuctu, rĕspunse omul mirat de aşa întrebare.

— De la... Tombuctu? exclamă d. Sinteză. Tombuctu are un meridian?

— De sigur; Tombuctu, capitala Chineĭ occidentale.

— Orĭ-cât de extra-ordinară s'ar părea minunea învierеĭ unuĭ om aşa de groaznic îngheţat, ea nu pare maĭ uimitoare ca lucrurile de carĭ se isbeşte de un moment înţelegerea d-luĭ Sinteză.

De aceea, sub influenţa acesteĭ îndoite reacţiunĭ, corporală şi intelectuală, bĕtrânul îşĭ redobândeşte d'o dată toată energia şi face apel la toate puterile spirituluĭ sĕŭ.

E vĕdit pentru dînsul că există. Fără a căuta să ştie prin ce mijloc a fost readus la viaţă, amânând pentru maĭ têrziŭ explicarea acesteĭ chestiunĭ care era totuşĭ foarte importantă, se dete jos, se ridică cu greutate în picioare, stătu nemişcat şi privi din toată puterea ochilor sĕĭ pe fiinţele carĭ'l încojoară şi edificiul unde se petrece această scenă de ne povestit.

La prima vedere, oameniĭ nu se pot apropia de nicĭ unul din tipurile antropologice bine hotărîte.

Sunt eĭ negri saŭ sunt chinezĭ?

Nicĭ una nicĭ alta. Saŭ maĭ bine zis, şi una şi alta.

Peliţa lor, fără a fi aşa de colorată ca aceea a raseĭ negre, nu are însă nicĭ acea nuanţă gălbue a reprezentanţilor raseĭ mongolice.

Această nuanţă, foarte micşorată, face parte şi din una şi din alta şi se hotărăşte într'o coloare deschisă havana dintre cele maĭ armonioase.

Pĕrul, foarte negru, foarte des, cârlionţat, nu maĭ e creţ ca acela al negrilor şi seamănă maĭ curênd pe acela al mulatrilor.

Trăsăturile par asemenea a fi formate din caracterele deosebite ale celor două rase.

Umeriĭ obrajilor sunt eşiţĭ, nasul uşor turtit, buzele groase-cărnoase, dinţiĭ foarte albĭ.

In sfîrşit, oameniĭ aceştia eraŭ o strălucită amestecătură chino-africană.

Insă ceea ce isbeşte maĭ întêĭ pe observator e mărimea capuluĭ, la toţĭ aceştĭ indivizĭ, fără deosebire.

Dacă statura lor atinge, în termen mijlociŭ, înălţimea considerabilă de 1 m. 72 cm., volumul capuluĭ lor este de sigur îndouit de cât aceea al capuluĭ d-luĭ Sinteză.

Disproporţiunea aceasta, foarte neplăcută din punctul de vedere al esteticeĭ noastre, e sporită încă de gingăşia cu totul femeească a membrelor, de fineţa muşchilor, de delicateţa extremităţilor.

D. Sinteză care'ĭ examinează cu o curiositate lesne de înţeles, d'abia poate presupune că mâinele şi picioarele acelea micĭ eşind din nişte tunicĭ largĭ, albe, ţin de aceleaşĭ organisme ca şi acele capete monstruoase.

Insă evidenţa e aci cu brutala elocvenţă a faptelor îndeplinite.

Bĕtrânul murmură la o parte:

— Nu e nicĭ o îndouială; oameniĭ aceştia sboară în libertate pe d'asupra pămêntuluĭ. Nu visez; asta e sigur. Toţĭ fără escepţie, prezintă această particularitate d'a se ridica pe eĭ înşişĭ; ceeea ce în timpul meŭ se numia levitaţiunea.

«Bĕtrânul meŭ amic Krishna poseda această putere; un oare-care numĕr de adepţĭ aĭ luĭ o posedaŭ de asemenea. Insă nu în aşa grad. La dînşiĭ *levitaţiunea* se prezinta la intervale foarte depărtate şi în general pe un timp destul de scurt. Pe când pentru oameniĭ aceştia ea pare o stare normală... un *modus vivendi* minunat, special raseĭ lor, prin care pot trăi o viaţă întru cât-va aeriană, putêndu-se transporta într'o secundă de la un punct la altul, scă-

*) Literal: *Corp pĕros*. Acesta e numele pe care chineziĭ de acum îl daŭ locuitorilor *Ainos* pe jumĕtate sĕlbatecĭ din insulele Asieĭ Orientale.

pând dn acest amestec josnic și a brutizător cu noroiul.

«Să fie oare o legătură între această putere misterioasă și desvoltarea monstroasă a organuluĭ lor cerebral?

«Vreaŭ să știŭ.

Apoĭ adăogă tare, în limba chineză fără a se adresa în special unuia saŭ altuia:

— In anul 1886 am adormit în mijlocul gheţurilor poluluĭ. Inainte de a'mĭ explica cum mĕ aflu azĭ în mijlocul d voastră, spuneți-mĭ în ce an mĕ deștept...

— In anul unspre-zece miĭ opt sute opt-zece și șase, rĕspunse glasul cântător al miculuĭ om cu ochelarĭ care stătea la douĭ metri d'asupra pământuluĭ.

(Va urma)

ALERGARILE

— de —

Biciclete și Tandem

carĭ vor avea loc Dumineca viitoare, ora 4 p. m., la Velodromul Român, Soseaua Kiseleff, Rondul II, vor fi de cel maĭ mare interes

Vor lua parte maĭ mult de 20 alergătorĭ.

Va fi o întrecere spre a concura la campionatul Românieĭ. Se vor împărți medaliĭ de aur și argint —Va fi o alergare mixtă de quadrupletă, tripletă, tandem și biciclete.

Muzica militară va cânta în tot timpul alergărilor.

Costul biletelor: Stalurĭ leĭ 2. Galeria 50 banĭ. In mijlocul Velodromuluĭ 1 leŭ. Loje 10 și 15 leĭ. Inceputul la ora 4 p. m.

Inscrierile pentru aceste curse se fac la administrația ziaruluĭ «Universul» unde se află și programul.

AMINTIRI DINTR'O CĂLĔTORIE IN ORIENT

(GRECIA)

Drumul cel maĭ scurt între Paris și Atena trece prin Brindisi, Corfu și Patras. Aci debarcă pasageriĭ carĭ doresc să evite înconjurul peninsuleĭ helenice și apele agitate ale capuluĭ Matapan. De la Patras mergĭ la Atena cu drumul de fer. In ziua în care vasele vor putea trece istmul de Chorint printr'un canal, Patras va deveni un oraș splendid. Acest oraș care se mărește în fie-care zi mĕ face să mĕ gândesc la orașele bogate și populate ale lumeĭ nouĭ, carĭ în zece anĭ aŭ transformat baracele de lemn în palate. Dar până acum Patras e în era baracelor.

Vama este așezată pe o alee strîmtă aproape de port. Vămașiĭ sunt exigențĭ, când apucă câte o victimă, Aci e o îmbulzeală de nedescris, pasagerĭ, comisionarĭ, cerșetorĭ, trăsurĭ, bagage se înghesuesc unele în altele. Cel maĭ bun lucru este de a revizui bagagele ș'apoĭ în pas gimnastic spre gară. Insă e o minune să ajungĭ aci fără să perzĭ ceva.

Gara, ca și vama, e d'alungul portuluĭ și nu e acoperită de cât ca o baracă de lemn. Intre deschizĕtura a două scândurĭ se deschide singurul ghișeŭ al acestuĭ frumos stabiliment. Trebue să aștepțĭ, să te înghesueștĭ și să te mișțĭ după voia valurilor de pasagerĭ până să ajungĭ la mult doritul ghișeŭ.

Curtea găreĭ este o piață publică, restaurantele își întind mesele la douĭ pașĭ de tren, care așteaptă în mijlocul mulțimeĭ semnalul de plecare. Acest sistem primitiv e de alt fel comod căcĭ fie-care se ocupă de bagage și prânzește în fața compartimentuluĭ sĕŭ. De alt fel mâncarea e foarte proastă.

Linia merge d'alungul valurilor albastre ale golfuluĭ Lepanto, la picioarele dealurilor pline de viĭ. Deja soarele s'a ridicat și coace struguriĭ carĭ în Franța și la noĭ se mănâncă ca stafide. Două treĭ ceorchinĭ de strugurĭ ne ar fi făcut să uităm mâncarea de la dejun. E ceva curios ca niște strugurĭ așa de bunĭ să facă un vin prost, căcĭ vinul de Chorint are gust de anason.

Printre niște stâncĭ cenușiĭ, care se scaldă în apele albastre ale golfuluĭ se zărește Parnasul care își ridică capul pleșuv printr'o mulțime de vĕrfurĭ. De sigur că zeul versurilor a avut o idee cam estravagantă să'șĭ aleagă ca locuință acest vĕrf sterp și bătut de vênturĭ. E adevĕrat că cele 9 Muse făceaŭ maĭ plăcută această singurătate. Poate însă că și ținuturile luĭ eraŭ acoperite cu pădurĭ verzĭ. Azĭ nu e de cât un moșneag pleșuv.

Incă visam pe Appolon când ni sa anunță Chorintul. Acest cuvînt fu ca un fulger eșit din întunecime ca să lumineze un decor plin de lumină și verdeață. Revĕzurăm în gând întreaga Grecie strînsă pentru jocurile Olimpice, luptătorĭ, conducĕtorĭ de trăsurĭ și cu caiĭ tremurătorĭ, poețĭ și prosatorĭ încoronațĭ la concurs, dușĭ în triumf de mulțime, și așteptând ca să li se ridice câte o statue. Ni se părea că auzim un ecoŭ depărtat venind din munțĭ, mișcarea unuĭ popor întreg care aplauda povestirile luĭ Herodot saŭ versurile înflăcărate ale luĭ Pindar.

Atuncĭ viața era în toată splendoarea eĭ.

Azĭ, Chorintul cât și Parnasul nu e de cât o rĕmășiță.

Câte-va fragmente rătăcite amintesc vechea cetate: un incendiŭ a consumat la 1858 satul care se ridica pe ruinele luĭ.

Orașul care se construește pe marginea golfuluĭ, seamănă cu o carieră de gips sub un înveliș gros de praz. De abia se ghicește, totul se confundă într'un fond uniform, un arbore, singurul pe care'l vĕzurăm de abia se ținea, era cenușiŭ de praf. E lugubru!

Gara, e ca și cea din Patras, ca un bâlciŭ unde toțĭ se înghesuie și se fură după voie. Se pare (asta nea spus'o un Corintian) că pungășia, care era în onoare în Sparta, înflorește încă și aci ca și cum ar face parte din educațiune. Acest gen de sport nicĭ nu putea găsi un loc maĭ bun. Gara și cheiul sunt înghesuite; fie-care circulă cum poate. Linia trece peste un pod de fer canalul Corint.

Cele maĭ înalte catarte pot trece pe sub această punte aeriană. Canalul vĕzut de pe această înălțime seamănă cu o gară goală cu 7 etage pe care un uriaș ar fi rĕsturnat'o. D l de Lesseps se gândise în 1855: dar fiind ocupat cu canalul de Suez, proiectul a fost îndeplinit de generalul Tür. Lucrările sunt sfîrșite și aŭ fost inaugurate la 4 Maiŭ 1882.

Canalul are 6 kilometri aproape (6343 metri) De la golful Lepanto la Kalamaki pe golful Egineĭ; el scurtează drumul la Pireŭ cu 48 ore și reduce cheltuele de transport.

De la Corint drumul merge prin Megara, Eleusis și Atena pe marginea nordică a golfuluĭ Egireĭ.

Vêntul suflă cu putere. Inţeleg de ce Greciĭ onoraŭ pe zeul Vênturilor. Ele de și azĭ un zeŭ teribil. Ast fel sĕrmaniĭ arborĭ care ar încerca să crească pe acest pămênt nefertil nu pot ține contra luĭ și dacă aŭ această fericire apoĭ vr'un cioban îĭ va da foc fără grije pentru a crește iarba pentru oile sale, căcĭ pădurile Statuluĭ sunt ale tutulor.

Și ast fel Greciĭ fără să știe, transforma țara lor într'un pustiŭ, care deja s'a întins până la poalele Parthenon, o cam glorioasă umbră se observă în orizont.

In fine ne dăm jos în mijlocul uneĭ bande de flămânzĭ care alergaŭ după noĭ. Câte-va picioare, ceva ghionțĭ și strigăte ne deschide drumul și putem să ne urcăm în omnibus și pe acest car foarte puțin olimpic ne facem intrarea în cetatea Minerveĭ.

(Va urma).

N. de Jannittau.

Espediția franceză din Sudan

Căpitanul Marchand și iubita sa

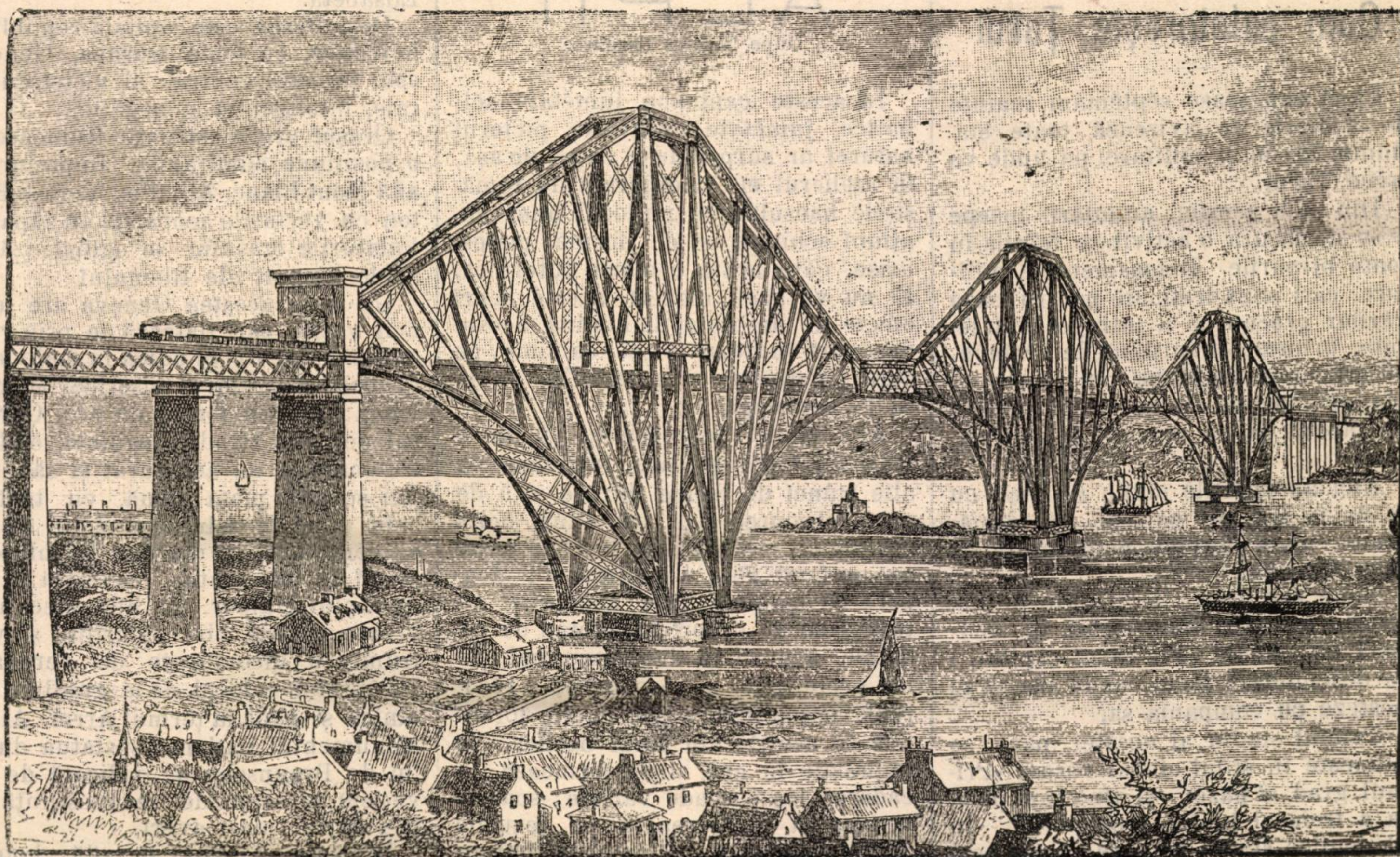
Treĭ anĭ de zile a durat espediția franceză în Sudan sub comanda căpitanuluĭ Marchand, care a ajuns acum la Faschoda. Căpitanul Marchand, în vêrstă de 35 de anĭ și cu mica sa ceată aŭ făcut această expediție prin o parte a deșertuluĭ Sachara până la țĕrmiĭ Niluluĭ alb, înfruntând miĭ de pericole și grrutățĭ, stîrnind four și se apropia de Nilul alb. După aceea nu se maĭ auzi nicĭ o știre.

Un an trecu. Sirdar Kitschener-pașa, comandantul trupelor anglo-americane rĕsturnase domnia Mahdiuluĭ, Ondurman și cu el Khartum «mormêntul luĭ Gordon» sunt în puterea luĭ.

Pe când în Anglia se sĕrbătorea cu mare bucurie victoria luĭ Kitschener, de odată sosi știrea despre ocuparea Faschodeĭ de căpitanul Marchand.

S'a provocat o mare furtună în plecă, iar Gabriela, ca o nouă Ariadnă, se închise maĭ multe zile în camera sa și plânse cu lacrămĭ fierbințĭ, pe bărbatul pe care'l iubea la nebunie.

Căpitanul Marchand se încercă a mângâia prin scrisorĭ pe mica Gabriela, pe carĭ'ĭ le trimetea din Marsilia și Algeria. Trecură maĭ multe lunĭ fără știrĭ. Apoĭ veni o scrisoare de la frontiera nordică a Sudanuluĭ, scrisoare de lungă despărțire. De atuncĭ nu maĭ sosi nicĭ o știre. Ea îl credea mort saŭ prizonier la vr'un

Podul peste Forth, în Scoția. -(Vezĭ explicația)

admirațiunea nu numaĭ a Francezilor, ci și a streinilor.

Numaĭ din când în când pătrundea câte o știre, un semn de viață despre căpitanul Marchand și curagioasa sa ceată.

Odată sosi prin Bruxelles o știre din Congo despre moartea luĭ Marchand și a tovarășilor sĕĭ. Se spunea că întreaga espediție a fost masacrată de Tuaregĭ, tribul acela arab, aproape sĕlbatic, care a nimicit espediția coloneluluĭ Bonnier în Tumbuctu. Din fericire știrea a fost desmințită, Marchand trecuse prin Darpresa engleză. Afacerea se află acum în stadiul diplomatic.

Pe lângă această chestie politică se desfășură un roman de dragoste al căruĭ eroŭ este căpitanul Marchand, iar eroina o tînĕră fată din Paris.

Maĭ înainte de a pleca în expediție căpitanul Marchand făcu cunoștința uneĭ fete dint'o familie distinsă. Gabriele, așa se numea dênsa, fu atrasă cu putere de înfățișarea bărbătească a tînĕruluĭ căpitan, așa în cât își părăsi casa părintească și trăi cu el aproape douĭ anĭ.

Atuncĭ veni despărțirea, căpitanul, trib african.

Cine poate descrie bucuria nemărginită, fericirea fără seamăn a frumoaseĭ Gabriela când află sosirea căpitanuluĭ Marchand la Faschoda! Firește că nicĭ ideea n'avea unde se afla această localitate. Își cumpĕră în grabă charta Sudanuluĭ și a regiuneĭ Niluluĭ și se puse cu ardoare pe studiŭ.

Faschoda se află pe teritoriul Niluluĭ Alb, nu departe de Chartum, care se află acum în mâinele Englezilor, Marchand a scăpat de primejdiosul Sudan și se află în contact cu

Europenii! Aceasta însemnă salvare, speranţa în revedere! Lacrămi de bucurie curg din ochii frumoşi ai Gabrielei cari aŭ vĕrsat atâtea şiroaie în curs de treĭ anĭ! Ea are încredere în iubitul eĭ, deşi tremură de frica, ca nu cum-va să'l piardă. Cu mâna tremurândă citeşte ziarele, temându-se ca nu cum-va să citească o ştire fatală asupra căpitanuluĭ Marchand. Sperăm că diplomaţia nu va restabili numaĭ bunele raporturĭ în Anglia şi Franţa, ci va face posibilă şi revederea între frumoasa Gabriela şi curagiosul căpitan.

C.

Cum călĕtoreşte Ţarul

Cincĭ saŭ şease sĕptĕmânĭ înainte de călĕtorie se avizează toate staţiunile civile şi militare, pe unde va trece Ţarul.

Din ziua aceste anunţărĭ începe a se desfăşura o activitate febrilă în toate birourile. Detaşamentele militare, carĭ sunt destinate pentru paza gărilor precum şi a întregeĭ liniĭ ferate, primesc muniţiunĭ de rĕzboiŭ, ofiţeriĭ sunt provĕzuţĭ cu harte şi planurĭ, începe cu un cuvînt o viaţă de tabără ca în vreme de mobilizare.

Nicĭ autorităţile civile nu staŭ cu mâna în sin, de oare-ce îşĭ desfăşoară toate forţele poliţieneştĭ de care dispune.

Nouĕ saŭ zece zile înainte de călĕtorie întreaga linie ferată e ocupată de armată. Fie-cărui căpitan i se desemnează locul, unde are să se posteze cu compania sa.

Primul stadiu al aceste paze se numeşte în stilul oficial rusesc «Primul grad al pazeĭ,» şi ţine cam până la a treia zi înaintea călĕtorieĭ. In al douilea stadiu fie care soldat este aşezat la postul sĕŭ. Intreaga linie se află sub o pază severă, zi şi noapte. Pădurile, livezile, şi câmpurile sunt cutreerate de soldaţĭ şi poliţie. Ora esactă când să treacă Ţarul o ştie numaĭ funcţionariĭ înalţĭ. Soldaţiĭ o ştiŭ numaĭ cu şease ore înainte.

Paza în gradul al treilea e aproape cu ceva maĭ înainte de trecerea Ţaruluĭ. Soldaţiĭ staŭ la distanţă de 100 paşĭ unul de altul dealungul linieĭ cu spatele către şine, cu puşca încărcată în mană, gata în orĭ ce moment să o ia la ochĭ. Datoria lor e să apere terenul ce se află înaintea lor. Nu se poate apropia în momentul acesta de şine, nicĭ om nicĭ animal. Poliţia care se afla maĭ la distanţă se îngrijeşte ca nimenĭ să nu se apropie de cordonul militar. Soldaţiĭ aŭ ordin strict să împuşte pe orĭ cine, care nu se opreşte la strigătul lor.

In gară domneşte o tăcere adîncă. Toate trenurile sunt oprite. Pasageriĭ, fără escepţie trebue să stea în cupeurile închise, pe carĭ nu le pot părăsi sub nicĭ o condiţiune. Nicĭ unuĭ om nu'ĭ este permis a se apropia de gară, nicĭ ofiţeriĭ n'aŭ voie să stea pe peron.

In sfîrşit se aude clopotul electric semnalul că trenul imperial a părăsit ultima staţie. El se apropie din ce în ce maĭ mult, cu o iuţeală de 48 kilometri pe oră. Ofiţeriĭ şi funcţionariĭ poliţieĭ salută. După ce trece trenul imperial rĕsuflă cu toţiĭ uşuraţĭ.

ALPII

Dupe Nicolas Bergasse

In aceste cantoane, jumĕtate sĕlbatice, jumĕtate cultivate, pictorul natureĭ ar surprinde o, ca să zic aşa, în atelierul eĭ, înconjurată de rĕmăşiţele haosuluĭ, în mijlocul uneĭ creaţiunĭ schiţate şi de forme majestoase, care arată o mână puternică. El nu va găsi nicăerĭ aceste marĭ efecte de umbră şi de lumină, aceste desenurĭ îndrazneţe şi sublime pe care imaginaţia singură n'ar putea să le conceapă.

Aicĭ, stâncĭ inaccesibile şi de o înălţime înfricoşetoare, întretăete de alte stâncĭ de forme bizare saŭ de grote obscure, par că ating bolta cerească; vîrfurile lor trecênd peste un profund abis, ameninţă şi'l acopere cu ruinele lor; acoperite cu tufe dese de arborĭ încovoiaţĭ de vechime, aruncă în depărtare umbrele lor prelungite, şi rĕspândesc o rĕcoreală neschimbăcioasă. Colo, torentele se asvîrle din sînul norilor, se împrăştie în aer, unde formează în căderea lor cascade variate; soarele le face să strălucească ca focurile diamantuluĭ saŭ ca culorile curcubeuluĭ; undele lor, grămătite în prăpăstiile pe care le-aŭ săpat, scap cu o nouă forţă şi albesc de spuma lor marmurile rĕspândite carĭ se opun în cursul lor. Aceste frumuseţĭ sunt contrastate prin faţa zimbitoare a munţilor şi a dealurilor tapetate cu diferite nuanţe de verdeaţă; suprafaţa liniştită a unuĭ frumos loc repetă imaginea lor, şi resfrînge, într'o zi frumoasă albastrul curat al ceruluĭ; în mijlocul unuĭ deşert întunecos, o vâlcea ocupată de o numeroasă colonie, prezintă tabloul unuĭ loc de retragere liniştit şi al uniriĭ, aşa de rare printre oamenĭ; gheţariĭ a căror bază este acoperită cu vîrfurĭ lucitoare, marginile strălucitoare de zăpadă a vîrfurilor înnălţate deasupra norilor ating orizontul prin formele lor majestoase.

Fără îndoială puternicile impresiunĭ date încă fibrelor tinere de aceste marĭ obiecte şi întărite prin obicĭnuinţa uneĭ vieţĭ uniforme şi singuratice, sunt una din principalele cauze a aceste plictiselĭ pe care le încearcă locuitoriĭ de la munte într'o locuinţă deosebită şi care degenerează aşa de adese orĭ în lîngezeala muritoare.

Raphael

GENEVA

Privirile întregeĭ lumĭ sunt aţintite asupra frumosuluĭ oraş Geneva, de lângă lacul Leman, în urma odiosuluĭ atentat săvêrşit de criminalul Luccheni asupra împĕrăteseĭ Austrieĭ, Elisabeta.

Deşi Berna este capitala republiceĭ helvetice, cu toate acestea, Geneva este punctul central al vieţeĭ culturale, inteligenţeĭ şi bogăţieĭ.

Oraşul are construcţiĭ frumoase şi o poziţiune admirabilă. Imprejur se află Mont-Blanc, Aiguille, Vert şi Breton cu vêrfurile acoperite cu zăpadă. Palaturile oraşuluĭ se oglindează în apele limperĭ ale Rhonuluĭ.

Cu toate acestea Geneva are edificiĭ vechĭ, carĭ datează de prin veacurile 14 şi 15. Şi adică în mahalaua grupată împrejurul bisericeĭ Magdalena, zidită în formă de arc. Cartierul noŭ are strade regulate, edificiĭ frumoase şi un aer curat şi sănĕtos. Aci se află piaţa nouă, cu teatrul zidit după modelul opereĭ din Paris, conservatorul şi muzĕul. In mijlocul pieţeĭ se află statua ecvestră a generaluluĭ Dufour. Se află alee umbroase, strade bine îngrijite şi vile frumoase înconjurate de verdeaţă. Incântător e locul de la grădina botanică şi până la ţĕrmul Arreĭ. Aicĭ e Monumentul naţional şi statua duceluĭ de Braunschweig, ridicată de Elveţienĭ în semn de recunoştiinţă că le-a dăruit marĭ averĭ.

In piaţa Alpilor se află hotelul Beaurivage, unde a stat împĕrăteasa asasinată. Maĭ în colo se află monumentul Jean Jaques Ronneau, marele filosof, care s'a născut aicĭ.

Geneva exista încă pe timpul luĭ Iuliu Cesar, care în opul sĕŭ «Rĕsboiul galic» îl numeşte un mic loc, care se află la marginea extremă a teritoriuluĭ Alobrozilor şi ale Helveţilor.

In secolul 11-lea, când s'a desfiinţat regatul burgundic, Geneva a devenit un mic principat bisericesc sub un episcop prinţ al imperiuluĭ roman de naţiune germană. Oraşul a avut să lupte mult maĭ cu seamă contra conţilor de Geneois. Maĭ târziŭ oraşul acesta s'a alăturat de confederaţia helvelică.

Reformaţiunea a făcut marĭ schimbărĭ în Geneva. Calvin a făcut oraşul Geneva un cuib al reformaţiuneĭ, dându-ĭ o constituţie teocratică.

Maĭ târziŭ, după rĕsturnarea pri-

mului imperiŭ francez, Geneva se alătura din noŭ la confederaţia helvetică şi de atuncĭ a devenit centrul Elveţiei franceze.

C. S.

Oaza Agermi

Deşertele Africeĭ septentrionale sunt departe de a presenta aspectul singurătăţiĭ fără de sfîrşit ca în marile pustietăţĭ ale Centruluĭ. In aceste regiunĭ, apar la fie-care moment ruine de mânăstirĭ, de temple, de oraşe şi d'alungul luĭ Uadi se ridică urmele vecheĭ culturĭ pe carĭ nisipurile le-aŭ coprins: incontestabil că civilizaţia, acum dispărută, a trebuit să fi trăit şi să fi prosperat acolo. Când şi când, oaze carĭ înverzesc, în mijlocul cărora sunt construite cetăţĭ, se ridică în oceanul de nisip ca un ostrov de verdeaţă.

Una din cele maĭ curioase oaze ale deşertuluĭ Libieĭ este oaza Agermi care face parte din grupa Sinah (în vechime Aumion) în vechea provincie Cisinaica. Când, la orizontul, înflăcărat peste tot de atmosferă, se vede zidurile sale masive în forme bizare de piramide şi de turnurĭ, risipite într'o imensă alee de palmierĭ, pe coasta uneĭ coline, eştĭ cu totul surprins, după traversarea deşertuluĭ, de această apariţiune care dă închipuirea uneĭ vechĭ cetăţĭ feudale. Agermi este locuită de o veche populaţiune berberă care, de secole, conduşĭ de aceeaşĭ familie de Seici; închişĭ în zidurile sale şi înconjuraţĭ de palmieriĭ săĭ la o parte de coloniĭ ale regiuneĭ. Nu'ĭ de cât o epocă relativ recentă când locuitoriĭ se hotărîră a intra în marea familie musulmană şi se lăsară a fi convertiţĭ de călugărĭ. Secta Senuşilor carĭ aŭ o mânăstire foarte importantă în apropiere, în oaza Faregha, Până atuncĭ fuseseră idolatri şi poate multă vreme vechiul politeism sacrificat luĭ Jupiter Ammon al căruĭ templu atât de vestit când întreagă antichitatea ridicase încă bolta zidurilor şi a galeriilor în ruină, din apropiere. Nu pare că noua religiune să le fi îmblânzit maĭ mult moravurile.

Rariĭ călĕtorĭ modernĭ carĭ aŭ traversat deşertul Libieĭ ne povestesc unul din obiceiurile din Agermi care e foarte curios: interzicerea la toţĭ burlaciĭ de a pĕtrunde, noaptea, în cartierul ocupat de către ceĭ gospodarĭ; eĭ sunt retraşĭ într'o mahala specială şi vaĭ de acela care ar fi trecut barierile după apusul soareluĭ! Din contra, Amonienĭ, strĕbuniĭ lor, practicaŭ, după ceĭ vechĭ, o găzduire prea... afabilă: problema va fi a se şti dacă Agermiţiĭ sunt pe cale de progres...

Victor.

Hogea Nassredin Efendi

Vestitul Hogea Nassredin, care trăia acum treĭ sute de anĭ în Asia, în tinereţele sale călĕtorea mult prin ţară. Şedea când într'un oraş, când într'altul, trăind sărăcăcios dar independent şi cu voie bună. Maĭ târziŭ se căsători, 'şĭ luă o locuinţă stabilă şi se ocupă cu agricultura. In curând se făcu dascăl, de aceea i se dete numele de Hogea: dascăl, învĕţător, maestru. Sunt o mulţime de anecdote asupra acestuĭ Hoge, care se poate numi Tilubuhoglindă al Turcilor.

O dată împrumută de la vecinul sĕŭ o căldare.

După câte-va zile i-o dete înapoĭ, împreună cu un vas mic. Pe când vecinul se minuna de această dărnicie, Hogea rĕspunse că a fătat căldarea. Vecinul nu zise nimic, luă căldarea şi vasul şi plecă acasă.

După cât-va timp Hogea împrumută iarăşĭ căldarea, dar nu o maĭ dete înapoĭ. Vecinul, care aştepta se în zadar reînapoiarea căldăreĭ, se duse la Nassreddin şi'şĭ ceru căldarea. Hogea mirat, rĕspunse:

— Amice, căldarea a murit, tu însă să fiĭ sănĕtos!

Atuncĭ vecinul esclamă:

— Măestre, glumeştĭ? Cum poate să moară o căldare?

— Lucru ciudat, rĕspunse Hogea. Tu aĭ crezut că căldarea a fătat şi acum nu vreaĭ să crezĭ că a murit.

Vecinul nu'l putu contrazice şi trebui să plece cu mâinele goale.

Intr'o zi Hogea se afla în bae, când cine-va care 'l asemĕnase cu un cunoscut al sĕŭ, îĭ dede o lovitură în ceafă. Hogea se întoarse şi de oare ce nu'l cunoştea pe acela care 'l lovise, eşi din bae şi duse pe strein la Kadiu.

— Fă mĭ, Kadiule, ca să capĕt satisfacţie de la acesta.

Kadiul, care 'l cunoştea pe strein, zise cu blândeţă:

— Să vedem unde este dreptul tĕŭ.

Nassreddin rĕspunse:

— Acest om mi-a dat o lovitură, fără nicĭ un motiv.

— Pedeapsa uneĭ loviturĭ este o para, zise Kadiul. Omule! Iţĭ ordon să plăteştĭ păgubaşuluĭ o para.

Acuzatul căută în toate buzunarele, dar nu găsi nicĭ o para chioră şi plecă acasă ca să ia banĭ. Nassreddin aşteptă în cameră, pe când Kadiul începu să scrie. Trecu un ceas şi omul cu paraua nu se maĭ întorcea. Luĭ Hogea îĭ păru vremea prea lungă.

De o dată se apropie de Kadiu, care sta cu capul plecat spre hârtie şi'ĭ dete o lovitură sdravănă în ceafă. Kadiul, mâniat se întoarse repede şi'l întrebă:

— Ce aĭ făcut?

Hogea rĕspunse:

— Ce era să fac? De oare-ce am treabă, nu pot să aştept, până când omul va veni cu paraua. Dacă vine, ia tu paraua, pe care ţine-o pentru lovitura, ce ţi-am dat o.

Zicĕnd ast-fel, plecă închinându se adânc.

Cornel

O călĕtorie

în pământurile descoperite de

Cristofor Columb

Agăogĕnd la această pagubă şi norul şi ceaţă deasă, nu exagerez de loc spunĕnd că credeam că navigăm încă în *marea întunecoasă*, iar nu în liniştita mare Mediterană.

Favorizaţĭ apoĭ de vĕnturĭ tropice, la 10 ore dimineaţa de 6 Octombrie puturăm să înălţăm iarăşĭ pânza cea mare reparată bine, şi la amiazĭ, risipindu-se ceaţa care învĕluia coastele ligure, ele mi se arătară ca în tot-d'auna, splendide, încântătoare cu frumoasele lor coline, cu numeroasele sate rĕspândite în lungul măreĭ, saŭ aflate pe rîpoasele coaste ale Apeninuluĭ; în aceiaşĭ seară putuĭ să constat că capul Meb se afla la o distanţă de aproape 16 mile.

La 7 Octombrie 2 ore dimineaţa se vedea în fine farul din Genova şi la ora 7 «Corsaro» lăsă an ora în obicĭnuitul sĕŭ loc de ancoragiŭ.

Călĕtoria sa era sfârşită.

Intrebuinţase 3 zile de la New-York la Genova în care zi se coprinde şi aceea care am stat la Tanger.

Am spus deja că în 27 de zile şi 22 de ore parcusesem cele 3850 de mile care desparte Cadix de San Salvador cu o medie de 5 şi $^{7}/_{10}$ mile pe oră.

In timpul călĕtorieĭ de întoarcere cele 3080 mile de la New Eork la capul sfîntuluĭ Vincenţiŭ, fură parcurse, tot cam în 27 de zile cu o medie de 4 $^{7}/_{10}$ mile pe oră.

In timpul campanieĭ începută la 3 Iunie şi terminată la 7 Octombrie s'aŭ parcurs aproape 10.000 mile, navigaţia efectivă fu de 91 zile căcĭ 37 aŭ fost perdute cu opririle şi diferitele ancoragiĭ cum a fost la Cartagina, Cadix, San-Salvador, New-York şi Tanger.

Dacă »Corsaro» n'ar fi întâlnit liniştea şi timpurile bune de la 14, 15, 16 şi 17 Septembrie, ar fi făcut în acele zile maĭ multe sute de mile maĭ mult, ajungĕnd dacă nu înainte, dar cel puţin în acelaş timp cu «Flavio Gioia» şi cu «Anonigo Vespucci» şi să fi ancorat la capul Sfîntuluĭ Vicenţiŭ; unde ar fi întâlnit timpurĭ bune, de sigur ar fi putut funcţio

na ca *Aviza* al escadreĭ cum doream la începutul călĕtorieĭ.

Cred acum nemerit şi de oare-care interes pentru cititor, să fac vr'o câte va consideraţiunĭ technice, fruct al campanieĭ făcute.

Voiŭ începe prin a vorbi de busola adoptată de marina regală, modelul biuroului hidrografic şi care pe «Corsaro» servea ca busolă de drum.

Nicĭ odată, în această călĕtorie, nu putuĭ să constat valoarea sa, fie prin forţa magnetică directivă, fie prin atabilitate; dar am găsit că pentru uzul micilor bastimente o pun pe d'asupra busoleĭ *Thompsohn.*

Şi spun asta că, pentru-că avênd una din aceste pe bord şi constrîns de a mĕ servi de ea spre a face observaţiunĭ, foarte rare-orĭ am putut lua amplitudinile soareluĭ, nicĭ n'am putut să'ĭ calculez variaţiile din cauza mobilităţeĭ cauzată la busolă chiar de mare.

Unul din principalele obiective care, cum am spus deja, îmĭ propusesem, era de a verifica direcţiunea şi iuţeala curenţilor în lungul parcurs al primeĭ călĕtoriĭ a luĭ Columb, studiul căreia era pentru mine de o oare care importanţă spre a confir ma acel coeficient de iuţeală, necunoscut mareluĭ navigator, dar pe care în lucrarea mea: *Arta nautică pe timpurile luĭ Columb*, îl aplicasem la presupusa armă a primeĭ călĕtoriĭ de descoperire.

Acest scod l'am ajuns; suma transportuluĭ zilnic al curenţilor întâlnite la 28 Iunie, atuncĭ când călĕtoriĭ pe meridianul Gomera, punct de plecare al luĭ Columb, la 20 Iulie, zi a sosireĭ mele la San Salvador, rezultă de pe ziarul meŭ de pe bord 266 mille, decĭ în aceste 23 zile de navigaţie am avut un transport mediŭ, datorit curenţilor, de aproape 11 mile în două zecĭ şi patru de ore; adunând cursele singuratice, rezultă că acest transport fu de 51 mile la meazănoapte şi la 220 la apus; de unde rezultă că şi transportul util fu în direcţia 1 No. 77° Vest, pentru 226 de mile aproape.

Coeficientul curenţilor aplicate de mine la drumul străbătut de Columb fu de 220 mile, calculate în direcţia apusuluĭ.

Această mică diferenţă, de mic interes într'un drum aşa de lung, trebue să se atribue, probabil, la latitudinea într'u cât-va maĭ joasă, pe care s'a desfăşurat navigaţia luĭ *Corsaro* şi unde curentele aŭ o iuţeală puţin maĭ mare.

Direcţiunea lor maximă tindea spre apus, cu toate că în câte-va zile avusese o oare care deviaţiune.

Afară de notele zilnice ale temperatureĭ atmosfereĭ şi a apeĭ mărеĭ, şi a înălţimilor barometrice, totuşĭ fu ţinută în seamă cea maĭ mare depresiune datorită ciclonilor trecuţĭ pe lângă New-York în timpul permanenţeĭ mele, afară de aceea de la 20 August, aflându-mĕ atuncĭ la Washington.

In timpul aceşteĭ campaniĭ tot ca cele precedente, *Corsaro* nu a neglijat culegerile de istorie naturală, şi tocmaĭ de etiologie; în această ramură produsele consemnate muzeuluĭ civil din Genova, pare că prezint unele speciĭ interesante, după cum am spus deja la începutul povestireĭ.

Am cules chiar multe alge în lungul parcursuluĭ Gulf-Stream şi asupra liniştelor extreme ale măreĭ Sargasso, cum şi în laguna San-Salvador.

In fine şi *Corsaro* a încercat în chip modest de a uzufructua Gulf-Streamul aruncând la intervale, fie la dus cât şi la întors, diferite sticle pecetluite cu grije, în care era scris pe lângă numele bastimentuluĭ, data zileĭ şi punctul observat la amiazĭ.

Eraŭ mesagerĭ viĭ încrezĕtorĭ şi dubloşĭ, meschin contribut al studiilor geografiilor fizice ale mărilor, dacă se compară cu perfectele cercetărĭ ale A. S. Prinţul de Monaco, în timpul campanieĭ făcută în 1885, la mează-noapte de Azore, în scop de a studia tocmaĭ marele curent Gulf Stream.

Şi acum, ca concluziunea aceşteĭ lucrărĭ, voiŭ spune că: dacă a onora memoria marilor navigatorĭ e a onora patria noastră, asta fu intenţia luĭ *Corsaro* spre a duce salutul Genoveĭ marinare memorieĭ luĭ Cristof Columb, chiar în insula San-Salvador, primul pămînt din Lumea Nouă descoperită de marele genovez insulă aproape uitată în timpul perioadelor onoarelor postume dato rite în urma mareluĭ descoperitor, dar glorioasă chiar monăstirea della Rabida.

(Va urma)

Podul peste Forth, în Scoţia

Construirea poduluĭ peste Forth a fost decisă în 1873. Lucrările de studiŭ începură numaĭ de cât, dar fură părăsite după câţĭ-va anĭ.

In cele din urmă, la 1881, proiectul inginerilor Iohn Fowler şi Barker fu adoptat şi pus în lucru. Este acela pe care îl reprezintă gravura noastră.

Podul peste Forth e construit după procedeurĭ nouĭ. Intregul sĕŭ sistem se sprijină pe treĭ turnurĭ gigantice de oţel, legate între ele, la vîrf şi la bază, prin arcurĭ puternice, de forme diferite şi brodate de piese colosale, totul calculat ca să obţie cea maĭ mare rezistenţă posibilă. Pentru a se ajunge la acest rezultat, constructoriĭ pare a fi fost inspiraţĭ de podurile primitive la chinezĭ şi indienĭ: podurĭ aruncate peste ramurile a douĭ arborĭ opuşĭ.

Pentru curioşiĭ staticienĭ, putem spune că oţelul care a intrat în construirea poduluĭ peste Forth este de 51,000 tone, saŭ 51 milioane kilograme, pe când Turnul Eiffel n'a luat de cât 7 milioane şi jumĕtate.

In sfîrşit, podul peste Forth n'a costat maĭ puţin de 50 milioane leĭ. El a fost inaugurat la 4 Martie 1890.

Varietăţi

Cel maĭ gros om din lume. — Maestrul Tisch, vestitul bărbat din Statele-Unile a murit zilele trecute la New York. El cântărea 282 chilograme. Papa Fisch, aşa era poreclit el, ţinuse timp de 40 anĭ un restaurant în Wall Street şi servea chiar el însuşĭ ca reclamă. A trebuit să i se facă un sicriŭ special, 10 oamenĭ aŭ trebuit să'l transpoarte până la un camion, de oare-ce pe carul funebru nu încăpea.

—x—

Desgropărĭ interesante. — In vechia mănăstire St.-Maur de Glaufeuil din Franţa, se fac de cât va timp desgropărĭ, căcĭ presintă un mare interes. In curtea mănăstireĭ s'aŭ descoperit soclurile unor stâlpĭ din veacul al 12-lea, plăcĭ împodobite cu sculptură de crinĭ din veacul al 13-lea şi urme interesante din epoca romano-galică, carĭ se referă la o vilă. Apoĭ o peatră cu inscripţia: *«Locus ubi arabat* sanctus *Maurus.»* din veacul al 15-lea şi o altă piatră din anul 1555 cu inscripţia: *«Fut ceans des Anglois de logeis Crissorale et Carvallay vint une pucele qui d'Orleans leva la siege»*. Desgropările continuă.

—x—

Castelul Malmaison. — Fosta reşedinţă a împĕratuluĭ Napoleon I cel Mare se zice că va fi transformată pentru expoziţia universală de la 1900, într'un muzeŭ al epoceĭ consulatuluĭ şi imperiuluĭ. Castelul Malmaison este acum proprietatea d-luĭ Osiris, care se ocupă cu planul de a reînoui castelul şi apoĭ să'l facă cadoŭ Statuluĭ francez. Apartamentele fostuluĭ împĕrat francez aŭ rĕmas aproape inalterabile. Biblioteca de asemenea se află întreagă. Se ştie că aicĭ a înştiinţat Napoleon pe soţia sa Iosephina, că divorţează de dênsa. In etajul al douilea se află apartamentele de dormit ale fosteĭ împĕrătese şi ale damelor sale de onoare, între carĭ şi a vestiteĭ «Madame Sans-Gene» soţia mareşaluluĭ Lefevre. In dosul castelului se află două obeliscurĭ aduse de Napoleon din Egypt. In stânga se află grădina de poame, unde împĕratul, după bătălia de la Waterloo, s'a luat rĕmas bun de la familia sa şi a dat ca amintire regineĭ Hortense un colier cu diamante.

Anul II.—No. 75. 10 BANI ÎN TOATĂ ȚARA București, Miercuri, 30 Septembrie, 1898

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
ŞI AL INTÊMPLĂRILOR DE PE MARE ŞI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI:
Leĭ 4.50 pe an în toată țara
» 2.50 « ½ « « «
Abonații pe un an primesc și un roman de 1 volum.

Redacția și Administrația:
No. 11,—Strada Brezoianu,—No. 11

ZIARUL CĂLĔTORIILOR
apare o dată pe sĕptămână
— MARTEA —

Pointis nu avu de cât greutatea d'a intra în fortăreață.—(Vezĭ explicația)

Ultimul triumf al flibustierilor

In tot evul mediŭ, flibusteria, adică pirateria, a înflorit maĭ cu seamă pe coastele Americeĭ.

Intre ceĭ din urmă capĭ flibustierĭ francezĭ, istoria arată pe unul anume Fonvielle, despre care nu știŭ dacă făcea parte din familia mea, însă a căruĭ ultimă ispravă merită de sigur să fie citată prin rarul curaj cu care a fost săvêrșită.

Era în anul 1675, când Spania era în culmea putereĭ sale. Mulțĭ se temeaŭ atuncĭ că monarchia aceasta orgolioasă amenința libertatea întregeĭ omenirĭ și mulțĭ șefĭ de pirațĭ găseaŭ pretext în aceasta ca să atace și să jefuiască marile depozite de bogățiĭ adunate de spaniolĭ, firește tot cu hapca.

După ce amiralul francez Duquesne pedepsise pe pirațiĭ din Algeria, Pointis, șef de escadră, propuse ministruluĭ francez Colbert să jefuiască Cartagena, focarul putereĭ spaniole în marea Antilelor și despre care până atuncĭ se presupunea că nu se poate lua.

Pentru a ajunge la acest rezultat, ale căruĭ urmărĭ puteaŭ să fie de o importanță necalculabilă, Pointis nu cerea regeluĭ Franțeĭ de cât să 'ĭ împrumute câte-va vase și câte-va echipagiĭ. Dînsul găsise la Curte și la mariĭ financiarĭ capitalurile necesare pentru acoperirea cheltuelilor expedițiuneĭ, cu condiție ca prăzile să se împartă între aceĭ capitaliștĭ, după sumele ce riscaseră: acesta era pur și simplu regimul curseĭ aplicat la captura celuĭ maĭ bogat oraș din noul continent.

Târgul fu iscălit și în luna Martie 1679 Pointis sosi la Saint Domingue cu escadra sa pentru a lua din acea colonie franceză trupele de carĭ maĭ avea nevoe.

Guvernatorul Ducasse se puse imediat sub ordinele luĭ și îmbarcă 1500 de coloniștĭ pe vase d'ale țereĭ. In acelașĭ timp trimise șefuluĭ de flibustierĭ, Fonvielle, ordinul de a veni după dînsul la Port au-Prince cu maĭ mulțĭ flibustierĭ din insula Tortue: Fonvielle luă un contingent ca de vre-o 600.

In Aprilie 1697 escadra franceză sosi în fața Cartageneĭ. Ea era compusă din vre-o 30 de vase cu pânze, printre carĭ 6 goelete, în carĭ se aflaŭ flibustieriĭ.

Orașul era construit pe o peninsulă nisipoasă, apĕrat fiind de o fortăreață numită Boccachique. Deosebit de asta era protegiată de alte fortificațiĭ carĭ făceaŭ greŭ atacul pe mare.

Fonvielle propuse luĭ Pointis să întrebuințeze metoda ordinară a flibustierilor și să încerce o debarcare în afară de raza apărată de fortificațiĭ. Prin această lovitură îndrăzneață se puteaŭ lua lucrările formidabile de întărire pe carĭ contaŭ spanioliĭ.

Pointis armă acest sfat. Indată ce debarcară, flibustieriĭ vĕzură că guvernatorul spaniol trimetea o mare corabie cu 300 de oamenĭ pentru a întări garnizoana de la Boccachique.

Atuncĭ dînșiĭ se aruncară în niște bărcĭ proaste, se repeziră asupra corăbieĭ, năvăliră pe bord și tăiară toțĭ oameniĭ echipagiuluĭ.

Folosindu se de spaima produsă de acest înalt fapt, în care garnizoana recunoștea chipul lor d'a lucra, flibustieriĭ se stabiliră între Boccacique și cetate. Cu toată violența foculuĭ pe care Cartagena'l arunca contra lor, dînșiĭ începură să așeze scărĭ pe ziduri și să încerce escaladarea.

Demoralisațĭ de atâta îndrăzneală, apĕrătoriĭ Boccaciquuluĭ cerură să se predea. Pointis nu avu altă greutate decât aceea de a intra în fortăreață și a întoarce contra Cartageneĭ tunurile carĭ eraŭ destinate s'o apere.

Indată ce întăririle fură atacate și fără să aștepte ca spărtura să fie declarată practicabilă, flibustieriĭ se serviră de ea pentru a se introduce în cetate.

Ajutațĭ de un mic numĕr de trupe pe carĭ Pointis le trimisese în ajutorul lor, flibustieriĭ uciseră atâția spaniolĭ încât ceĭ-l'alțĭ, cuprinșĭ de groază, fugiră în a doua incintă a cetățeĭ și cu mare greutate izbutiră să închidă porțile și să oprească pe flibustierĭ d'a intra acolo odată cu dînșiĭ.

Eĭ rugară apoĭ pe Pointis să le admită capitularea. Tot ce'ĭ cereaŭ era să trateze cu dînsul și să nu aibă a face cu flibustieriĭ.

Pointis avea motive să se arate generos, le acordă onorurile de rĕzboiŭ și se apucă de încasat rĕscumpĕrarea orașuluĭ care, după mărturia luĭ Ducasse, se urcă la vr'o 30 de milioane.

Ingrijindu se înainte de toate de interesele acționarilor, dînsul oferi flibustierilor o parte foarte mică din prăzĭ, maĭ cu seamă că luarea Cartageneĭ se datora esclusiv flibustierilor.

Insă aceștia, hotărîțĭ să nu lase a fi lipsițĭ de drepturile lor în folosul societățeĭ care armase expedițiunea luĭ Pointis, începură să dea asalt corăbiilor pe bordul cărora Pointis îmbarcase deja prăzile

Ducasse, care se temea înainte de toate de un rĕzboiŭ civil din care locuitoriĭ Cartageneĭ ar fi putut să profite, făcu marĭ sforțărĭ pentru a liniști pe flibustierĭ, fiind și el de părerea lor că fuseseră înșelațĭ. Le promise că se va duce în Franța și va prezinta plângerea lor până la picioarele tronuluĭ.

Insă această făgăduială ar fi avut puțin succes dacă Fonvielle n'ar fi venit în ajutorul eĭ, întrebuințând argumente mult maĭ tarĭ.

— Păziți-vĕ, esclamă dînsul, d'a vĕ atinge de vasele regeluĭ. Voiŭ zbura creerul celuĭ d'ântêĭ care va întreprinde vr'un act de violență contra floteĭ. Capitularea Cartageneĭ nu vĕ privește de vreme ce nimenĭ nu avea dreptul să promită ceva în numele vostru. Pointis să plece cu prăzile luĭ și noĭ vom maĭ găsi încă ceva în oraș ca să ne despăgubim.

Acest raționament fu pe placul flibustierilor carĭ lăsară să plece vasele Franciеĭ și ale colonieĭ Saint-Domingue. Apoĭ cerură și eĭ rĕscumpĕrare de la oraș. Cu tot numĕrul lor mic, eĭ inspiraŭ așa frică în cât, în câte-va zile, izbutiră să maĭ smulgă nenorocituluĭ oraș o sumă de șease milioane. Ișĭ încărcară prăzile pe goelete și porniră spre o insulă unde aveaŭ obiceiŭ să'șĭ împartă averile, cu cea maĭ mare bună credință. In adevĕr, acela din eĭ care căuta să înșele pe un camarad de jaf, era pedepsit îndată zdrobindu-i se capul fără nicĭ o formă de proces.

W. de Fonvielle

10.000 de anĭ
INTR'UN SLOIU de GHIAȚĂ

Povestire fantastico-științifică
de
L. BOUSSENARD

CAP. II.

Uimire și bucurie.—D. Sinteză caută în știință cazurĭ la fel. — Amintirĭ de Krishna. — Poate că mamutul s'ar fi putut readuce la viață — Convorbire cu Unchiașul Moară și cu Născut-Inainte. — Modificările pămîntuluĭ.—Replica universală.—Președintele Academieĭ de știință din Tombuctu. — Emisiunea fluidelor.— Seria animală a progresat mereŭ.—Cerebraliĭ.

— Un-spre zece miĭ opt sute optzecĭ și șease! esclamă cu o voce de tunet d. Sinteză auzind o cifră așa formidabilă. Suntem în anul un-sprezece miĭ opt sute opt-zecĭ și șease și eŭ trăesc încă.

— Dormit am eŭ cu adevĕrat zece miĭ de anĭ?

«Fost a destinul meŭ ca, după ce am vieţuit aproape un secol, să trăesc în mod inconștient și să mĕ deștept ast-fel ca o rĕmășiță a lumeĭ

vechĭ după un timp a căruĭ durată spiritul d'abia îndrăzneşte s'o cuprindă?

«Dar de ce? Cum şi prin ce minune?

Şi d. Sinteză, uimit însă fericit, caută în spiritul său soluţiunea acesteĭ probleme.

Nicĭ un zgomot nu'ĭ turbură meditaţiunea. In jurul său singurătatea e desăvîrşită. Sgomotul glasuluĭ său a speriat, a alungat pe fiinţele misterioase carĭ, prin îngrijirile lor, l'aŭ readus la viaţă. Câtva timp o să se poată absorbi în sine însuşĭ, să se gândească la această aventură ne maĭ pomenită să'şĭ adune amintirile, să'şĭ coordoneze ideile.

Inainte de toate faptul învieriĭ sale este real, nediscutabil; nu e la mijloc nicĭ o halucinaţie. Inima sa bate în mod normal, creerul său cugetă în chip metodic, raţiunea sa n'a suferit nicĭ o schimbare, muşchiĭ săĭ şi aŭ redobândit toată elasticitatea, toată energia.

Acesta e faptul principal, în uimitoarea luĭ simplicitate.

Din punct de vedere fisiologic, adecă al ştiinţeĭ pure, bătrânul ştie bine că nu putea să moară în blocul de ghiaţă, şi cuvîntul acesta de «înviare» care arată întoarcerea la viaţă după încetarea absolută a vieţeĭ, îl consideră la început nepotrivit pentru a'ĭ arăta starea.

Spiritul său metodic şi din toate punctele adoptat cu doctrinele riguros ştiinţifice, refuză hipoteza uneĭ minunĭ.

La dînsul a fost decĭ prelungire de viaţă printr'un fenomen de conservare a elementelor organismuluĭ său, fenomen ale căruĭ manifestaţiĭ nu poate să şi le explice şi pe care nu'l poate atribui numaĭ geruluĭ groaznic care l'a pus în acea stare de catalepsie.

Dacă ar fi fost vorba numaĭ de vegetale saŭ chiar de animale inferioare, faptul, de şi extra-ordinar, ar fi fost foarte admirabil. Căcĭ numeroase experienţe făcute de savanţĭ aŭ dovedit că viaţa poate să continue în stare latentă la vegetale şi la organismele inferioare.

Ast fel, în 1853, Rudolfi a depus la museul egiptean din Florenţa un snop de grâŭ obţinut din boabe de grâŭ găsite într'un sicriŭ de momie şi unde stătea de maĭ bine de treĭ miĭ de anĭ.

Dar asta nu e nimic.

Se ştie că Spallanzani a putut, în 1707, să aducă de 11 orĭ la viaţă nişte rotifere supuse la uscăciune, udându-le numaĭ cu apă curată, şi că, de curênd, savantul Doyere a făcut să învie nişte tardigrade uscate la temperatura de 150° şi ţinute patru săptămânĭ în vid.

Toate astea tot nu dovedesc încă nimic când ne înfăţişăm distanţa care desparte aceste fiinţĭ primitive de om.

Cu toate astea, urcându-ne pe scara zoologică, găsim fapte la fel, produse de cauze diferite.

Muşte, înecate în aparenţă în butoae cu vin de Madera, aŭ înviat după o lungă călătorie pe mare. Reaumur a menţinut în această stare de moarte aparentă crisalide în curs de maĭ multĭ anĭ, iar Balbiani, ţinênd cărăbuşĭ adâncițĭ în apă în curs de o săptămână şi uscându'ĭ la soare a putut să'ĭ readucă la viaţă.

Eminentul fisiologist Vulpian a otrăvit cu curară saŭ cu nicotină paingĭnĭ, salamandri, broaşte şi a readus la viaţă toate aceste animale, după o săptămână de moarte aparentă.

Insă efectele cele maĭ extra ordinare se capătă prin întrebuinţarea friguluĭ.

Spallanzani, care a studiat această chestiune cu o răbdare şi ingeniositate admirabilă, a putut să păstreze, în curs de douĭ anĭ, maĭ multe broaşte într'o movilă de zăpadă. Ele se uscaseră, se înţepeniseră, eraŭ aproape firimicioase; nu maĭ aveaŭ nicĭ o aparenţă exterioară de viaţă, de sensibiliate. I a fost d'ajuns să le expună la o căldură gradată şi moderată pentru a le scoate din această stare de letargie şi a le înapoia mişcarea şi cele l'alte funcţiunĭ fisiologice.

In faţa luĭ Maupertuis şi Constant Dumeril, amêndouĭ membriĭ aĭ academieĭ de ştiinţe, nişte (brochets) şi salamanziĭ aŭ fost reînsufleţiţĭ la diferite epoce după ce fuseseră îngheţaţĭ, aşa că deveniseră tarĭ ca sloiĭ de ghiaţă.

August Dumeril, fiul celuĭ citat maĭ sus, a publicat ceva maĭ târziŭ în *Archivele* de ştiinţĭ naturale un memoriŭ foarte curios în care povesteşte cum a întrerupt viaţa la animale prin îngheţarea lichidelor şi solidelor organismuluĭ.

Nişte broaşte a căror temperatură internă fusese scoborîtă la —2° într'o atmosferă de —12°, aŭ înviat în faţa luĭ. Dînsul a vĕzut ţesăturile recăpătându'şĭ mlădierea ordinară şi inima trecênd dintr'o nemişcare absolută la mişcarea eĭ normală.

In sfîrşit, un fapt şi maĭ caracteristic ni'l arată nişte obiceiurĭ ale unor populaţiĭ din Rusia, din Asia şi din America de Nord.

Aceste populaţiĭ aŭ obiceiul de a face peştiĭ să îngheţe aşa că eĭ de vin tarĭ ca piatra şi ast fel îĭ transportă în depărtare şi 'ĭ învie primăvara aruncându'ĭ în apă de temperatura ordinară.

Obiceiul acesta a dat idee celebruluĭ fisiologist englez Hunter, să prelungească durata vieţeĭ omeneştĭ supunênd corpurile la îngheţărĭ succesive echivalând cu somnurĭ maĭ mult saŭ maĭ puţin prelungite în cursul cărora viaţa ar fi cu totul suspendată.

Din nenorocire Hunter a murit în momentul când chiar rezultate frumoase promiteaŭ un început de realizare a hipotezeĭ.

D. Sinteză, după ce examină câteva minute, toate fasele aceşteĭ chestiunĭ atât de complicată şi atât de puţin cunoscută, nu ştia la care gând să se oprească.

— Eĭ, ştiŭ bine, îşĭ zise dênsul, că suspendarea vieţeĭ poate, cel puţin în aparenţă, să fie dobândită pentru un timp îndelungat, chiar fără a se recurge la aplicarea friguluĭ.

«Bětrânul meŭ amic Krishna n'a fost îngropat de maĭ multe orĭ după ce 'şĭ provocase el însuşĭ o stare letargică avênd toate semnele morţeĭ?

«Ultima dată când s'a supus la această experienţă curioasă, — îmĭ aduc aminte ca azĭ, era la Benares, — puse oameniĭ să 'l bage într'un sac; sacul fu pecetluit şi pus într'o ladă în care se aşternuseră saltele şi care fu închisă cu cuie cu şuruburĭ.

Lada cu tot conţinutul eĭ fu lăsată într'o groapă adêncă de zece picioare în pământ. Groapa fu astupată şi pe pământul de asupra eĭ se semănă orz care încolţi, crescu şi se coapse. Soldaţĭ englezĭ fură puşĭ de santirelă ca să păzească zi şi noapte acest mormênt original.

«După zece lunĭ, Krishna fu desgropată în faţa autorităţilor engleze şi a uneĭ delegaţiunĭ de savanţĭ; el părea că doarme.

«Se deşteptă cu încetul şi, după două ore de îngrijirĭ, se ridică şi începu să mească.

«De ce experienţa n'a fost prelungită maĭ multĭ anĭ.

«Maĭ multĭ anĭ.. da!

«Insă zece miĭ!

«Cu toate astea principiul este admis şi se pare că nu e maĭ greŭ pentru cine-va să rămână în această stare în curs de un an de cât în curs de 10 de 100 de 1000 de anĭ.

«Eĭ, dar mamuthul?

«Cine ar putea să socotească imensa succesiune a anilor trecuţĭ din momentul când acest pachiderm uriaş a fost prins între gheţurile polare şi acela când un pescar tungus l'a găsit în 1799 pe malurile mărеĭ îngheţate, în mijlocul unuĭ bloc enorm care se oprise la gura fluviuluĭ Sena.

«De sigur aŭ trecut miĭ de anĭ.

«Şi cu toate astea mamutul era aşa de bine conservat că în timp de maĭ multe lunĭ iacuţiĭ aŭ putut să mănânce din carnea luĭ şi să'şĭ hrănească câiniĭ fără ca lupiĭ şi urşiĭ albĭ să rĕmână în pagubă cu partea lor.

«Cine ar fi putut dovedi că mamutui n'ar fi putut fi înviat ca şi broaştele îngheţate ale luĭ Spallan-

zani, ca şi peştiĭ populaţiilor de la nordul Asieĭ şi Americeĭ?

«Cine ştie dacă, în loc să fie tăiat şi mâncat înainte d'a se desgheţa, ar fi fost încălzit progresiv, acest contimporan al secolilor dispărute nu s'ar fi deşteptat din acel somn neterminabil.

«Căcĭ în sfîrşit eŭ sunt cu adevĕrat viŭ.

«Cât pentru ca să caut a'mĭ esplica cum s'a produs acest fenomen, poate fără precedent, la ce mi ar folosi?

«Faptul există; e de netăgăduit.

«Regimul special la care mi-am constrîns corpul în timp de jumĕtate de veac, elementele de reconstituire aduse în stare de curăţenie organismuluĭ meŭ, aŭ favorizat oare acest somn lung şi a împedicat desasimilarea cu ajutorul friguluĭ care, suspendând viaţa, a împedicat ast-fel uzarea substanţeĭ mele?

«O să ştiŭ asta maĭ tîrziŭ; de alt fel puţin mĕ importă. Pentru moment lucrul principal este să trăesc. Această nouă viaţă, măcar d'ar dura câte va ore, va fi destul de interesantă pentru ca să mĕ dedaŭ eĭ cu totul.

— Eĭ bine, strĕine, murmură o voce cu inflexiunĭ de harpă eoliană, ţi-a făcut acum acea uimire a căreĭ gălăgie ne-a pus pe toţĭ pe fugă?

(Va urma)

AMINTIRI DINTR'O CĂLĔTORIE IN ORIENT

(ATENA)

— Urmare —

Nicĭ un grec pe stradă: cel puţin aceĭ oamenĭ cu haina scurtă şi pălărie moale nu par a fi. Praf mare, arborĭ cenuşiĭ, străzĭ drepte, tramwaie: asta e moartea ilusiuneĭ. La vechiĭ Grecĭ, când un străin păşea pragul caseĭ ospitaliere, el găsea pe lângă o privire bine-voitoare şi apă pentru a'şĭ rĕcori obrazul. Azĭ nu poţĭ să facĭ alt-ceva de cât să înghiţĭ praf. Câte odată apa vine. Venind seara nu fu posibil să eşim maĭ convenabil.

Douĭ tovarăşĭ amabilĭ, pe care o zeiţă bună ni ĭ scoase în cale ne propuse să vizităm cu eĭ Parthenonul, căcĭ printr'o favoare, eram autorisaţĭ a face această vizită noaptea. Ocazia era foarte frumoasă pentru a nu profita. Dar luna pe care o aşteptam să aparea nu pare a împărtăşi aceiaşĭ nerăbdare, ea apăru pe la 11 ore şi după ce ne plictiseam prin străzile Ateneĭ moderne, apucarăm drumul spre Acropolis.

La această oră drumul era pustiŭ, linişte profundă sub lumina lividă a luneĭ; A ropolis se înalţă ca un uriaş din altă lume. Aceste sfărămăturĭ glorioase mult timp expuse hoţilor de drumul mare nu e azĭ fără apărare, un grilaj de fer îĭ închide intrarea: în interior un post de sol daţĭ e în dosul templuluĭ Minerveĭ. Căutarăm pe portar: o mică colibă perdută în mijlocul blocurilor de piatră îĭ servea de adăpost. Băturăm mult timp dar nu eşi nimic. In fine, convins că cu ast fel de sgomot nu poate dormi, deschise uşa puţin, decis însă să nu iasă afară.

Dar, fără lună, e întuneric besnă! Nu pot nimic, nu se vizitează Acropolis, după miezul nopţeĭ; poate să mĕ dea afară, *io pavero!...* De alt fel o vizită pe timpul ĕsta e periculoasă, soldaţiĭ păzesc şi nefiind preveniţĭ, trag la cel maĭ mic sgomot; am suferit atât din cauza hoţilor!...

Inaintea noastră în vêrful uneĭ coline, acoperită cu iarbă, două saŭ treĭ trepte de marmoră se întindeaŭ de a lungul uneĭ colonade. Astea sunt resturile *Propyleelor*, vestibulul grandios ridicat de către Mnesicles, în pragul Acropolisuluĭ. Frontalul acestuĭ monument e în inimă ca şi porticul dublu care îl însoţea.

In cel din stânga e o sală cunoscută sub numele de *Pinacothecă* ce conţine cap d'operile a luĭ Zeuxis, Parrhasiuss, Apelles.

In acest muzeŭ cu pereţiĭ stricaţĭ, zac fragmente de frescurĭ, busturĭ mutilate, cojite, braţe încă rotunjite graţios, corpurĭ. Aicĭ se zice că este o criptă. In mijlocul acesteĭ grămezĭ coloanele luĭ Mnesicles ridică majestos capetele lor descoronate de oamenĭ.

Iată Acropolis! Un popor întreg de zeĭ acoperă solul de sfărămăturĭ. Chiar Minerva, zeiţa protectoare a cetăţeĭ, în mijlocul gardeĭ sale de onoare. Nu se maĭ vede statua sa colosală, a căreĭ egretă de aur reflecta imaginea patrieĭ. Ea zace acum necunoscută printre sfărămăturĭ· De şi eroiĭ sunt amestecaţĭ în acelaş praf, umbrele marĭ ale luĭ Themistocle, Sofocle, Demostene trebue să rătăcească printre aceste peşterĭ nobile, pentru a reînvia cu ele mărirea lor trecută.

O mare melancolie domineazǎ acest platoŭ devastat. Inaintarăm cu multe precauţiunĭ într'o tăcere misterioasă. Jos în penumbră *Erecheionul*, înaintea noastră cea maĭ mişcătoare în majestoasa ruină *Parthenonul*, se ridică ca un uriaş către cer. Ne perdem în umbra sa, trebue să sărim peste tot felul de obstacole, ajutându-ne cum puteam fie-care. In fine, foarte osteniţĭ, ajungem la colonadă.

Pathenonul poartă încă cu mândrie două zecĭ de secole, dar a suferit maĭ mult de la oamenĭ de cât de la timp. Turciĭ aŭ făcut din Propylee un magazin de iarbă; un trăznet îl aprinse. Eĭ transportară iarba în Parthenon, o ghiulea îl făcu să sară în aer, ne lăsând de cât zidurile. Opt-spre-zece coloane de faţadă susţin încă frontalul, şeapte-spre-zece coloane se prelungesc ca o galerie.

Parthenonul se ţine în picioare ca un soldat curagios plin de cicatrice.

Cele maĭ frumoase statuĭ: Ceres, Proserpina, Hercule, aŭ fost luate de către lordul Elgin şi transportate la Londra unde zac în desertul unuĭ muzĕŭ. Englezíĭ nu aŭ respectat ceea ce aŭ respectat turciĭ. Şi cu toate astea Parthenonul supravieţui cu glorie barbarilor, carĭ l'aŭ mutilat.

Interiorul templuluĭ a fost devastat ca şi restul. — Phidias a ridicat o statue a Minerveĭ de 12 metri înălţime, făcută din fildeş şi aur, fără să vorbim de fildeş şi de artă, valoare 3 milioane aur. Voirăm, să vedem cel puţin locul unde a fost acest cap d'operă şi ne strecurarăm de-a lungul zidurilor ţinêndu-ne rĕsuflarea pentru a nu turbura liniştea sanctuaruluĭ.

De odată, uu şuerat sinistru, un glonţ trecu şi se turti de pietre. Ne luară drept hoţĭ. A fost o fugă generală. Risipiţĭ prin colţurĭ, sărind printre colonade, blocurĭ de marmură, sfărămăturĭ de statuĭ sar în maĭ puţin de un minut după zidurile groase ale Prdpylleelor. Acolo, cel puţin eram la adăpost. Ne-a vĕzut fugind saŭ poate sentinela auzind zgomot a tras pentru a ne speria şi a se asigura? Totul e că nu a maĭ tras şi puturăm să gustăm încă un minut din bucuria de a visa şi privia gloriosul trecut pe care'l deşteaptă aceste ruine sublime.

(Va urma) **I. de Innettan**

CELE 40 DE FECIOARE ŞI SAMSON PERSAN

(Legendă musulmană)

In Persia meridională, pe drumul de la Lar la Şiraz, la 85 kilometri N. V. de întâiul oraş şi 195 de S. E. de al douilea, trecĭ prin oräşelul Karyan, situat la N. E. de un mic creştet de munte numit Yassin. Imediat în apropierea sa se înalţă ruinele unuĭ fort acoperit cu bălăriĭ şi maĭ departe, la un kilometru şi jumĕtate în câmpie spre rĕsărit, aceiea al altor două: Şah Taşi saŭ Ataşi, ceea ce însemnează «isvorul de foc», astă-zĭ a unuĭ isvor de neft, şi Kala i Giuli, ceea-ce însemnează «fortul din bălăriĭ», care fu zidit în ultimul an (1779) al domnieĭ luĭ Kazim Khan, şeful Kurdi Zendilor şi suveran în Şiraz în timp de 19 anĭ, de la marea anarhie care frământa Persia după moartea (1747) cruduluĭ Nadir Şah, până la venirea actualeĭ dinastiĭ (1792) a Turcomanilor Kadjarĭ. Karyan este dominat de treĭ coline carĭ trebuesc de asemenea să fi fost fortificate, şi locuitoriĭ sĕĭ 'şĭ spun următoarea legendă, culeasă în 1881